

महाराष्ट्र शासन,
विधि व न्याय विभाग

॥ रामकृष्णहरी ॥

सन २०२१-२०२२
या आर्थिक वर्षाचा लेखा परिक्षण अहवाल व
त्यावर मा. धर्मादाय आयुक्त, मुंबई यांनी
दिलेल्या निदेशांचा अनुपालन अहवाल.

(पंढरपूर मंदिरे अधिनियम, १९७३ मधील कलम ४९(२))

प्रस्तावना

पंढरपूर मंदिरे अधिनियम, १९७३ च्या तरतुदीनुसार पंढरपूर येथील श्री. विठ्ठल रूक्मिणी मंदिराचा कारभार दि.२६/०२/१९८५ पासून श्री. विठ्ठल रूक्मिणी मंदिरे समिती, पंढरपूरकडे शासनामार्फत सोपवण्यात आलेला आहे. त्यानुसार मंदिर समितीचे कामकाज चालविण्यात येते. सदर अधिनियमातील कलम ४९(२) मध्ये दाननिधी व नोंदणीकृत विश्वस्तव्यवस्था यांच्या रकमा व लेखापरीक्षकांचा अहवाल आणि त्यावर धर्मादाय आयुक्ताने दिलेले निदेश यांसह असा अहवाल, शक्य तितक्या लवकर तो, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापूढे ठेवण्यात येईल अशी तरतूद आहे.

त्यानुसार श्री. विठ्ठल रूक्मिणी मंदिरे समितीचे सन २०२१- २०२२ या आर्थिक वर्षाचे लेखापरिक्षण शासन नियुक्त लेखा परिक्षक मे. बी. एस. जी. अँड असोसिएट्स, पुणे यांनी करून त्याचा अहवाल या कार्यालयास सादर केला आहे. या लेखा परिक्षण अहवालावर मा.धर्मादाय आयुक्त, मुंबई यांनी त्यांचेकडील पत्र दि.०१/०६/२०२३ अन्वये निदेश दिलेले आहे. त्यास मंदिर समितीने दि.०६/०८/२०२३ रोजीच्या सभेत मान्यता दिली आहे.

सन २०२१- २०२२ या आर्थिक वर्षाचा लेखा परिक्षण अहवाल व त्यावर मा. धर्मादाय आयुक्त, मुंबई यांनी दिलेल्या निदेशांचा अनुपालन अहवाल यासोबत हार्ड व सॉफ्ट कॉपीमध्ये पंढरपूर मंदिरे अधिनियम, १९७३ मधील कलम ४९(२) अन्वये राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापूढे ठेवण्यासाठी यासोबत सविनय सादर केला आहे.

Statutory Audit Report

Financial Year

01.04.2021 To 31.03.2022

2021-22

Shri Vitthal Rukmini Mandire Samitee

At Post Pandharpur, Tal. Pandharpur,
Dist. Solapur - 413304.

Registration No. PTA/1285/125/35

-: Prepared By :-

CA Sanjay S. Suryawanshi

(Partner)

BSG and Associates

Chartered Accountants

Address

Office No.302, 3rd Floor, Eiffel Square, Tilak
Smarak Chowk, Tilak Road, Pune – 411030.

Contact

020 48637775

9850907460 / 9607715133

Email

casanjay819@gmail.com

INDEX

Sr. No.	Particulars	Page No.
1	Charity Submission Letter	3
2	Independent Auditors' Report	4
3	Report of an auditor relating to Accounts Audited under section 2 of section 33 & 34 and Rule 19 of the BPT Act, 1950.	7
4	Statement Of Income Liable To Contribution For Year Ending - 01/04/2021 TO 31/03/2022 SCHEDULE IX-C (Vide Rule -32) of the BPT Act,1950.	9
5	Schedule IX (vide Rule 17(1) of BPT Act, 1950, being the Income & Expenditure Account for the year ending 31st March, 2022 & Schedules Forming Part Of Income & Expenditure Statement	10
6	Schedule VIII, (vide Rule 17(1) of BPT Act, 1950), being the Balance Sheet as at 31st March, 2022 & Schedules Forming Part Of Balance Sheet	11
7	Special Audit Remarks	22
8	Notes To Accounts	42
8	Financial Statements (Tally)	45

BSG AND ASSOCIATES

CHARTERED ACCOUNTANTS

PARTNER : CA SANJAY SURYAWANSHI (M.COM, LLB, DTL, FCA)

Head Office : Eiffel Square, Office No. 302, 3rd Floor, Tilak Smarak Chowk, Tilak Road, Pune - 411 030.
Cell : 9850907460, 7588287502 Tel. : (O) 91 20- 4863 7775 E-mail : casanjay819@gmail.com

CA Suhas D. Gardi
B.Com, FCA, D.I.S.A. (ICAI)

CA M. V. Borhade
M.Com, FCA, LLB, D.I.S.A (ICAI)

CA Anil Shevrao Andhale
FCA, B. Com, LLB.

To,
Hon. Executive Officer
Shri Vitthal Rukmini Mandir Samitee
At. Pandharpur, Tal - Pandharpur
Dist - Solapur – 413304

Ref : Appointment issued by law & Judicial Department Letter
No. PTA/1322/544/P.K.174/KA.16 Dated 19.10.2022 and
Charity Commissioner Maharashtra State, Mumbai 21.10.2022

Subject.: Submission of Statutory Audit Report for the Financial Year 2021-22.

REF : Trust Regd. No. PTA/1285/125/35

Respected sir,

We have conducted & completed the Statutory Audit for the period from 01/04/2021 to 31/03/2022 and the detailed Statutory Audit Report has been annexed here with for your perusal.

Herewith attached, our Independent Auditors Report, Significant accounting Policies and Notes to Accounts along with our detail observation report on the Financial and other matters.

We are thankful for the opportunity awarded to conduct the said audit and also thankful to all the employees of Samitee for kind co-operation for smoothly and timely completion of Audit.

Thanking you,

Place : Pune
Date : 23.03.2023

Yours Faithfully,
For B S G And Associates
Chartered Accountant

C.A. Sanjay S. Suryawanshi
(Partner)
M.No.126196 / FRN.105266

Copy To :

1. Law & Juridical Department, Maharashtra State, Mumbai.
2. The Charity Commissioner, Maharashtra State, Mumbai.
3. The Dy. Charity Commissioner, Maharashtra State, Solapur Division, Solapur
4. The President and Trustees, Shri Vitthal Rukmini Mandir Samitee, Pandharpur.

BSG AND ASSOCIATES

CHARTERED ACCOUNTANTS

PARTNER : CA SANJAY SURYAWANSHI (M.COM, LLB, DTL, FCA)

Head Office : Eiffel Square, Office No. 302, 3rd Floor, Tilak Smarak Chowk, Tilak Road, Pune - 411 030.
Cell : 9850907460, 7588287502 Tel. : (O) 91 20- 4863 7775 E-mail : casanjay819@gmail.com

CA Suhas D. Gardi
B.Com, FCA, D.I.S.A. (ICAI)

CA M. V. Borhade
M.Com, FCA., LLB, D.I.S.A (ICAI)

CA Anil Shevrao Andhale
FCA, B. Com, LLB,

Independent Auditor's Report

To
The Management Committee,
Shri Vitthal Rukmini Mandir Samitee,
At. Pandharpur, Tal – Pandharpur,
Dist. Solapur – 413304.

1. Report on the Financial Statements :

We have audited the accompanying financial statements of the **Shri Vitthal Rukmini Mandir Samitee, Pandharpur** having its registered office at Shri Vitthal Rukmini Temple, A/P Pandharpur, Dist. Solapur - 413304 which comprises of Balance Sheet as at 31st March 2022 & Statements of Profit and loss / Income & Expenditure for the year ended on 31st March 2022.

2. Qualified Opinion :

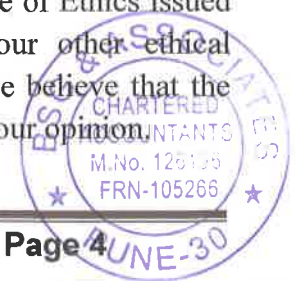
We have audited the accompanying financial statements of **Shri Vitthal Rukmini Mandir Samitee, Pandharpur**, which comprises of Balance Sheet as at 31st March 2022 and the Income & Expenditure Account for the year then ended and a summary of significant accounting policies and other explanatory information

In our opinion and to the best of our information and according to the explanations given to us except for the effects of the matter described in the Basis for Qualified Opinion paragraph the aforesaid financial statements give the information required in the manner so required and give a true and fair view in conformity with the accounting principles generally accepted in India, of the state of affairs of the Trust as at March 31, 2022, and its surplus for the year ended on that date.

3. Basis for Qualified Opinion :

- The Trust has not charged depreciation on all types of assets as required by Accounting Standard 6 & 10.

We conducted our audit of the financial statements in accordance with the Standards on Auditing issued by the Institute of Chartered Accountants of India. Our responsibilities under those Standards are further described in the Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements section of our report. We are independent of the Trust in accordance with the Code of Ethics issued by the Institute of Chartered Accountants of India and we have fulfilled our other ethical responsibilities in accordance with these requirements and the Code of Ethics. We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion.

4. Responsibility of Trust Managements for the Financial Statements :

Trust's Management is responsible for the preparation of these financial statements that give a true and fair view of the financial position and financial performance of the Trust in accordance with the accounting principles generally accepted in India. This responsibility also includes maintenance of adequate accounting records for safeguarding of the assets of the Trust and for preventing and detecting frauds and other irregularities; selection and application of appropriate accounting policies, making judgments and estimates that are reasonable and prudent; and the design, implementation and maintenance of internal control relevant to the preparation and presentation of the financial statements that give a true and fair view and are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

In preparing the financial statements, management is responsible for assessing the Trust's ability to continue as a going concern, disclosing, as applicable, matters related to going concern and using the going concern basis of accounting unless the Trustees intend to liquidate the Trust or to cease operations, or has no realistic alternative but to do so. The Trustees are also responsible for overseeing the Trust's financial reporting process.

5. Auditor's Responsibilities for the Audit of the Financial Statements :

Our objectives are to obtain reasonable assurance about whether the financial statements as a whole are free from material misstatement, whether due to fraud or error, and to issue an auditor's report that includes our opinion. Reasonable assurance is a high level of assurance, but is not a guarantee that an audit conducted in accordance with Standards on auditing will always detect a material misstatement when it exists. Misstatements can arise from fraud or error and are considered material if, individually or in the aggregate, they could reasonably be expected to influence the economic decisions of users taken on the basis of these financial statements.

As part of an audit in accordance with Standards on auditing, we exercise professional judgment and maintain professional scepticism throughout the audit. We also :-

- a. Identify and assess the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error, design and perform audit procedures responsive to those risks, and obtain audit evidence that is sufficient and appropriate to provide a basis for our opinion, The risk of not detecting a material misstatement resulting from fraud is higher than for one resulting from error, as fraud may involve collusion, forgery, intentional omissions, misrepresentations, or the override of internal control.
- b. Obtain an understanding of internal financial controls relevant to the audit in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.
- c. Evaluate the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates and related disclosures made by management.
- d. Conclude on the appropriateness of management's use of the going concern basis of accounting and, based on the audit evidence obtained, whether a material uncertainty exists related to events or conditions that may cast significant doubt on the ability of the Trust to continue as a going concern. If we conclude that a material uncertainty exists, we are required to draw attention in our auditor's report to the related disclosures in the financial statements or, if such disclosures are inadequate, to modify our opinion. Our conclusions are based on the audit evidence obtained up to the date of our auditor's report. However, future events or conditions may cause the Trust to cease to continue as a going concern.

We communicate with those charged with governance regarding, among other matters, the planned scope and timing of the audit and significant audit findings, including any significant deficiencies in internal control that we identify during our audit.

We also provide those charged with governance with a statement that we have complied with relevant ethical requirements regarding independence, and to communicate with them all relationships and other matters that may reasonably be thought to bear on our independence, and where applicable, related safeguards.

6. Opinion :

In our opinion and to the best of our information and according to the explanations given to us, the aforesaid financial statements give the information required by the Act in the manner so required and give a true and fair view in conformity with the accounting principles generally accepted in India.

- 1) In the case of the Balance Sheet, the statement of affairs of the Trust as at 31st March 2022;
- 2) In the case of Statement of Income & Expenditure, **Surplus** for the year ended on that date;

7. Report on other Legal & Regulatory Matters :

As required by The Pandharpur Temples Act, 1973, subject to comments given in our audit report of even date in Statements and its Annexure of the said report and subject to following remark the Balance Sheet and Income & Expenditure Account have been drawn up in accordance with provisions of law

8. We report that :

- a) We have obtained all the information and explanations which, to the best of our knowledge and belief, were necessary for the purpose of our audit and have found them to be satisfactory to the best of our knowledge.
- b) The records of Samitee of the Trust have been audited by us; We have performed additional audit procedures.
- c) The Balance Sheet and Income & Expenditure Account dealt with by this report are in agreement with the books of accounts.

Place : Pune
Date : 23.03.2023

For B S G And Associates
Chartered Accountant

C.A. Sanjay S. Suryawanshi
(Partner)

M.No.126196 / FRN.105266

UDSH-23126196BGUXFN4580

**Report Of An Auditor Relating To Accounts Audited
Under Sub-Section (2) Of Section 33 & 34 And
Rule 19 Of The Bombay Public Trusts Act.
Of An Auditor Relating To Accounts Audited**

Registration No. Pta/1285/125/35

Name Of Trust:- Shri Vitthal Rukmini Mandir Sammitee, Pandharpur

Pandharpur, Dist. Solapur - 413304

For The Year Ending :- 31/03/2022.

(a)	Whether accounts are maintained regularly and in accordance with the provisions of the Act and rules.	Yes
(b)	Whether receipts and disbursements are properly and correctly shown in the accounts.	Yes
(c)	Whether the cash balance and vouchers in the custody of the manager or trustee on the date of audit were in agreement with the accounts	Yes
(d)	Whether all books, deeds, accounts vouchers or other documents or records required by the auditor were produced before him.	Yes
(e)	Whether a register of movable and immovable properties is properly maintained, the changes therein are communicated from time to time to the regional office, and the defets and in such inaccuracies mentioned in the previous audit report have been duly complied with,	Yes
(f)	Whether the maneger or trustee or any other person required by the auditor to appear before him did so and furnished the necessary information required by him,	Yes
(g)	Whether any property or funds of the Trust were applied for any objects or purpose other than the objects or purpose of the trust,	No
(h)	The amount of outstanding for more than one year and amount written off, if any,	The details of the same have been submitted in the audit observation Report
(i)	Whether tenders were invited for repairs or construction involving expenditure exceeding Rs.5000/-	Yes, it is the policy of the trust to invite tenders for repairs or construction
(j)	Whether any money of the public trust has been invested contrary to the provisions of section 35,	No
(k)	(k) Attention, if any, of the immovable property contrary to the provisions of section 36 which have come to the notice of the auditor,	No

(l)	All cases of irregular, illegal or improper expenditure or failure or omission to recover monies or other property belonging to the public trust or of loss or waste of money or other property thereof and whether such expenditure, failure, omission loss or waste was caused in consequence of breach of trust or misapplication or any other misconduct on the part of trustees or any other person while in the management of the trust,	No. Please refer observation of audit report
(m)	Whether the budget has been filed in the form provided by rule 16A,	Yes , But late submitted
(n)	Whether the maximum and minimum number of the trustees is maintained	As per notification of state government PTA-2015/21/PNO.62/KA16, Dated 12/06/2015. There are 9 Trustees
(o)	Whether the meetings are held regularly as provided such in trumpent	Yes
(p)	Whether the minutes books of the proceedings of the meetings are maintained	Yes
(q)	Whether any of the trustees has any intrest in the investment of the trust,	No
(r)	Whether any of the trustee is a debtor or creditor of the trust	No
(s)	Whether the irregularities pointed out by the auditors in the accounts of the previous year have been duly complied with by the trustees during the period of audit,	No
(t)	Any special matter which the auditor may think fit or necessary to bring to the notice of the Deputy or Assistant Charity Commissioner,	See our observation

**As Per Our Audit Report of Even Date
For B S G And Associates
Chartered Accountants**

**CA Sanjay Suryawanshi
(Partner)**

M.No.126196/FRN.105266W

Place : Pune

Date : 23.03.2023

The Bombay Public Trust Act,1950

Schedule IX-C

(Vide Rule -32)

Name Of Trust :-Shri Vitthal Rukmini Mandir Samiti, Pandharpur

Pandharpur, Dist. Solapur - 413304

Registration No.PTA/1285/125/35

Statement of income liable to contribution for year ending -01/04/2021 TO 31/03/2022.

S.N.	Particulars	Amount Rs.
I.	Income As Shown In The Income And Expenditure Account (Schedule IX)	20,47,17,787.11
II.	Item Not Chargeable To Contribution Under Section 58 And Rule 32.	1,59,851.60
(i)	Donation Received from other Public trust and Dharamadas.	-
(ii)	Grant received from Government & Local authority	-
(iii)	Interest on Sinking or Depreciation Fund	-
(iv)	Amount spent to the Purpose of Secular education	-
(v)	Amount spent to the purpose of medical relief	-
(vi)	Amount spent to the purpose of veterinary treatment of animals	-
(vii)	Expenditure incurred from donation for relief of distress caused by scarcity, drought, flood fire or other natural calamity.	-
(viii)	Deduction out of income from lands used for agricultural purpose	-
	(a) Land Revenue and Local Fund Cess	-
	(b) Rent payable to superior landlord	-
	(c) Cost production if lands are cultivated by trust.	-
(ix)	Deduction out of income from lands used for non agricultural purpose:-	
	(a) Assessment Case & other Government or Municipal Taxes	75,104.00
	(b) Ground rent payable to the superior landlord	-
	(c) Insurance premium	-
	(d) Repairs of 10 percent of gross rent of building	60,534.00
	(e) Cost of collection at 4% of gross rent of building let out	24,213.60
(x)	Cost of Collection of income or receipts from securities stocks etc at one percent or such income	-
(xi)	Deduction on account of receipt in respect of building not rented & yielding no income at 10 percent of the estimated gross annual rent	-
	Gross Annual Income chargeable to contribution Rs	20,45,57,935.51

Certified that While claiming deduction admissible under the above Schedule, the Trust has not claimed any amount twice either Wholly or partly, against any of items mentioned in the Schedule which have the effect of double deduction.

**As Per Our Audit Report of Even Date
For B S G And Associates
Chartered Accountants**

**CA Sanjay Suryawanshi
(Partner)
M.No.126196/FRN.105266W**

Place : Pune Date : 23.03.2023

Schedule VIII Vide Rule 17 (I)
Registration No. PTA/1285/125/35
Name of the Public Trust : Shri. Vitthal Rukmini Mandir Samitee, Pandharpur
Balance Sheet as on : 31.03.2022

31.03.2021	Funds & Liabilities	31.03.2022	31.03.2021	Assets	31.03.2022
55,85,74,345.60	Trust Fund or Corpus (Ann-A)	57,86,21,870.60	1,42,74,37,701.02	Immovable Properties (Ann-G)	1,46,34,09,477.02
9,41,27,590.70	Other Earmarked Funds (Ann-B)	9,47,49,591.70	10,93,38,668.45	Movable Properties (Ann-H)	11,70,90,685.45
	<u>Loans</u>		94,04,55,392.00	Investment (Ann-I)	97,64,23,476.00
	From Trustee			<u>Loans & Advances</u>	
24,136.00	Other Liabilities & Advances (Ann-C)	24,136.00	22,29,002.00	Deposits (Ann-J)	22,29,002.00
	Employees PF Contribution		10,57,127.00	Loans & Advances (Ann-K)	11,59,749.00
63,12,635.00	For Anamat Received (Ann-D)	75,26,435.00		<u>Current Assets</u>	
4,60,542.00	For Duties & Taxes (Ann-E)	4,22,914.00	2,18,09,663.00	Other Current Assets (Ann-L)	2,20,90,727.00
1,30,09,152.00	For Security Deposit (Ann-F)	1,21,26,346.00	15,71,193.00	Stock in Hand (Ann-M)	17,58,973.00
30,000.00	Bayana Amount Payable (D.Y.)		22,02,256.00	Cash in Hand (Ann-N)	18,26,963.00
	<u>Income & Expenditure A/C</u>		89,11,075.32	Bank Accounts (Ann-N)	3,58,03,636.55
1,86,75,90,024.34	As per Last B/S (Surplus) 1,84,24,73,676.49			Total	2,62,17,92,689.02
(2,51,16,347.85)	Less : Deficit as per I&E A/C	1,92,83,21,395.72			
	Add : Surplus as per I&E A/C				
2,51,50,12,077.79	Total	2,62,17,92,689.02	2,51,50,12,077.79		

As Per Our Audit Report of Even Date

For B S G And Associates

Chartered Accountants

CA Sanjay Suryawanshi

(Partner)

M.No.12619/FRN.105266W

Place : Pune

Date : 23.03.2023

UDIN- 29126196B4UXFN 4580

Executive Officer,
Shri Vitthal Rukmini Temples Committee,
Pandharpur, Dist. Solapur. (M.S.)

Schedule IX Vide Rule 17(I)
Name of the Public Trust : Shri. Vitthal Rukmini Mandir Sammittee, Pandharpur Registration No. PTA/1285/125/35
Income & Expenditure Account For the year Ended on 31.03.2022

31.03.2021	Expenditure	31.03.2022	31.03.2021	Income	Amount(Rs)
	To Expenses in respect of Properties			(Ann-E)	6,05,340.00
32,50,102.00	Rent, Rates, Taxes (Municipal Tax)	18,77,298.00	3,98,200.00	By Rent (Canteen)	
2,25,69,678.00	Repairs & Maintenance	1,34,97,182.00	5,45,94,075.00	By Interest	4,82,51,260.00
	Salaries				
	Building Insurance				
	Depreciation (by way of Provision or adjustment)				
59,96,740.00	To Establishment Expenses	1,22,28,410.00	2,87,27,819.05	By Donation in Cash or Kind	10,78,99,921.91
	To Remuneration to Trustees			By Grants	
	To Legal Fees				
	To Audit fees				
	To Contribution C.C.				
	To Amount Written Off				
	a) Bad debts				
	b) Loan Scholarships				
	c) Irrecoverable Rents				
	d) other items				
	To Sundry Expenses				
	To Depreciation				
9,91,46,807.38	To Amount Transferred to Specific Fund		2,21,26,885.48	By Income From Other Sources	4,79,61,265.20
	To Expenditure on objects of the Trust			(In details as far as possible)	
	a) Religious	9,12,67,177.88			
	b) Educational				
	c) Medical Relief				
	d) Relief of Poverty				
	To Other charitable objects				
	To Surplus carried over to Balance Sheet	8,58,47,719.23	2,51,16,347.85	By Deficit carried over to Balance Sheet	
13,09,63,327.38	Total Rs.	20,47,17,787.11	13,09,63,327.38	Total Rs.	20,47,17,787.11

As Per Our Audit Report of Even Date
 For B S G And Associates

CA Sandeep Suryawanshi
 (Partner)

M.No.126196/FRN.105266W

Place : Pune Date : 23.03.2023

UDIN 23126196B9UAFN4580

Executive Officer,
 Shri Vitthal Rukmini Temples Committee,
 Pandharpur, Dist. Solapur. (M.S.)

Profit & Loss Statement

Annexure - A
Rates & Taxes

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
	<u>Property Tax/ Agricultural Tax</u>		
1	C.S. No. 59 Agricultural Cess	45,154.00	22,576.00
2	GST Tax	18,02,194.00	17,31,944.00
3	Bhakt Niwas MTDC (Agricultural Cess)	29,950.00	29,952.00
4	Municipal Tax (Mandir & Other Temple Property Tax)	-	4,83,498.00
5	Municipal Tax (New Bhakt Niwas)	-	9,82,132.00
	Total	18,77,298.00	32,50,102.00

Annexure - B
Repairs & Maintenance

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
	<u>Repairs & Maintenance of Mandir & Bhakt Niwas</u>		
1	Darshan Mandap Repairs Expenses	8,49,236.00	78,999.00
2	Darshan Mandap Cleaning Expenses	34,01,665.00	1,34,88,643.00
3	Bhakt Niwas Maintenance Expenses	1,760.00	47,726.00
4	Vedant Bhakt Niwas Maintenance Expenses	61,503.00	5,15,480.00
5	Videocon Bhakt Niwas Expenses	20,854.00	38,832.00
6	Shri. Vitthal Rukmini Bhakt Niwas Expenses	91,37,164.00	80,25,421.00
7	Repairs & Maintenance of Vishnu Pad	25,000.00	2,42,100.00
8	Bankar Expenses	-	1,32,477.00
	Total	1,34,97,182.00	2,25,69,678.00

Annexure - C
Establishment Expenses

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
	<u>Establishment Expenses</u>		
1	Electricity Bill	1,09,18,881.00	41,43,180.00
2	Liabrary Expenses	20,018.00	24,382.00
3	Advertisement Expenses	35,193.00	3,12,591.00
4	Petrol Expenses	-	24,000.00
5	Postage Expenses	35,000.00	25,000.00
6	Railway Lease Charges Paid	4,41,315.00	4,41,315.00
7	Electrical Department Expenses	7,78,003.00	10,26,272.00
	Total	1,22,28,410.00	59,96,740.00

Annexure - D
Religious Expenses

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
1	<u>Staff Salary & Allowance</u>		
	Mandir Staff Salary	4,44,15,548.00	4,38,00,518.00
	Mandir Staff Gratuity	13,28,988.00	7,33,568.00

	Mandir Staff (Excess Work)	34,10,060.00	33,97,644.00
	Mandir Staff (Sangruh Grant)	34,10,060.00	34,32,644.00
	Salary (gift)	5,97,500.00	-
	Employees Provided Fund Expenses	43,71,866.00	42,55,756.00
	Employees Mediclaim Expenses	51,00,000.00	34,50,000.00
2	<u>Prasad & Other Material Expenses</u>		
	Ladu Prasad Expenses	1,12,455.00	26,215.00
3	<u>Annachattra Expenses</u>	12,86,106.00	15,05,066.00
4	<u>Puja Expenses</u>		
	Nityapachar Expenses	30,73,262.00	37,72,619.00
5	<u>Yatra Utstav & Other Cultural Expenses</u>		
	Aashadhi Wari	4,71,471.00	2,78,440.00
	Kartik Wari	23,44,528.00	2,49,685.00
	Magh Wari	10,75,569.00	2,24,038.00
	Harit Wari	2,30,444.00	1,88,809.00
	Other Yatra Expenses	49,000.00	1,83,400.00
6	<u>Goshala Expenses</u>	45,74,363.00	48,79,594.00
7	<u>Machinery Repair & Other Expenses</u>		
	CC Tv & Computer Repair Expenses	7,64,474.00	9,87,672.00
8	<u>Administrative Expenses</u>		
	Uniform Purchase	69,973.00	65,695.00
	Uniform Stitching Expenses	12,700.00	4,42,155.00
	Travelling Expenses	29,911.00	1,01,200.00
	Printing & Stationery Expenses	2,87,206.00	5,78,349.52
	GST Late Fee	-	400.00
	GST Late Fee Interest	-	50.00
	Devotees Insurance Expenses	9,44,000.00	9,44,000.00
	Gold, Silver & Cash Insurance Expenses	3,31,384.00	2,80,146.00
	Vehicle Insurance Expenses (Scorpio)	34,850.00	32,600.00
	Telephone & Mobile Bill	1,45,692.00	1,28,402.00
	Ambulance Insurance Expenses	9,034.00	9,149.00
	Account Department Expenses	1,33,800.00	1,53,906.00
	VAT Appel Fee	1,22,325.00	-
	Vakil Fee	1,35,000.00	1,04,600.00
	Administrative & VIP Expenses	6,495.00	51,435.00
	C.S.No.22 Expenses	-	2,10,000.00
9	<u>Donation Paid</u>		
	Chief Minister Help Fund (Covid - 19)	-	1,00,00,000.00
	Construction of Sanitary Houses	2,07,000.00	4,39,064.00
10	<u>Other Expenses</u>		
	Corona Lockdown Expenses	4,750.00	15,61,806.00
	Photo Lamination Expenses	29,40,849.00	2,67,390.00
	Mandir Land Expenses	88,380.00	1,03,484.00
	Mandir Parisar & Other Construction Expenses	12,56,974.00	34,80,885.00
	Vehicle Expenses	5,16,517.00	5,80,947.00

Staff Identity Expenses	-	42,400.00
Konshila Expenses	-	10,000.00
DPR Mandir Expenses	-	12,00,000.00
Dhwaj Stambh Expenses	-	56,809.00
Bank Commission	17,839.88	16,575.86
Security Dept. Exp.	9,900.00	-
Contingent Cash Expenditure	1,00,000.00	-
Fixed Asset Expences	7,350.00	-
Gadget Expenses	2,51,850.00	-
Calender printing Expenses	70,000.00	-
Donation Dept. Expenses	1,259.00	-
Water plant expenses	8,240.00	-
Decoration Expenses	96,450.00	-
Bereketing Expenses	55,700.00	40,550.00
Mobile Locker Expenses	64,238.00	66,100.00
Mobile Locker Rent Expenses	-	12,000.00
Other & Mandir Karyalay Expenses	1,20,565.00	49,634.00
Remuneration Paid (Extra Worker)	65,71,252.00	67,51,407.00
Total	9,12,67,177.88	9,91,46,807.38

Annexure - E
Rent Received

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
	<u>Rent Realised</u>		
1	Shri. Vitthal Rukmini Canteen Rent	6,05,340.00	3,98,200.00
	Total	6,05,340.00	3,98,200.00

Annexure - F
Interest Realised

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
	<u>Interest Received</u>		
1	Interest Received on Investment (F.D.)	4,79,76,003.00	5,41,14,166.00
2	Interest on Saving Deposit	2,75,257.00	3,56,279.00
3	Interest on IT Refund	-	1,23,630.00
	Total	4,82,51,260.00	5,45,94,075.00

Annexure - G
Donation Received

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
1	<u>Donation in Kind</u>		
	Electric Auto	-	8,40,000.00
	Electric Equipment	-	3,610.00
	In Silver	12,50,847.00	1,06,679.00
	In Gold	27,06,807.00	6,48,241.00
	Mahavastra	26,06,931.00	14,75,528.00
2	Online Donation Received	2,31,61,032.91	47,01,001.05
3	Annachatra Donation	5,53,212.00	1,22,121.00

4	Mahanaivyadya donation	1,442.00	-
5	Donation in Cash (Receipt Book)	3,83,46,836.00	82,24,570.00
6	Donation by Money Order	3,14,341.00	2,73,649.00
7	Hundi Box Donation	3,45,09,555.00	1,05,96,721.00
8	Hundi Box Donation (Coin Donation)	13,11,920.00	3,20,998.00
	Other Donation		
9	Goshala Donation	5,64,348.00	1,700.00
10	Annadan Donation (Birthday)	1,25,000.00	5,22,101.00
11	Vedant Bhaktniwas Donation	13,30,450.00	7,30,000.00
12	Vidicoon Bhaktniwas Donation	11,17,200.00	1,56,750.00
13	Bhakta Niwas Donation	-	4,150.00
	Total	10,78,99,921.91	2,87,27,819.05

Annexure - H
Income From Other Sources

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
1	Gawatil Pariwar Devata Income	4,18,334.00	1,88,146.00
2	Mandir Other Income (Chandan Khod & Powder)	1,37,498.00	8,57,373.00
3	Other Income as Per Register	1,04,730.00	73,200.00
4	Gomutra Sale	3,650.00	14,460.00
5	Other Receipts As Per Register	6,44,877.00	4,31,665.00
6	Land Section	14,43,597.00	17,72,693.00
7	Telecast Income- Tata Communication	37,73,622.00	31,49,515.00
8	Telecast Income- Reliance Digital	39,10,980.20	31,28,784.16
9	Milk Collection	3,06,325.00	3,90,495.00
10	Nityopchar Puja Collection	95,381.00	1,52,716.00
11	Pariwar Devata Chillar	13,06,060.00	4,16,180.00
12	Palakhi Income	98,392.00	12,771.00
13	Photo Collection	6,35,776.00	4,49,880.00
14	Mandir Pariwar Devata Collection (Cash Collection)	1,58,90,915.00	33,60,528.00
15	Mobile Locker Rent	29,47,430.00	5,99,113.00
16	Scrap Sale Income	501.00	3,55,919.00
17	Form Fee Collection	2,57,375.00	4,99,200.00
18	Shri. Vitthal Rukmini Bhaktniwas	1,30,07,400.00	50,85,300.00
19	Chinch Sale	6,000.00	-
20	Nitya Puja	1,001.00	-
21	Photo Sale New	14,23,500.00	-
22	Salary Received Account	2,64,544.00	-
23	Shenkhat Sale	1,08,500.00	-
24	Sadi Sale	10,63,474.00	-
25	Shri Vitthal Rukmini Bhaktniwas light Bill (Canteen Bill Received)	1,11,403.00	-
26	Shop Municipal Tax	-	5,19,585.00
27	Vehicle Parking	-	500.00
28	Water ATM Collection	-	1,21,217.00
29	Government Subsidy (Peta)	-	5,32,555.00
30	Shri Rukmini (Charan Income)	-	1,17,868.00
31	Shri Vitthal (Charan) Income	-	1,91,260.00
32	Foreign Currencies	-	1,13,962.32
33	Chandan Uti Puja	-	(4,08,000.00)
	Total	4,79,61,265.20	2,21,26,885.48

Balance Sheet
Annexure - A
Trust or Corpus Fund

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
1	<u>Balance as per Last Balance Sheet</u>	55,85,74,345.60	3,46,68,224.60
	<u>Add: During Year</u>		
	Agricultural Land (Previous Years)	-	19,72,24,604.00
	Agricultural Land (Current year)	2,00,47,525.00	32,66,81,517.00
	Total	57,86,21,870.60	55,85,74,345.60

Annexure - B
Other Earmarked Fund

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
1	<u>Balance as per Last Balance Sheet</u>	9,41,27,590.70	9,32,38,590.70
	<u>Add: Other Earmarked Fund During Year</u>		
2	Online Specific Donation (Kayam Denagi)	90,000.00	2,23,000.00
	Goshala Donation Received	3,94,001.00	25,000.00
	Annachatra Donation	63,000.00	2,06,000.00
	Mahaprasad Donation		3,00,000.00
	Participation Donation for Mahaprasad	75,000.00	1,35,000.00
	Total	9,47,49,591.70	9,41,27,590.70

Annexure - C
Employees Provident Fund Contribution

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
1	Balance as per Last Balance Sheet	24,136.00	24,136.00
	Total	24,136.00	24,136.00

Annexure - D
Anamat (Deposit) Received

S.N.	Particulars	F.Y.2021-22	F.Y.2020-21
1	Balance as per Last Balance Sheet	63,12,635.00	58,05,788.00
	<u>Add: During Year</u>	24,03,800.00	17,76,621.00
		87,16,435.00	75,82,409.00
	<u>Less: During Year</u>	11,90,000.00	12,69,774.00
	Total	75,26,435.00	63,12,635.00

Annexure - E
Duties & Taxes

S.N.	Particulars	31.03.2021	31.03.2022
1	Balance as per Last Balance Sheet	6,74,455.00	2,28,195.00
	Add: During Year	18,35,022.00	19,71,922.00
		25,09,477.00	22,00,117.00
	Less: During Year	20,48,935.00	17,77,203.00
	Total	4,60,542.00	4,22,914.00

Annexure - F
Security Deposit

S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
1	Ashok Shivaji Nagtilak	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
2	Aadarsh Infra Tereo	2,801.00	80,000.00	-	82,801.00
3	Ulka Cretation	1,52,164.00	-	-	1,52,164.00
4	M/s. Cotact Comfort Pvt Ltd	61,869.00	-	-	61,869.00
5	M/s. Globle Enverius Panvel	2,16,960.00	-	-	2,16,960.00
6	O T I S	-	28,370.00	28,370.00	-
7	Cotact Comfort Pvt Ltd	6,57,754.00	-	-	6,57,754.00
8	Ganesh Balasaheb Ghadage	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
9	Neha Elicon Service Pvt Ltd	11,96,164.00	-	11,02,331.00	93,833.00
10	Purnchand Saravade	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
11	Pramod Chandrakisan Kachare	3,10,000.00	-	-	3,10,000.00
12	Pravin Parmeshwar More	2,50,000.00	-	-	2,50,000.00
13	Baby Balasaheb Lade	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
14	Bhagirath Bharat Bhalake	3,00,000.00	-	-	3,00,000.00
15	Bharat Rajaram Shelke	2,00,000.00	-	-	2,00,000.00
16	Mauli Enterprises	14,345.00	-	-	14,345.00
17	Maruti Digambar Bhosale	2,00,000.00	-	-	2,00,000.00
18	Vyankatesh Tern k Project	-	4,20,493.00	-	4,20,493.00
19	M/s H.D.Firecon Techno(Audition)	95,399.00	-	-	95,399.00
20	M/s. H D Firecon Techno	56,841.00	-	-	56,841.00
21	Yuvraj Gomevathikar	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
22	Yogesh Hingmire	2,98,536.00	-	1,49,268.00	1,49,268.00
23	Rajendra Mukundrao Patil	2,00,000.00	-	-	2,00,000.00
24	Ramdas Shitaram Bhosekar	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
25	Laxmi Kitchen Equipment	3,38,162.00	-	-	3,38,162.00
26	Lokseva Mahila Sah. Patsanstha	3,70,000.00	-	-	3,70,000.00
27	Vasudeo Trimbak Badave	2,00,000.00	-	-	2,00,000.00
28	Vitthal Shivaji Horane	9,80,000.00	-	-	9,80,000.00
29	Vishal Bhalchandra Sanlunkhe	2,00,000.00	-	-	2,00,000.00
30	Shaila Dhananjay Ghodase	3,60,000.00	-	-	3,60,000.00
31	Shailendra Bhalchandra Sanlunkhe	3,80,000.00	-	-	3,80,000.00
32	Shri Vishwajit Phalke Construction	16,672.00	12,000.00	-	28,672.00
33	ShriVyankatesh Thakarasi Project	4,00,000.00	-	-	4,00,000.00
34	Shri. Shailya Patil	14,298.00	-	-	14,298.00
35	Shri. Shailya Patil Construction	3,367.00	10,000.00	-	13,367.00
36	Shri Swapnil HiraveConstruction	13,359.00	-	-	13,359.00

37	Santosh Vasant Gade	2,00,000.00	-	-	2,00,000.00
38	Samir Vasudev Koli	2,00,000.00	-	-	2,00,000.00
39	Sagar Hari Gore	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
40	Swapnil Hivare	-	12,000.00	-	12,000.00
41	Cinarji S K I Infra (Audition)	2,28,219.00	-	2,00,000.00	28,219.00
42	Sudip Engineers	-	34,300.00	-	34,300.00
43	Cinarji S K I Infra De	2,66,667.00	-	-	2,66,667.00
44	Sushila Shivaji Bhosale	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
45	Somnath Dnyaneshwar Khandagale	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
46	Sparklink Enterprises	1,03,634.00	-	-	1,03,634.00
47	Abhijit Ranjan Dombe	6,50,000.00	-	-	6,50,000.00
48	Jonson Lifts Pvt. Ltd.	4,83,541.00	-	-	4,83,541.00
49	Dadasaheb Nagnath Kore	8,400.00	-	-	8,400.00
50	Maruti Bhosale	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
51	Shashikant Kumar Chitari	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
52	Santosh Shivaji Honmane	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
53	Sitaram Damu Shinde	2,60,000.00	-	-	2,60,000.00
	Total	1,30,09,152.00	5,97,163.00	14,79,969.00	1,21,26,346.00

Annexure - G
Immovable Properties

S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
1	C.S.No. 59 New Bhaktniwas	80,62,78,673.00	1,38,35,336.00	36,500.00	82,00,77,509.00
2	Steel Baraketing	3,56,618.00	-	-	3,56,618.00
3	Gopur Building	54,31,884.40	-	-	54,31,884.40
4	Goshala Building	5,61,593.00	24,000.00	-	5,85,593.00
5	Survey No.59 Purchase Cost	39,42,530.00	-	-	39,42,530.00
6	Building Construction	6,27,82,533.62	-	-	6,27,82,533.62
7	Vedant Bhavan Building	1,59,66,095.00	-	-	1,59,66,095.00
8	Vedant Bhavan Canteen	14,65,222.00	-	-	14,65,222.00
9	Solar Plant	23,62,500.00	-	-	23,62,500.00
10	Skywalk Bridge	43,83,931.00	-	-	43,83,931.00
11	Agricultural Land (Current Year)	19,72,24,604.00	2,00,47,525.00	-	21,72,72,129.00
12	Skywalk Darshan Mandap Hall	-	21,01,415.00	-	21,01,415.00
13	Agricultural Land (Before 2020)	32,66,81,517.00	-	-	32,66,81,517.00
	Total	1,42,74,37,701.02	3,60,08,276.00	36,500.00	1,46,34,09,477.02

Annexure - H
Movable Properties

S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
1	Vehicle	34,48,466.00	-	-	34,48,466.00
	Activa	65,525.00	-	-	65,525.00
	Ambulance Purchase	3,29,607.00	-	-	3,29,607.00
	Auto Riksha	43,615.00	-	-	43,615.00
	Auto Riksha M.H.-12 T5254	68,055.00	-	-	68,055.00
	Tractor Purchase	6,50,000.00	-	-	6,50,000.00
	Pick up Van Purchase	4,94,004.00	-	-	4,94,004.00
	Scorpio	17,97,660.00	-	-	17,97,660.00
2	Gold & Silver				

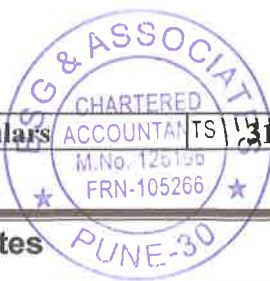
	Gold & Silver(Donation Received)	6,60,82,076.38	39,57,654.00	-	7,00,39,730.38
3	Furniture & Fixture	3,98,08,126.07	37,94,363.00	-	4,36,02,489.07
	Other Donation Received in Kind	11,13,236.00	-	-	11,13,236.00
	Electric Auto Donation	8,40,000.00	-	-	8,40,000.00
	Kadaba Cutting Machine	29,000.00	-	-	29,000.00
	Cubboard	1,66,300.00	-	-	1,66,300.00
	Articles Received in Kind	1,77,47,198.08	10,550.00	-	1,77,57,748.08
	Silver Box	-	7,87,435.00	-	7,87,435.00
	Calculator	9,494.41	-	-	9,494.41
	Wheat Grinding (Flor Mill)	33,566.00	-	-	33,566.00
	Chandan Liquid Machine	53,191.00	-	-	53,191.00
	Ganerator Purchase	16,66,000.00	-	-	16,66,000.00
	Xerox Machine Purchase	62,540.00	-	-	62,540.00
	Telephone System	1,11,457.00	-	-	1,11,457.00
	Neon Light Board	3,03,427.30	-	-	3,03,427.30
	Note Counting Machine	8,68,175.00	-	-	8,68,175.00
	Books	18,171.00	-	-	18,171.00
	Mahavastra Article	13,16,430.00	26,06,931.00	-	39,23,361.00
	Mobile Purchase	19,800.00	-	-	19,800.00
	Mobile Locker	5,83,069.00	-	-	5,83,069.00
	Television	3,25,935.00	-	-	3,25,935.00
	Shed for Ladu Production	1,08,635.00	-	-	1,08,635.00
	Walky-Talky Set	22,53,070.00	-	-	22,53,070.00
	Electrical Gadgets	34,54,782.73	-	-	34,54,782.73
	Electrical Stores	22,68,778.00	4,370.00	-	22,73,148.00
	Electrical Gadgets (Donation Receive)	66,729.00	-	-	66,729.00
	Computer Purchase	8,86,570.00	-	-	8,86,570.00
	Computer, Fax & Xerox Machine	4,93,777.00	53,620.00	-	5,47,397.00
	Software Purchase	11,19,594.00	23,577.00	-	11,43,171.00
	CC Tv Camera Purchase	4,16,827.00	12,880.00	-	4,29,707.00
	Steel Baraketing	84,216.00	-	-	84,216.00
	Photo Lamination Machine	-	2,95,000.00	-	2,95,000.00
	Furniture & Fixture	26,85,388.55	-	-	26,85,388.55
	Fabricated Iron Bridge	7,02,769.00	-	-	7,02,769.00
	Total (1+2+3)	10,93,38,668.45	77,52,017.00	-	11,70,90,685.45

Annexure - I
Investments

S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
1	Canara Bank	58,29,85,964.00	7,91,71,285.00	1,86,80,142.00	64,34,77,107.00
2	Bank of Baroda	2,38,64,729.00	13,13,797.00	-	2,51,78,526.00
3	Central Bank of India	20,74,85,745.00	1,46,32,643.00	2,17,32,991.00	20,03,85,397.00
4	Dena Bank, Pune	2,30,00,000.00	17,68,788.00	1,42,16,754.00	1,05,52,034.00
5	Union Bank of India	10,31,18,954.00	46,62,171.00	1,09,50,713.00	9,68,30,412.00
	Total	94,04,55,392.00	10,15,48,684.00	6,55,80,600.00	97,64,23,476.00

Annexure - J
Deposits

S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
------	-------------	------------	----------	-----------	------------

1	Ashwinita Gas Company	9,000.00	-	-	9,000.00
2	M.S.E.B	9,62,543.00	-	-	9,62,543.00
3	B.S.N.L.	59,999.00	-	-	59,999.00
4	M.T.D.C.	30,000.00	-	-	30,000.00
5	Municipal Deposit (For Water Supply in Sr. No.59)	11,59,920.00	-	-	11,59,920.00
6	Other Security Deposit	7,540.00	-	-	7,540.00
	Total	22,29,002.00	-	-	22,29,002.00

Annexure - K
Loans & Advances

S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
1	Anamat	8,354.00	-	-	8,354.00
2	Advance	3,21,073.00	4,34,600.00	5,43,178.00	2,12,495.00
3	Employees Advance	2,09,000.00	11,45,300.00	9,25,700.00	4,28,600.00
4	Diwali Advance	5,18,700.00	7,17,000.00	7,25,400.00	5,10,300.00
	Total	10,57,127.00	22,96,900.00	21,94,278.00	11,59,749.00

Annexure - L
Other Current Assets

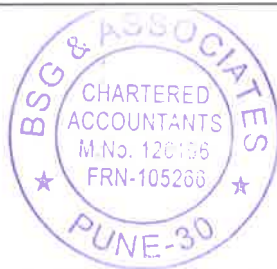
S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
1	TDS (Bank)	67,87,182.00	32,973.00	1,189.00	68,18,966.00
2	TDS (Tata Communication)	11,75,769.00	3,35,938.00	-	15,11,707.00
3	TDS (Realiance)	4,77,507.00	3,31,439.00	-	8,08,946.00
4	TDS (M.S.E.B.)	6,109.00	7,445.00	-	13,554.00
5	TCS	-	15,773.00	-	15,773.00
6	Int. on IT Refund (AY 20-21)	1,23,630.00	-	-	1,23,630.00
7	Prepaid Lease Rent Paid (to Railway Department for 34 Years)	1,32,39,466.00	-	4,41,315.00	1,27,98,151.00
	Total	2,18,09,663.00	7,23,568.00	4,42,504.00	2,20,90,727.00

Annexure - M
Stock In Hand

S.N.	Particulars	31.03.2021	Addition	Deduction	31.03.2022
1	Annachatra Stock	9,73,441.00	7,37,320.00	9,73,441.00	7,37,320.00
2	Donation Receipts Book Stock	1,39,611.00	2,05,162.00	1,39,611.00	2,05,162.00
3	Photo Stock	2,92,675.00	2,04,425.00	2,92,675.00	2,04,425.00
4	Photo Stock (NEW)	-	4,50,400.00	-	4,50,400.00
5	Laibrary Books Stock	1,07,914.00	-	-	1,07,914.00
6	Electric Equipment Stock	57,552.00	53,752.00	57,552.00	53,752.00
	Total	15,71,193.00	16,51,059.00	14,63,279.00	17,58,973.00

Annexure - N
Cash In Hand & Bank Accounts

S.N.	Particulars	Account Number	31.03.2021	31.03.2022
	Cash in Hand		22,02,256.00	18,26,963.00
	<u>Bank Accounts</u>			
1	ICICI Bank	647105005981	5,07,433.00	25,84,859.00
2	HDFC (Bhaktniwas)	50100333286398	37,598.15	38,720.45
3	Canara Bank	2676132000011	39,70,039.76	1,87,62,144.06
4	Dena Bank	121762579	70,816.90	72,713.10
5	Bank of India	20110000410	5,911.44	5,911.44
6	Bank of Baroda	4380100038977	3,27,116.20	8,50,872.40
7	Central Bank of India	2094251767	10,17,768.97	(2,93,709.53)
8	Central Bank of India	2094232541	34,060.00	35,060.00
9	Central Bank of India (PF)	2094267948	27,58,426.00	27,43,924.40
10	State Bank of India	11414770322	1,10,273.24	1,03,89,508.57
11	State Bank of Hyderabad (Converted in SBI A/c)	62092517429	71,631.66	6,13,632.66
	Total Bank Balances		89,11,075.32	3,58,03,636.55

Auditor's
Special
Audit
Remarks

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिरे समिती, पंढरपूर

वैधानिक लेखापरिक्षण अहवाल शेरे

कालावधी : ०१ .०४ .२०२१ ते ३१ .०३ .२०२२

विभाग अ

१. नित्योपचार विभाग :

➤ सोने चांदी वस्तु :

अ. विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर : श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिरे समितीने आजपर्यंत खालील एकूण १५ विविध ठिकाणाच्या चांदीच्या वस्तु मंदिर समितीच्या ताळेबंदाला व रजिस्टरला नोंद घेण्यात आलेली नाही .

अ क	तपशील	अ क	तपशील
१	सभा मंडप समोरील दरवाजा	९	श्री विठ्ठल मुख्य गाभारा
२	गरूड खांब	१०	श्री रुक्मिणी देवी मुख्य गाभारा
३	नगरकर यांचे स्मरणार्थ दरवाजा	११	रुक्मिणी देवी मुख्य गाभाराची चौकट
४	श्री विठ्ठल शेजघर दरवाजा	१२	श्री रुक्मिणी देवी शेज दरवाजा
५	कवठेकर यांचे स्मरणार्थ असलेली कमान	१३	श्री रुक्मिणी देवी दर्शन रांग दरवाजा
६	आंब्याचे पानांचे तोरण	१४	चौखांबी येथील चौकट आणि दरवाजा
७	चौकटी जवळील ४ नग खांब	१५	खजिना येथील आतील दरवाजा
८	विठ्ठल मुख्य गाभारा चौकट		

ब. इतर वस्तु : सदर विभागातील पुढील चांदीच्या वस्तुंची नोंद रजिस्टरला व ताळेबंदाला नोंद नाही .

अ	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा
१	पाणपुडा (शेज आरती वेळी वापरण्या करता झाकणासह)	१	मुल्यांकन अहवाल
२	पिकदाणी (शेज आरती वेळी वापरण्या करता)	१	तपासणीस उपलब्ध झालेला नाही .
३	पंखा (फक्त चांदीचा दांडी असलेला हात पंखा)	१	

➤ श्री रुक्मिणी पोशाख ओवरी : सदर विभागातील पुढील वस्तुची नोंद रजिस्टरला नोंद नाही .

अ क	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा
१	कुंकासाठी वाटी (लहान)	१	मुल्यांकन अहवाल तपासणीस उपलब्ध झालेला नाही .
२	कचाळ (लहान)	१	
३	सोने नथ (लहान लाल खडा मोती असलेली)	१	
४	मासेळी (लहान)	१	
५	चांदी परात (मोठी)	१	

➤ श्री स्वयंपाक ओवरी : सदर विभागातील पुढील वस्तुची नोंद रजिस्टरला नोंद नाही .

अ क	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा
१	चांदीचा सोढ्या (धूप आरतीवेळी वापरासाठी)	१	मुल्यांकन अहवाल तपासणीस

➤ **श्री विठ्ठल पोशाख ओवरी** : सदर विभागातील पुढील वस्तुची नोंद रजिस्टरला नोंद नाही .

अ क	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा
१	चांदी पालखी गोंडे (टोपवजा)	५	मुल्यांकन अहवाल तपासणीस
२	तांब्या (मध्यम)	१	उपलब्ध झालेला नाही .

शेरा : मंदिर समितीने वरील चांदीच्या वस्तू शासनाच्या विधि व न्याय विभागाकडून अधिकृत मुल्यांकन अधिका-याची नियुक्ती करून, त्यांच्याकडून मुल्यांकन करून घेऊन, त्यांच्या अहवालानुसार ताळेबंदला व रजिस्टरला नोंद घेण्याची दक्षता घ्यावी.

२. **मौल्यवान दागदागिने :**

➤ **श्री विठ्ठल विभाग** : श्री विठ्ठलास राजे, महाराजे, संस्थानिक तसेच पेशवे यांनी मौल्यवान दागदागिने भेट दिलेले आहेत . समितीने तयार केलेल्या यादीप्रमाणे आम्ही त्या मौल्यवान दागिऱ्याची प्रत्यक्ष पाहणी केली असता एकूण मौल्यवान दागिने यादीप्रमाणे २०३ आहेत . देवस्थानाचे मौल्यवान वस्तुचे रजिस्टर ठेवलेले आहे, परंतु मुल्यवान वस्तुच्या किंमतीची नोंद समितीच्या ताळेबंदामध्ये घेण्यात यावी.

➤ **रुक्मिणी विभाग** : रुक्मिणी मातेस राजे, महाराजे, संस्थापक तसेच पेशवे यांनी त्या त्या काळी मौल्यवान वस्तु दागदागिने भेट दिलेल्या आहेत . उत्पातने २६.०२.१९८५ साली हे सर्व दागिने यादीसहीत समितीकडे सादर केलेले आहेत . परंतु या सर्व मौल्यवान १११ दागिऱ्यांची नोंद ताळेबंदामध्ये ताळेबंदामध्ये घेण्यात यावी.

३. **स्ट्रॉग रूम (खजिना खोली) मधील सोऱ्या चांदीच्या वस्तु संदर्भात** : आम्ही लेखापरिक्षणा दरम्यान स्ट्रॉग रूम मधील सोऱ्या चांदी यांचे नमुना पध्दतीने प्रत्यक्ष तपासले असता पुढील प्रमाणे दोष/त्रुटी निदर्शनास आले आहेत . सदर दोष पुढीलप्रमाणे आहेत .

➤ मंदिरास दान व पायावर आलेले सोऱ्या व चांदीचे दागिने व वस्तु कापडी बॅगेत बांधलेले आहेत . त्या कापडी बॅगेमध्ये वस्तु दिवसाप्रमाणे छोट्या प्लॅस्टिक पिशवीमध्ये ठेवण्यात आलेले आहेत . पिशवी पूर्ण भरल्यानंतर त्या पिशवीस फक्त गाठ बांधून ठेवलेली आहे . त्या बॅगेमध्ये पूर्ण वर्षभरात आलेले दागिने ठेवण्यात आलेले आहेत . गाठ बांधून ठेवण्यापेक्षा गाठ बांधून त्यावर लाख लावून ती बॅग सिल करणे गरजेचे होते . तसेच संबंधीत अधिका-यांचे सही घेणे गरजेचे होते . परंतु तसे केलेले दिसत नाही .

➤ समितीकडे असलेले सोऱ्या व चांदीचे वस्तु व दागिने आहेत जे नित्योपचारासाठी वापरत नाहीत ते जुने १० वर्षांपुर्वीचे आहे त्याबद्दल समितीने योग्य तो निर्णय घ्यावा . त्यामध्ये सोऱ्या चांदीचे श्री विठ्ठल रुक्मिणीचे चित्र असलेले नाणे तयार करून ते विकता येऊ शकते किंवा सोऱ्या चांदीची विट तयार करून ती बँकेत ठेवून त्यापासून इतर उत्पन्न मिळू शकते का हे पहाणे आवश्यक आहे .

४. **कॅश काउंटींग सेक्युरीटी / सुरक्षा मधील त्रुटी :**

- रोख रक्कम मोजण्यासाठी ज्या रूममध्ये ठेवली जाते त्या रूम बाहेर सुरक्षा रक्षक असणे गरजेचे आहे . जेणे करून आत जाताना व बाहेर येताना सर्वांची तपासणी करता येईल .
- कॅश काउंटींग रूममध्ये आवक जावक रजिस्टर नाही .
- रोख रक्कम मोजण्याचा वेग वाढवणे आवश्यक आहे . रोख रक्कम मोजण्यासाठी अधिक सेवक घेऊन रोख रक्कम मोजून लवकरात लवकर बँकेत जमा करण्यासाठी प्रयत्न करणे आवश्यक आहे .
- समितीकडे मोठ्या प्रमाणात नाणी आहेत . समितीने प्रयत्न करून ती लवकरात लवकर बँकेत जमा करणे आवश्यक आहे .

५ . अकाउंट (लेखा) विभाग / व्यवस्थापन विभाग :

- **मालमत्तेवरील घसारा :** श्री विठ्ठल रूक्मिणी मंदिरे समितीने अद्यापपर्यंत कोणत्याही मालमत्तोवर (अॅसेट) घसारा आकारलेला नाही . नियमानुसार कायम मालमत्तेवर आयकर कायद्याप्रमाणे घसारा आकारणे आवश्यक आहे . घसारा न आकारल्यामुळे नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद अचुक दर्शवित नाही, तरी मंदिर समितीने मालमत्तेवरती दरवर्षी घसारा आकारण्यात यावा .
- **ट्रस्टने दाखविलेला सन २०२१ - २२ अधिशेष (सरप्लस):** ट्रस्टने अकौंटींग करताना काही खर्च बूक करताना दोनदा टाकलेले आहे तर काही खर्च टाकलेले नाही . त्याची सविस्तर माहिती पुढीलप्रमाणे :

१	ट्रस्टने दाखवलेला अधिशेष (सरप्लस)	८,५८,४७,७१९ . २३
२ . अ	जादा व दोन वेळेस टाकलेला खर्च	
	२५ . १० . २१ निवृत्ती वेतन :- रू . ३,९७,४१७	७,७४,६५९ . ००
	२५ . १० . २०२१ निवृत्ती वेतन :- रू . ३,७७,२४२	
ब	महावस्त्र भेट वस्तु साठी व इतर विकलेल्या भेट वस्तू त्या वर्षी स्टॉक म्हणून वजा केलेली नाही किंवा ओपनींग आणि क्लोजिंग स्टॉक दाखविलेला नाही	(१०,६३,७१४ . ००)
क	दोन वेळेस ऑनलाईन देणगी जमा दाखवलेली आहे	(३,१२,५७८ . ००)
	लेखापरिक्षकाप्रमाणे अधिशेष (सरप्लस)	८५२४६०८६ . २३

घसारा न आकारल्यामुळे सरप्लस हा ज्यादा दिसत आहे.

- **अॅडव्हान्सेस :** समितीने विविध कामासाठी खालील कर्मचा-यांना अॅडव्हान्स दिलेला आहे . त्याचा हिशोब लवकरात लवकर करून घ्यावा . दि . ३१ . ०३ . २०२२ पर्यंत खालील अॅडव्हान्स शिल्लक आहेत .

अ	दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरे
१		श्री उपाध्ये	६,०००	१ . सदर व्यक्तींना समितीने २०१० पुर्वी अॅडव्हान्स रक्कम दिलेली आहे . सदर रक्कम अजूनही वसुल झालेली नाही . सदर रक्कम लवकरात लवकर वसुल करण्यात यावी . २ . सदर रक्कमेचा विनियोग झाला आहे किंवा नाही याची खात्री करून मंदिर समितीच्या मान्यतेने खर्चास वर्ग करून घ्यावी .
२		श्री एम . व्ही . काटे	६,०००	
३		टोयेश एन्टरप्रायजेस	१,००,०००	
४		नविन इंटेरियर	२१,०४०	
५		श्री सदाशिव गायकवाड	१०,०००	
६		श्री साबळे	४,५००	
७		श्री सुभाष चव्हाण	३३,०००	

८	०५.०३.२०२०	श्री केतन बोंगे	१,३०,०००	१. सदर रक्कम केतन बोंगे यांना मार्च २० मध्ये १,३०,००० कापड व ध्वजस्तंबासाठी दिले होते परंतु सदर खर्चाचे बील न दिल्यामुळे पगारातून कपात करून घेण्यात येत आहे. मार्च २२ अखेर रू ६०,००० वसुल झाले आहेत. रू ७०,००० बाकी आहेत सदर रक्कम लवकरात लवकर वसुल करून घेण्यात यावी.
९	०१.०४.२०११	श्री हितेन असर	१०,०००	१. २००७ पासून सदर खर्चाचा हिशोब घेण्यात आलेला नाही. सदर रक्कम लवकरात लवकर वसुल करण्यात यावी. २. सदर रक्कमेचा विनियोग झाला आहे किंवा नाही याची खात्री करून मंदिर समितीच्या मान्यतेने खर्चास वर्ग करून घ्यावी.
१०	१४.१०.२०१९	श्री अमोल चिटणीस (दिवाळी अॅडव्हान्स)	३,०००	१. दिनांक १४.१०.२०१९ रोजी सदर अॅडव्हान्स घेतलेला आहे तो अध्यापही परत केलेला नाही.
११	०४.११.२०२० २१.१०.२०२१ २१.१०.२०२१	दिवाळी अॅडव्हान्स श्री प्रसाद पुजरी श्री प्रसाद सप्तशिव श्री बाळासाहेब पवार	३,००० ३,००० ३,०००	१. सदर रकमा सन २०२०-२१ ला दिलेल्या असून आजपर्यंत त्यांच्याकडून हिशोब घेतलेला नाही.
१२				

६. रेल्वे विभाग भाडे करार : ट्रस्टने दिनांक २१.०३.२०१७ रोजी रेल्वे खात्याला रू. १,५४,४६,०४१.०० रेल्वेच्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधण्यासाठी जागेच्या भाड्यापोटी एवढी रक्कम दिलेली आहे. एकूण ३५ वर्षासाठी हा भाडेकरार आहे. ट्रस्ट दरवर्षी त्यापैकी रू. ४,४१,३१५.०० प्रमाणे खर्ची टाकत आहे. ट्रस्टने आजपर्यंत त्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधलेले नाही. ट्रस्टचे मुख्य उद्दिष्ट होते की भाविकांना सुलभ शौचालयाचा वापर करता यावा जेणे करून आजुबाजूच्या परिसरामध्ये अस्वच्छता होणार नाही आजार पसरणार नाही पण हे उद्दिष्ट पूर्ण झालेले नाही. तसेच ट्रस्टने सदर भाडेतत्वावर घेतलेल्या जमीनीचा वापर करत नाही. म्हणजे हा खर्च विनाकारण होत आहे असे दिसून येते. तसेच एवढ्या मोठ्या प्रमाणात रक्कम अडकून पडलेली आहे.

७. जी.एस.टी :

- आर्थिक वर्षे २०२१-२०२२ मध्ये समितीने फोटो तयार करण्यासाठी लागणा-या मटेरियलवरिल रू. २,१८,२३८ एवढे आय टी सी क्रेडीट घेतलेले नाही. सदर आर्थिक वर्षामध्ये फोटोच्या विक्रीमधुन रू. ४,७८,४५०.८८ एवढा जी.एस.टी भरलेला आहे. मटेरियल खरेदीवरील जी एस टी घेतला असता तर समितीचा आर्थिक वर्षा मध्ये भरावा लागणारा जी एस टी रक्कम रू. २,१८,२३८ भरावा लागला नसता.
- तसेच समितीने सेक्युरीटी सर्विस वरील रू. १५,९६,६६२.६४ एवढा आय.टी.सी. बाबत जीएसटी अधिनियमातील तरतूदीनुसार सल्लागाराकडून लेखी सल्ला घेऊन कार्यवाही करावी.
- सन २०२१-२२ मध्ये जी एस टी पोर्टल वरती आय टी सी रू. ४५,७२,७१५.०० अॅडलेबल दिसत होता.

- समितीने सन २०२१-२०२२ मध्ये आपल्याकडे रू. ४५,७२,७१५ शिल्लक असताना जीएसटी आर ३ बी प्रमाणे जी.एस.टी. एकूण रू. ९,९८,१०६.०० एवढा जी.एस.टी. रोखीने भरला आहे. प्रमाणे फोटो सेक्युरिटी व इतर खर्चाचा जी.एस.टी. मिळतो का नाही हे न पाहता समितीने रू. ९,९८,१०६ एवढा भरलेला आहे.
- खालीलप्रमाणे सन २०१७-१८ ते सन २०२२-२३ पर्यंत समितीने जी एस टी चा सेट ऑफ मिळतो की नाही हे न पाहता व तज्ञाकडून लेखी मत न घेता जी एस टी भरलेला आहे. समितीकडे खूप मोठ्या प्रमाणात खालीलप्रमाणे जी एस टी सेट ऑफ शिल्लक आहे.

Financial Year	GST Paid As Per GSTR 3B	GST Paid As Per GSTR 1	Difference In 3B & GSTR1	ITC Available 2B	ITC Claimed In GSTR 3B
2017-2018	96,914.00	96,911.08	-2.92	68,64,329.96	-
2018-2019	4,14,228.00	4,14,223.50	-4.50	78,06,171.20	-
2019-2020	15,32,001.14	15,36,790.46	4,789.32	1,39,24,825.53	-
2020-2021	12,71,592.00	12,71,591.16	-0.84	45,53,230.78	-
2021-2022	16,79,728.58	16,79,728.58	-	45,73,008.22	-
Total	4994463.72	4994463.72	4777.06	37721565.69	-

याबाबत जीएसटी अधिनियमातील तरतूदीनुसार सल्लागाराकडून लेखी सल्ला घेऊन कार्यवाही करावी.

- ८. टी डी एस :** समितीने कॉन्ट्रक्टर व सर्विस प्रोवायडर्सचा २% टी डी एस कपात केलेली आहे. वैयक्तीक किंवा प्रोपरायटरशिप फर्मसाठी १% तर कंपनी व पार्टनरशिप व्यतिरिक्त २ टक्के टी डी एस कपात केला पाहिजे. यानुसार आर्थिक वर्ष २०२१-२२ साठी समितीने एकूण टी डी एस रू. ७,१६,६७१.८३ एवढा करायला पाहिजे होता, परंतु समितीने एकूण रू. १०,७५,१७१ एवढा टी डी एस कपात केली आहे. समितीने आर्थिक वर्ष २०२१-२२ साठी एकूण रू. ३,५८,४४९.७१ एवढा टी डी एस जास्त कपात केला आहे.

९. आयकर विभाग :

- ट्रस्ट ने नविन आयकर कायदयानुसार ८० जी व १२ ए साठी ऑनलाईन फॉर्म भरला होता तर ट्रस्टला दिनांक ०७.०४.२०२२ रोजी प्रोव्हीजनल रजिस्टर नंबर मिळालेला होता त्याची मुदत ही नंबर मिळाल्या पासून ६ महिने असते त्या मुदतीमध्ये ट्रस्टने रेग्युलर रजिस्ट्रेशन नंबरसाठी अर्ज करणे गरजेचे होते परंतु संस्थेने अध्यापही त्यासाठी अर्ज केलेला नाही. संस्था अध्यापही जुनाच ८० जी व १२ ए रजिस्ट्रेशन नंबर देणगीदार यांना देत आहे.
- ट्रस्टच्या वेगवेगळ्या बँकांच्या व्याजावरती वेगवेगळ्या बँकांनी टी डी एस कट करून घेतलेला आहे. तो ट्रस्टने इनकम टॅक्स रिटर्न भरून त्याच्या माध्यमातून परत मागविलेला आहे परंतु तो आजपर्यंत मिळालेला नाही. सन २००४ पासून ते आजपर्यंत रू. ६९,१४,९१३.०० लाख टी डी एस रिफंड येणे बाकी दिसत आहे.

अ.क.	सन (Assesment Year)	आयकर रिटर्न दाखल तारीख	रिफंड न मिळालेली रक्कम
१	२००४ - २००५	३१.०३.२००६	४,९४,२०३.००
२	२००७ - २००८	२३.०६.२००८	६,९०,५८९.००
३	२००९ - २०१०	०९.११.२०११	३,०९,०२०.००
४	२०१० - २०११	२२.०२.२०१२	२१,९७,१६०.००
५	२०११ - २०१२	०९.०१.२०१४	१४,०१,४८१.००
६	२०१२ - २०१३	२८.०५.२०१४	५,९८५.००

७	२०१३ - २०१४	-	१,६०,०८५ .००
८	२०१४ - २०१५	०३ .०२ . २०१६	८५,००० .००
९	२०१५ - २०१६	०८ .०२ . २०१७	१,८०,००० .००
१०	२०१६ - २०१७	३१ .०३ . २०१८	१,५५,००० .००
११	२०१८ - २०१९	३१ .१० . २०१८	१२,३६,३९० .००
		एकूण	६९,१४,९१३ .००

१० . भक्तनिवास :

- मंदिर समितीचे नविन विडुल रूक्मिणी भक्त निवास विडीयेकॉन आणि वेदांता असे तीन भक्तनिवास बिल्डींग आहेत . नविन विडुल रूक्मिणी भक्त निवासाची प्रशस्त इमारत असून तिथे मनुष्य बळ पुरवण्यासाठी बी व्ही जी ही कंपनी आहे . मनुष्य बळ पुरवण्यासाठी कोणत्याही प्रकारचे निवीदा काढण्यात आलेले नाही . मनुष्य बळ पुरावण्यासाठी निवीदा न काढता सभेमध्ये मंजूरी घेऊन मुदत वाढवली जात आहे .
- बी व्ही जी कर्मचा-यांना स्वछतेसाठी लागणारे केमिकल्स हे मंदिर समितीने पुरवावे, तसेच मंदिर समिती बी व्ही जी कंपनीस दरमहा रू .१,५४,८०० (वार्षिक रू १८,५७,६००) मशिन भाडे देते . सदर भाडे भरण्यापेक्षा समितीने त्या मशिन स्वतः खरेदी कराव्यात .
- भक्त निवासामध्ये यात्राधाम वरून जे बुकींग होते त्यासाठी स्वतंत्र काउंटर ठेवणे आवश्यक आहे .
- भक्तनिवास या ठिकाणी अश्विनी महिला बचत गट या हॉटेल चालवत आहेत . सदर बचत गट व मंदिर समिती यांच्यामध्ये कोणतीही वर्क ऑर्डर झालेली नाही . हॉटेलमधील फीडबॅक रजिस्टर तपासले असता असे निदर्शनास आले की हॉटेल अश्विनीमधील अन्नाचे रेट व बाहेरील रेट यामध्ये खूप तफावत आहे . अन्नाच्या गुणवत्तेबाबतही तक्रारी आलेल्या आहेत . हॉटेल अश्विनीऐवजी मंदिर समितीने स्वतःचे अन्नछत्र चालू केले तर ते योग्य होऊ शकते .

११ . लाडू विभाग :

आम्ही लेखापरिक्षणा दरम्यान लाडू विभागाला व लाडू बनविणा-या बचत गटाच्या फॅक्ट्रीमध्ये भेट दिली त्यावेळेस खालील त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत .

- लाडूची गुणवत्ता ही कमी दर्जाची आहे .
- लाडूच्या पॅकेटवरती जे घटक वापरले आहे ते नमूद केले आहे त्याप्रमाणे लाडू बनवित असताना वापरले जात नाहीत .
- लाडू बनविताना शेंगदाने तेल वापरले गेले असे पॅकेट वर नमूद केलेले आहे व टेंडर मध्ये पण नमूद केलेले आहे परंतु प्रत्यक्ष पाहणी केले असता कॉटन सीडस च्या तेलाचा वापर केला जातो . आम्ही त्याठिकाणच्या तेलाचे डबे जे वापरले जातात त्याचे फोटो देखील अहवालासोबत जोडलेले आहेत .
- लाडूमध्ये जे पदार्थ नियमानुसार /टेंडरप्रमाणे वापरले पाहिजे जे पॅकेट वरती नमूद केलेले आहे त्याप्रमाणे ड्रायफूट, साखर व इतर पदार्थ वापरले जात नाहीत .
- आम्ही लाडू फॅक्ट्रीमध्ये भेट दिली असता असे निदर्शनास आले कि, लाडू बनवल्यानंतर सुकण्यासाठी लाडू खाली अंधरण्यासाठी जो कपडा किंवा ताडपत्री वापरली जाते ती अतिशय खराब व घाण काळीकूट अशी वापरली जाते . त्याचे फोटो आमच्याकडे ह्या रिपोर्टसोबत जोडले आहेत .

- फॅक्ट्रीमध्ये कोणत्याही प्रकारची स्वच्छता नाही . फॅक्ट्रीमध्ये आजूबाजूला खूप अस्वच्छता दिसून आलेली आहे .
- फॅक्ट्रीचा दक्षिण दरवाजा तुटलेला आहे तसेच कॅम्पाउंडची हार्डट कमी आहे . दरवाजातून व कॅम्पाउंडला लावलेल्या ग्रीलमधून उंदीर, पाली व इतर प्राणी आत येऊ शकतात . त्या बाबतीत प्रकारची खबरदारी घेतलेली दिसत नाही .
- आम्ही टेंडर डॉक्युमेंट पाहीले असता असे निर्देशनास आले की, त्या डॉक्युमेंटमध्ये लाडू बनविण्यासाठी कंडिशन/अटी टाकल्या पाहीजेत त्यामध्ये दिसल्या नाहीत . लाडूमध्ये किती ड्रायफूट टाकले पाहीजेत कोणत्या कंपनीची हरभरा डाळ वापरली पाहीजे किती साखर वापरली पाहीजे अशा प्रकारच्या अटी टेंडरमध्ये दिसत नाहीत .
- लाडूमूळे (प्रसाद) खाण्यामूळे जर एखादया भाविकाला त्रास झाला तर त्याची जबाबदारी लाडू बनविणा-या बचत गट व मंदीर समितीची पण तेवढीच आहे .

१२. बँक ताळमेळपत्र : मंदिर समितीने मार्च २०२२ अखेर तयार केलेले सेन्ट्रल बँक ऑफ इंडिया व कॅनरा बँकेचे ताळमेळपत्रक चुकीच्या पध्दतीने सादर केलेले आहे . समितीने काही खर्च दोन वेळेस टाकलेला आहे . तसेच दोन वेळेस देणगी जमा दाखवलेली आहे . त्यामुळे संस्थेने तयार केलेले नफा तोटा पत्रक व ताळेबंदपत्रक खरी व वास्तव परिस्थिती दर्शवित नाही .

दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरा
०१.०५.२०	श्रीराम फॅब्रिकेशन चेक नं. ४३२२३९ कॅनरा बँक	४१,२५८	चंद्रभागेमध्ये चेझींग रूम बांधण्यासाठी हा खर्च केलेला आहे . सदर खर्चाचा चेक कॅनरा बँकेतून दिलेला आहे आणि तो वटलेला आहे . परंतु परत समितीने सेन्ट्रल बँकेतून पण खर्च टाकलेला आहे . सदर खर्चासाठी सेन्ट्रल बँकेतून चेक रक्कम रू. ४२,१०० दिलेला दाखविला आहे . परंतु सदर चेक अद्यापही वटलेला नाही .
२५.१०.२१	श्री विठ्ठल जोशी चेक नं. ०७०३४४ सेन्ट्रल बँक	३,९७,४१७	निवृत्ती अंशदान वेतन चेक दोनदा पडलेला आहे . दिनांक २५.१०.२०२१ व २८.१०.२०२१ परंतु बँकेतून एकदाच वटलेला आहे .
३१.१२.२१	ऑनलाईन देणगी जमा	३,१२,५७८	सदर देणगी जमा दोनदा दाखवण्यात आलेली आहे .
२५.१०.२१	श्री वालाजी पुदीलवार चेक नं. ०७०३४५ सेन्ट्रल बँक	३,७७,२४२	निवृत्ती अंशदान वेतन चेक दोनदा पडलेला आहे . दिनांक २५.१०.२०२१ व २८.१०.२०२१ परंतु बँकेतून एकदाच वटलेला आहे .
३१.०१.२१	सुरक्षा ठेव	२,६०,०००	१.दि.३१.०१.२१ रोजी संतोष शिवाजी व्हनमाने यांच्याकडून सुरक्षा ठेव आलेली आहे अशी नोंद आहे . परंतु ते अकाउंटिंगला इतर उत्पन्न जमा म्हणून दाखवण्यात आलेले आहे .
०९.०२.२२ १७.०३.२२	देणगी खाते चेक नं. १११९४७ चेक नं. ८३०३५८	२,००० ३०,०००	१. सदर धनादेश अजूनही जमा झाले नाहीत .

१३ .महावस्त्र /साडी स्टॉक : दि.३१ मार्च २२ अखेर २६,०६,९३१.०० सदर किमतीच्या साड्या वर्षभरात जमा दिसत आहेत. सन २०२१-२२ मध्ये मंदिर समितीने रू.१०,६३,७१४ साडी विक्री केलेली आहे. परंतु विक्री झालेली साडी एकूण जमा झालेल्या साडी मधून कमी केलेल्या नाहीत. उत्पन्न दोन वेळेस जमा दिसत आहे.

१४ .अन्नछत्र :

- अन्नछत्रामध्ये स्टॉक रजिस्टर अपडेट व मेनटेन केले जात नाही.
- अन्नछत्रामध्ये स्वच्छता कमी प्रमाणात आहे.
- अन्नछत्रामध्ये जिथे स्टॉक ठेवलेला आहेत लोक तिथेच बसून जेवन करतात.
- **विद्युत विभाग :** विद्युत विभागामध्ये आजअखेर किंवा मार्च अखेर किती स्टॉक/मटेरिअल शिल्लक आहे याचे रजिस्टर नाही. सदर रजिस्टर नसल्यामुळे स्टॉक तपासता आला नाही. समितीने विकत घेतलेल्या व देणगी म्हणून आलेल्या वस्तुचे स्वतंत्र रजिस्टर तयार केलेले नाही.

१५ .आस्थापना विभाग : सदर विभागात ठेवण्यात आलेली श्री पांडुरंगाची पंच धातुची मुर्तीची डेड स्टॉक रजिस्टरला नोंद नाही. तसेच लेखा अधिकारी यांच्या कार्यालयातील पितळी धातुमध्ये असणारी श्री पांडुरंग व रूक्मिणी मातेची मुर्ती अंदाजे किंमत रू.२५,००० याची पण नोंद डेडस्टॉक रजिस्टरला नोंद दिसली नाही.

१६ .गोशाळा विभाग :

- गोशाळामध्ये कचरा, भंगार, तेलाचे मोकळे डबे ठेवण्यात आलेले आहेत. गोशाळेच्या परिसराच्या भागामध्ये सदर वस्तुमुळे अडचनी निर्माण होत आहेत.
- दिनांक १२.०१.२३ रोजी गोशाळेत भेट दिली असता एकूण गायीपैकी ५ जनवारे (२ गायी व ३ वासरे) यांना लंपी हा आजार झालेले आहे. परंतु त्यांची योग्य ती काळजी घेण्यात आलेली दिसत नाही. लंपी झालेली जनवारे बाहेरच झाडाखाली बांधली जात आहेत.
- गोशाळेत रोज किती दुध काढले जाते व ते कुठे कुठे दिले जाते यांचे रजिस्टर नाही.
- गायीचा विमा संपलेला आहे.
- गोशाळेच्या परिसरात सी सी टी व्ही कॅमेरे बसवण्यात यावेत.
- गोशाळा परिसरात शेणखत ३० ट्रॅली आहे अंदाजे किंमत रू.१,३५,००० एवढ्या किमतीचे खत शिल्लक आहे ते विकण्यात यावे.
- दररोज जे दुध बाहेर विकले जाते त्याचे रजिस्टर नाही.
- वृक्षरोपना साठी गोशाळेने शेणखत दिले आहे. त्याचा ठराव तपासला परंतु सदर ठरावावर कोणाचीही सही नाही.
- जनवारे स्टॉक रजिस्टर (लाइव स्टॉक) सप्टेंबर २०२२ पासून रजिस्टर अपूर्ण आहे.

१७ .नित्योपचार विभाग :

- **चंदन खोड :** समितीने ०१.०४.२०१९ ते ३१.०३.२०२० या कालवधीमध्ये १८२.३९८ किलो रू.१८,२८,५२१ किंमतीचे चंदन खोड खरेदी केले आहे. परंतु त्या पुर्ण रकमेचा खर्च त्यावर्षी टाकलेला आहे. परंतु जे शिल्लक चंदन खोड वर्षाअखेरीस राहते त्याची नोंद शिल्लक खोड म्हणून वर्षाच्या शेवटी करून उत्पन्न बाजुला दाखवणे गरजेचे आहे, परंतु समितीने यापुर्वी असे कधीही केलेले नाही. त्यामुळे एकाच वर्षात म्हणजे सन

२०१९-२० या वर्षाचे पुर्ण खर्च पडलेला आहे. शेवटचा स्टॉक त्या त्या व वर्षांच्या नफा तोटा पत्रकात नोंदवण्यात आलेला नाही. त्यामुळे समितीने सादर केलेले उत्पन्न व खर्च पत्रक खरी व वास्तव परिस्थिती दर्शवत नाही.

उपलब्ध चंदन खोडांचा तपशिल (चंदन खोड किलोमध्ये)

सन	आरंभी शिल्लक	आवक	एकूण	खर्च	अखेर शिल्लक
०१.०४.१९ ते ३१.०३.२०२०	-	१८२.३९८	१८२.३९८	-	१८२.३९८
०१.०४.२० ते ३१.०३.२०२१	१८२.३९८	-	१८२.३९८	७.९३५	१७४.४६३
०१.०४.२१ ते ३१.०३.२०२२	१७४.४६३	-	१७४.४६३	३९.१७	१३५.४४६
एकूण शिल्लक	१३५.४४६				

दि.३१.०३.२०२२ अखेर १३५.४४६ किलो चंदन खोड शिल्लक आहे. प्रती किलोचा दर रु.१३,५००/- (जीएसटी व सर्व करासह). एकूण चंदन खोड $१३५.४४६ * १३,५०० = १८,२८,५२१.००$

१८. ग्रंथालय विभाग : सदर विभागाचे स्टॉक टॅलीप्रमाणे रु.१,२६,०८६ व रजिस्टर प्रमाणे रु.१,५५,७०० एवढा आहे. समितीने रु.२९,६१५ कमी स्टॉक दाखवलेला आहे.

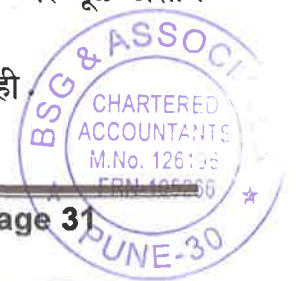
१९. विमा पॉलीसी : समितीने सर्व स्टॉफ व कामगाराचा मेडिकलेम काढलेला आहे. परंतु समितीने या वर्षी पॉलीसी रिन्युव केलेली नाही. सदर पॉलीसी दिड महिन्यापुर्वी मुदत संपलेली आहे. मागील वर्षी समितीने सन २०२१-२२ रु.५१,००,००० चा हप्त्या दिलेला होता. नियमानुसार मुदत संपण्यापुर्वी पॉलीसी रिन्युव करणे आवश्यक आहे परंतु यावेळी ते भरलेले दिसत नाही.

२०. जमिन विभाग : मंदिराबाबत व जमिन विभागातील जमिनीबाबत विविध न्यायालयातील जमिनी बाबत विविध न्यायालयातील खालील प्रमाणे आज अखेर पुढील दावे प्रलंबीत आहे.

अ क	न्यायालयाचे नाव	दाखल केलेल्या दाव्यांची संख्या
१	मा. न्यायालय विविध गावचे	२०
२	मा. धर्मादाय आयुक्त	१
३	मा. सोलापुर औद्योगिक न्यायालय	१
४	मा. पंढरपूर न्यायालय फौजदारी दावे	२
५	मा. उच्च न्यायालय	११
	एकूण संख्या	३५

२१. फोटो विभाग : लेखापरिक्षण दरम्यान फोटो विभागाला भेट दिली असता खालील त्रुटी दिसून आलेल्या आहेत.

- फोटो विभागात ज्या ठिकाणी फोटो ठेवले जातात व तयार केले जातात त्या ठिकाणी धूळ मोठ्या प्रमाणात दिसून आली आहे.
- तयार फोटो वरती कव्हर व पॅकींग न केल्यामुळे नविन फोटो वरती धूळ साचलेली दिसून आली. जर धूळ अशीच राहत असेल तर त्या फोटोची शायनींग कमी होईल.
- तयार फोटो व फोटो बनविण्यासाठी आणलेले साहित्य व्यवस्थित रित्या ठेवलेले दिसून आलेले नाही.

२२. वाहन विभाग : लेखापरिक्षणदरम्यान वाहन विभागात भेट दिली असता त्यात खालीलप्रमाणे त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत .

- सर्व वाहनाचे लॉग बूक वेळेच्या वेळी भरले जात नाही . ज्या व्यक्ती वाहन वापरतात त्यांच्या सहया वेळेच्या वेळी घेतल्या जात नाहीत .
- जी वाहने १५ वर्षापूर्वीची जुनी आहेत व जी वापरणे योग्य नाही ती वाहने वापरली जात आहेत .
- ट्रस्टकडे स्कॉर्पिया, ट्रॅक्टर व ॲम्ब्युलन्स ही वाहने आहेत .
- या सर्व वाहनांवरती ट्रस्टने आतापर्यंत घसारा चार्ज केलेला नाही . सर्व वाहनांवरती व इतर संपत्तीवरती नियमानुसार घसारा आकारणे करणे आवश्यक आहे .

२३. सुरक्षा विभाग : स्वयंसेवक/सुरक्षारक्षक या पदावरती काम करणा-या ब-याच सेवकांचे के वाय सी कागदपत्रे घेण्यात आलेले नाही .

२४. व्यवस्थापन विभाग :

➤ **संचालक मंडळ सभा :**

दि. ०१.०४.२०२१ ते ३१.०३.२०२२ पर्यंत संचालकांच्या एकूण १० सभा झालेल्या आहेत . त्यामध्ये उपस्थित नसलेल्या सदस्य महोदयांच्या रजेचे अर्ज लेखा परिक्षण करत असताना, तपासणीसाठी उपलब्ध झालेले नाहीत. मात्र, इतिवृत्तामध्ये रजा मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत.

➤ **उपसमिती सभा :**

ट्रस्टच्या एकूण १५ उपसमिती आहेत . त्यापैकी दोन समितीच्या एक एक मिटींग झालेल्या आहेत त्याव्यतिरीक्त इतर समितीच्या वर्षभरामध्ये सभा झालेल्या नाहीत . ज्या समितीच्या एक एक सभा झालेल्या आहेत त्या खालीलप्रमाणे आहेत .

1. Establishment & Accounts committee
2. Management committee

➤ **अंदाजपत्रक सन २०२१ - २२ :** ट्रस्टने सन २०२१-२०२२ या सालाचे अंदाजपत्रक तयार केले होते परंतु सदर अंदाजपत्रक धर्मादाय आयुक्त यांच्या फॉर्मेट मध्ये तयार केलेले नाही . तसेच धर्मादाय आयुक्त यांच्या ऑफीसला वेळेत सादर केलेले नाही . तसेच ट्रस्टने खालीलप्रमाणे अंदाजपत्रक तयार केलेले होते .

तपशील	रक्कम
एकूण जमा	६,२४,७१,०००
एकूण खर्च	१२,३०,५३,०००
एकूण तुट	६,०५,८२,०००

ट्रस्टने त्रुटीचे अंदाजपत्रक तयार केलेले आहे .

२५. ठेव पावती : समितीने विविध कारणांसाठी खालीलप्रमाणे ठेवी ठेवलेल्या असून लेखापरीक्षणासाठी ठेव पावत्या तपासणीस उपलब्ध झालेल्या नाहीत .

अ.क्र.	तपशिल	रक्कम	शेरे
१	आश्वनित गॅस कंपनी	९,०००	मंदिर समितीने विविध कामासाठी डिपॉझिट ठेवलेले आहे. परंतु लेखापरीक्षणा दरम्यान कोणत्याही डिपॉझिटची पावती तपासणीस उपलब्ध झालेली नाही.
२	एम एस सी बी डिपॉझिट आणि टेलिफोन	८९,९८५	
३	एम एस सी बी डिपॉझिट	१,०७,६९०	
४	एम टी डी सी डिपॉझिट	३०,०००	
५	दर्शन मंडप डिपॉझिट	२,८५०	
६	एम एस सी बी डिपॉझिट	७,२८,८६८	
७	वॉटर मोटार फीटींग डोर	३,५००	
८	फोलअर मिल	६४०	
९	बी एस एन एल डिपॉझिट	३८,०००	
१०	यात्रा फोन	२१,१२०	
११	लखुबाई	५५०	

२६. इतर दोष व त्रुटी :

➤ इतर शेरे : लेखा विभागातील व्हाऊचर मधील खालील त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत.

दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरे
०७.०७.२०२१	दुरुस्ती खाते (मंदीराचे तरटी दरवाजा या ठिकाणची मोटार दुरुस्ती बीले)	१८,०००	१. लेखा अधिकारी एस.बी.कदम यांच्या मतानुसार (अटीनुसार) जुन्या मोटारीचे फोटो घेऊन नवीन मोटार खरेदीची प्रक्रीया विहित पध्दतीने करावी. असे असताना देखील जुन्या मोटारीचे फोटो घेतलेले नाही.
०६.०७.२०२१	राजेश रघुनाथ देशमुख (मंदीराच्या ट्रॅक्टर दुरुस्ती व सर्विसींग करणे कामी होणा-या खर्चासाठी अॅडव्हान्स)	३०,०००	१. सदर रक्कम पिकप गाडी (एम एच १३ एच १९५८), नवीन ट्रॅक्टर (एम एच १३ डी ई ९६३५) व जुना ट्रॅक्टर (एम एच १३ अ ८६३३) दुरुस्तीसाठी व सर्विसींगसाठी वापरण्यात आली आहे. २. सदर खर्चाच्या तपशीलामध्ये जुना व नवीन असे दोन ट्रॅक्टर आहेत परंतु डेडस्टॉकला फेब्रुवारीला २०२० मध्ये रू ६,५०,००० खरेदी केलेला आहे तोच दिसत आहे.
१९.०८.२०२१	इतर जमा	१३,७५५	१. श्रीच्या पायावर आलेल्या पितळी वस्तु विकून सदर रक्कम आलेली आहे. पितळी घंटा ७ किलो टाळ व इतर वस्तु ३१ किलो या वस्तु सुहास मेटल मर्त यांना विकल्या असून सदर वस्तु विकण्यापुर्वी सदर वस्तुचा रेट किंवा इतर माहिती घेण्यात आलेली नाही.

➤ इतर त्रुटी :

दिनांक	तपशील	रक्कम	शेरा
१८.१२.२०	जमीन खंड जमा (आर्थिक वर्ष २०२० - २१)	५,२६,०००	जमीन खंड जमा दिनांक १८.१२.२०२० चूकीच्या पदधतीने जमा दाखविलेला आहे .
०३.०१.२१	सिक्क्युरीटी डिपॉझीट	२,६०,०००	दिनांक ०३.०१.२१ रोजी सिक्क्युरीटी डिपॉझीटला जमा दिसत आहे परंतू ते इतर जमेला टाकले आहे
२६.१०.२०	जी.एस.टी.खर्च	२,५०,०००	जी.एस.टी.खर्च दिनांक २६.१०.२०२० रोजी दोन वेळेस पडलेला आहे .

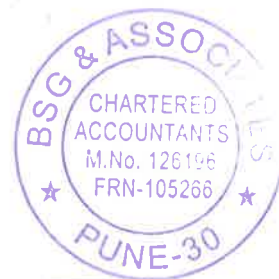
२७. सुचना व मत : समितीने आपल्या ट्रस्ट अॅक्टमध्ये बदल करून वेगवेगळ्या मार्गाने समितीचे उत्पन्न कसे वाढवता येईल ते पाहणे आवश्यक आहे . उदाहरणार्थ

- १ . नित्यपुजेला एका व्यक्तीऐवजी दोन व्यक्तींना पुजेस परवानगी दिली असता वर्षभरात कमीत कमी २०० पुजा जर वाढल्या तर $\text{रु. } २५,००० \times २०० \text{ पुजा} = \text{रु. } ५०,००,०००$ एवढे उत्पन्न वाढते .
- २ . तसेच व्ही आय पी दर्शन पास प्रत्येक व्यक्तीमागे $\text{रु. } १००$ प्रमाणे दररोज ५०० लोकांनी जरी दर्शन घेतले तरी $५०० \text{ व्यक्ती} \times \text{रु. } १०० \times ३४० \text{ दिवस} = \text{रु. } १,७०,००,०००$ एवढे उत्पन्न वाढते .
- ३ . विठ्ठलाचा गाभा-याबाहेर किंवा बाजूला अभिषेक
- ४ . सत्यनारायण पुजा, विठ्ठलहार ,विठ्ठलाचा पोशाख

➤ वरीलप्रमाणे समितीचे/ट्रस्टचे उत्पन्न वाढले तर ट्रस्टच्या कामगार व सेवकांला पगारवाढ करता येईल .तसेच दर्शनास येणा-या भाविकांस सुधारित व वाढीव सेवा देता येईल . भाविकांना कमी दरामध्ये चहा, नाष्टा, जेवन व इतर सुविधा देता येतील .

➤ खालील मंदिरामध्ये दर्शनास भाविकांकडून पैसे घेतले जातात .

- १ . श्री सप्तश्रृंगी देवस्थान, नाशिक .
- २ . श्री साईबाबा देवस्थान, शिर्डी .
- ३ . श्री तुळजाभवानी मंदिर संस्थान, तुळजापुर .
- ४ . श्री तिरूपती बालाजी ट्रस्ट .
- ५ . श्रीमंत दगडूशेठ हलवाई गणपती मंदिर ट्रस्ट, पुणे .

श्री. विठ्ठल रुक्मिणी मंदिरे समितीपंढरपूर ,

आर्थिक वर्ष :- 2021-22

भाग ब

अर्थसंकल्प विभागनिहाय अंदाजपत्रक :

- प्रत्येक वर्षी पुढील वर्षाचे अंदाजपत्रक तयार करून 28 फेब्रुवारी च्या अगोदर माननीय धर्मादाय आयुक्त यांना सादर करण्यात यावे. महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त कायदा अंतर्गत 1950 चे कलम 31 अ नुसार सादर करणे आवश्यक आहे.
- सदर अंदाज पत्रकामध्ये समितीच्या मालमत्तेमध्ये होणारी वाढ किंवा विक्रीद्वारे येणारी रक्कम, प्रशासकीय खर्चासाठी तरतूद , संस्थेचे काही विशेष उपक्रम सुरू होणार असतील तर त्यासाठी होणारे आर्थिक नियोजन याची माहिती देणे गरजेचे आहे.
- समितीच्या नावे बँकेमध्ये मुदत ठेवी आणि त्यावर मिळणारे व्याज, इतर गुंतवणूक व त्यावरील परतावा खाजगी देणगी, CSR प्रकल्प, शासकीय अनुदान अशा असणाऱ्या सर्व उत्पन्न स्रोतांची माहिती अंदाज पत्रकात नमूद करण्यात यावी.
- त्यामध्ये भांडवली खर्च आणि महसूल खर्च हे वेगवेगळे दाखवण्यात यावे.
- अंदाजपत्रक तयार करत असताना त्यामध्ये मागील वर्षाचे अंदाजपत्रक, प्रत्यक्ष झालेला खर्च अथवा उत्पन्न , त्यात झालेली वाढ अथवा घट आणि त्याची कारणे याचा समावेश करण्यात यावा आणि नवीन अंदाजपत्रक तयार करताना या वरील बाबींचा अभ्यास करून अंदाजपत्रक तयार करण्यात यावे.
- अंदाजपत्रक आणि प्रत्यक्ष झालेला खर्च किंवा उत्पन्न यांच्यामध्ये जास्त तफावत असू नये.
- प्रत्येक विभागाने प्रस्तावित खर्च किंवा उत्पन्न याची जास्तीत जास्त अचूक माहिती देण्याचा प्रयत्न करावा.
- विभागवार अंदाजपत्रक तयार करण्यात यावे .
- काही खर्च हे अंदाजपत्रकात नमूद करण्यात येत नाहीत आणि प्रत्यक्ष खर्चामध्ये पण त्यांचा समावेश करण्यात येत नाही त्यामुळे आर्थिक पत्र ही समितीचा खरा खर्च अथवा उत्पन्न दिसून येत नाही. उदाहरणार्थ : चैत्र, आषाढ, कार्तिक आणि माघ वारी उत्सव अथवा इतर उत्सव यामध्ये लाईट डेकोरेशन, फुलांचे डेकोरेशन यांची अंदाजपत्रकात आणि प्रत्यक्ष खर्चात कोठेही नोंद होत नाही, अशा प्रकारचे खर्च अथवा उत्पन्न हे नोंद करून ते कागदोपत्रकामध्ये नोंद करून घेणे आवश्यक आहे.
- खर्चाची अथवा उत्पन्न याची व्यापारी पद्धतीने (Merchntile System) नोंद करण्यात यावी.

भाडे जमा :(ANXETURE E) :

- श्री विठ्ठल रुक्मिणी उपहार गृह भाडे हे रु.२,००,०००/- दर महा आहे परंतु उत्पन्न व खर्च समितीला रु.६,०५,३४०/- भाडे मिळाले आहे, त्याची नोंद रोख आधारावर केली आहे.
- आर्थिक पत्रक तयार करत असताना ठरलेल्या दरानुसार ती रक्कम जवळजवळ रु २४,००,०००/- होत असून ती दाखवणे गरजेचे होते आणि जमा झालेली रक्कम वजा करून ताळेबंद पत्रकाच्या मालमत्ता आणि येणे युर्वरीत रक्कम दर्शवणे गरजेचे होते त्यामुळे जवळजवळ रु. १८,००,०००/- कमी दिसत आहेत त्याचा आर्थिक पत्रकेत नफा कमी दिसत आहे.

लेखा विभाग

- पुस्तके आणि रेकॉर्ड: खात्यांची पुस्तके, स्टॉक रजिस्टर, पेशंट रजिस्टर, फिक्स्ड असेट्स रजिस्टर इत्यादींची देखभाल वेगवेगळ्या सॉफ्टवेअरद्वारे केली जात आहे.

क्र.	विशेष	अभिलेखांची देखभाल
ए	संस्थान पुस्तके	
१	लेखा रेकॉर्ड	टॅली

2	स्थिर मालमत्ता नोंदणी	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.
3	स्टोअर विभाग	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.
4	विभाग - निवास, प्रकाशन, देणगी काउंटर, कापडाचे दुकान, प्रसादालय इ.	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.
५	इतर विभाग	मॅन्युअल रेकॉर्ड्स म्हणजेच रजिस्टर्स ठेवली जातात.
6	इतर सर्व विभाग	मॅन्युअल रजिस्टर्स ठेवली जातात.

- हातातील साठ्यानुसार माहिती देणे आवश्यक आहे .
- सदरबाबतीत अधिकृत एकत्रित अजावलीचा वापर करून सर्व विभागाचे लेखे ठेवण्यात यावे.

इअरमार्क फंड (Earmarked Fund) सामान्य निरीक्षण: रु. ४७,४९,५९१.७०/-

- **इअरमार्क फंडाचे** वर्गीकरण निधीच्या उद्देशानुसार आणि वापरानुसार केले जाते. तथापि समितीने राखीव निधी व कोणतीही संबंधित ठेवलेली मुदत ठेव ठेवली जात नाही.
- विशिष्ट मुदत ठेवी, राखीव निधी ह्या ठेवल्या नसल्यामुळे मुदत ठेवीवर मिळालेले व्याजा संबंधित निधीचा समावेश करण्यात आलेला नाही.
- **इअरमार्क फंड** व अशा प्रकारचे निधी जमा करण्याचा उद्देश आणि त्याचा उपयोग कोणत्या कारणासाठी खर्च करायचा ते ठरविलेले असते. त्याची त्याप्रमाणे मुदत ठेव तयार करण्यात यावी त्यावर मिळालेले व्याज हे त्या निधीमध्ये समावेश करण्यात यावे आणि ते खर्ची टाकण्यात यावे.
- काही निधी हे तयार करण्यात आले असून ज्या कारणासाठी जमा केले होते, ते पूर्ण झाले असून तरीसुद्धा त्या निधीचा विनयोज त्या मंदिर बांधकामासाठी दाखवण्यात आला नाही, त्यामुळे अशा प्रकारचे फंड अतिरिक्त दिसत आहेत.

जमीन विभाग:

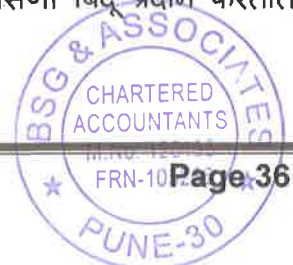
- श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीच्या नावावर ७/१२ उतार्यात दाखविल्याप्रमाणे शेतजमीन परंतु समितीच्या हाती काही शेतजमिनीचा ताबा मिळाला नाही.
- त्या जमिनी ताळेबंदात स्थिर मालमत्ता म्हणून दिसतात. त्यामुळे श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीला खटल्याखाली असलेल्या मालमत्तेसाठी काही खंड उत्तरदायित्व निर्माण करावे लागेल. एकूण शेतजमिनीचे विभाजन करून 2 भाग करण्यात आले आहेत त्यापैकी एक मुकदमेबाहेरचा आहे आणि दुसरा खटल्यातील मालमत्ता आहे.
- सदर काही बांधकाम 31 मार्च ला अपूर्ण आहेत आणि त्याचे किती टक्के काम झाले आहे त्यानुसार दिलेले बिल आणि अदा केलेली रक्कम ते कॅपिटल वर्क इन प्रोग्रेस (Capital Work In Progress) मध्ये दाखवण्यात यावे. ज्यावेळी ते काम पूर्ण होईल त्यावेळी ते स्थिर मालमत्ता मध्ये समावेश करण्यात यावे .

मुदत ठेवींवरील व्याज :

- 31 मार्च 2022 पर्यंत समितीने रु. ९७,६४,२३,४७६ ची मुदत ठेव ठेवली आहे. या मुदत ठेवी कॅनरा बँक, बँक ऑफ बडोदा, आणि सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया, देना बँक, युनियन बँक ऑफ इंडियामध्ये केल्या जातात.
- व्याजमुदत ठेवींवर नोंदी मुदत ठेवींवर जमा झालेल्या व्याजऐवजी प्रत्यक्ष मिळालेल्या व्याजाच्या आधारावर नोंदवल्या जातात.

लेखा धोरण/लेखा नियमावली : (Accounting Policy & Accounting Manual): श्री

विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीकडे कोणतीही कागदोपत्री लेखा धोरणे/ लेखा नियमावली नाही, ज्यामुळे केवळ अंतर्निहित व्यवहार आणि कायदेशीर तरतुदींचे पालन न करता लेखा धोरणे त्या घटकासाठी एक फ्रेमवर्क प्रदान करतात. ज्यामध्ये ते ऑपरेट करणे, त्याचे दैनंदिन व्यवहार रेकॉर्ड करणे, त्याची मालमत्ता आणि दायित्वे मोजणे आणि त्याचे आर्थिक विवरण तयार करणे अपेक्षित आहे. ते अंतर्गत नियंत्रण तपासणी बिंदू प्रदान करतात, जोखीम

मोजतात आणि त्यांना स्वीकार्य पातळीवर आणतात. ही धोरणे व्यवस्थापनाने केलेली गृहीतके आणि अंदाज देखील घोषित करतात. आम्ही असे सुचवितो की समितीने प्रक्रिया-आधारित लेखा पुस्तिका तयार करावी.

समितीकडून प्राप्त झालेल्या ठेवी :

- समितीला विविध निविदाधारकांकडून अथवा इतर धारकांकडून रु. 1,21,26,346.00 च्या सुरक्षा ठेवी व इतर ठेवी मिळाल्याचे दिसून येते. परंतु त्यातील विभाजन हे त्या- त्या तारखेनुसार उपलब्ध करून दिलेले नाही. पुढे असे दिसून येते की, अशा ठेवींचा बराचसा भाग फार पूर्वीपासून पुढे आणला जात आहे. पात्र निविदाधारकांना ठेव परत करण्यासाठी समितीने केलेल्या प्रयत्नांना पुष्टी देणारे कागदोपत्री पुरावे आम्हाला उपलब्ध करून देता आले नाहीत. ठेवी परत करण्यासाठी आवश्यक असणारे कागदपत्रे आणि त्यांची वयानुसार यादी करणे आवश्यक आहे. उर्वरित रक्कम ही निविदाधारकांना त्वरित अदा करण्यात यावी.
- समितीने वेगवेगळे कामे करण्यासाठी ज्या निविदा मागवलेल्या असतात त्यासाठी सुरक्षा ठेव ठेवलेली असते, अथवा रिटेन्शन मनी ठेवलेला असतो, काम पूर्ण झाल्यानंतर आणि कामाच्या आदेशाची पूर्तता झाल्यानंतर सदर रक्कम दिनांक 30 च्या आत देणे आवश्यक आहे. परंतु ती देण्यात आलेली नाही असे लेखापरीक्षण करताना निरक्षणास आले आहे. त्याची मागील वर्षानुसार यादी तयार करण्यात यावी जर तसे न केल्यास त्याची कारणे नमूद करण्यात यावी.

कापड दुकान विभाग : श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीने न ठेवलेल्या महावस्त्राची यादी नं. वर्षाच्या सुरुवातीला महावस्त्र आणि वर्षभरात मिळालेले व वर्षभरातील विक्री आणि वर्षाच्या शेवटी 31-03-2022 रोजी शिल्लक ते ताळेबंद आणि उत्पन्न आणि खर्चावर इन्व्हेंटरी म्हणून दिसले पाहिजे.

श्री विठ्ठल रुक्मिणी यांचे सोने, चांदी, रत्नजडित अलंकार :-

- सदर अलंकाराचा रंगीत फोटो घेऊन त्याची अचूक माहिती देण्यात यावी, तसेच वापरातले आणि न वापरातले सोने, चांदी, रत्नजडित अलंकार यांचे वजन, वर्णन आणि आवश्यक असणारी माहिती तयार करून त्या प्रमाणे रंगीत अल्बम तयार करण्यात यावा.
- कपाट, लाकडी पेट्या, कापडी पिशव्या यांची वेगवेगळी वर्गवारी करण्यात यावी.
- वेगवेगळ्या कपाट आणि लाकडी पेट्या यामध्ये ठेवण्यात आलेले अलंकार त्यांची सविस्तर यादी त्या- त्या कपाट, लाकडी पेट्या, कापडी पिशव्या यांना लावण्यात येऊन त्याची एक प्रत दागिने विभागाकडे असणे आवश्यक आहे. जेणेकरून ते लेखापरीक्षण करत असताना लवकरात लवकर तपासता येतील आणि योग्य माहिती, योग्य वेळी, योग्य ठिकाणी त्याचे निरीक्षण करण्यात येईल.
- सदर यादी तयार करत असताना ती वस्तू कोठे आहे ते नमूद करणे आवश्यक आहे. सदर यादी मध्ये अत्यावश्यक माहिती घेऊन त्याची अंमलबजावणी करण्यात यावी.

देणगी :

- अन्नछत्र देणगी, महावस्त्र देणगी, महानैवद्य देणगी, सदर देणग्या ह्या विशिष्ट कारणासाठी भक्तांनी समितीकडे जमा केलेल्या आहेत त्याचा विनियोग सदर त्याच कारणांसाठी होणे आवश्यक आहे त्याप्रमाणे आर्थिक पुस्तके आणि आर्थिक पत्रकात त्यांची नोंद करण्यात आली नाही
- पुढील दहा ते पंधरा वर्षांचे नियोजन करून कोण कोणत्या देणग्या घ्यायच्या आणि कोण कोणत्या देणग्या घ्यायच्या नाहीत त्याप्रमाणे त्याचे मार्गदर्शन तत्वे तयार करून त्यानुसार त्याची अंमलबजावणी करावी.
- गोशाळा देणगी - ५,६४,३४८/- अन्नदान देणगी (वाढदिवस) - १,२५,०००/-
सदर देणगी हि त्याच कारणासाठी वापरायला हवी.

प्रशासन विभाग आणि आस्थापना विभाग :

मानव संसाधन (HR) :- सध्या, समितीकडे औपचारिक आणि दस्तऐवजीकरण केलेले मानव संसाधन (एचआर) धोरण नाही. समिती प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्षपणे मोठ्या संख्येने कर्मचारी नियुक्त करते आणि भरती प्रक्रिया, प्रशिक्षण प्रक्रिया, रजा धोरणे, वेतन आणि मोबदला धोरण, पेन्शन आणि ग्रॅज्युइटी पॉलिसी, सेवानिवृत्ती धोरण इत्यादींची रूपरेषा देणारे योग्य दस्तऐवजीकरण धोरण तयार करणे आणि प्रसारित करणे आवश्यक आहे. चांगल्या-दस्तऐवजीकरण केलेल्या एचआर धोरणांमध्ये हे समाविष्ट असावे:

- ❖ न्यासाच्या उद्दिष्टपूर्तीसाठी कर्मचार्यांना कार्यवाही करण्यासाठी मार्गदर्शक सूचना.
- ❖ निर्णयांमध्ये एकरूपता
- ❖ अधिकार सोपविण्याचे नियम
- ❖ कार्यक्षमतेचे मूल्यांकन करण्याची प्रक्रिया
- ❖ कर्मचारी वाद सोडवण्यासाठी यंत्रणा
- ❖ नोंदी ठेवल्या पाहिजेत
- ❖ पदोन्नतीसाठी मार्गदर्शक तत्त्वे
- ❖ पगाराची प्रक्रिया
- ❖ कामाच्या ठिकाणी कर्मचार्यांचे वर्तन

- एच आर धोरण नियुक्ती आणि कर्मचार्यांची नियमावली तयार करण्यात यावी जेणेकरून ट्रस्टचा कारभार सुरळीत चालण्यास मदत होईल व जो होणारा गोंधळ आहे तो टाळता येईल.
- संपूर्ण संस्थेच्या कामाची पदानुसार विभागणी करून त्या कर्मचार्यांवरती त्या कामाची जबाबदारी सोपविण्यात यावी, जेणेकरून संस्थेचे कामकाज सुरळीतपणे चालण्यास मदत होईल.
- आजपर्यंत रोस्टर पॉइंट्स सिस्टम नाही.
- 2016 पासून समितीने कोणतीही ज्येष्ठता यादी तयार केलेली नाही.
- स्टाफिंग पॅटर्न सुधारित आणि अद्यतनित केलेला नाही.
- आम्ही असे निरीक्षण केले की, समितीकडे अपुरे कुशल आणि पात्र मनुष्यबळ आहे आणि उपलब्ध कर्मचारी आवश्यक प्रमाणात कुशल किंवा पात्र नाहीत, त्यामुळे नियुक्त केलेल्या पदाची भूमिका आणि जबाबदारी न्याय्य ठरू शकत नाही.
- आम्ही पुढे निरीक्षण केले की; आंतरविभागीय समन्वयाचा अभाव आहे, ज्यामुळे विभागांच्या प्रभावी कामकाजावर परिणाम होतो आणि संसाधन क्षमतेचा कमी वापर होतो.
- यात्रेनिमित्त ज्या कर्मचार्यांना अथवा सेवेकरांना सेवा करण्यासाठी मंदिर समिती तात्पुरत्या स्वरूपात नेमणूक करते त्यांना योग्य ओळखपत्र देण्यात यावे .तसेच आधार कार्ड ,पॅन कार्ड आणि उर्वरित कागदपत्रांची शहानिशा करून त्यांची सेवेसाठी नेमणूक करावी .
- बीव्हीजी या संस्थेचे टेंडर न काढता सभेमध्ये मंजुरी घेऊन मुदत वाढवली जात आहे बीव्हीजी या संस्थेचे टेंडर काढणे गरजेचे आहे.
- ऑर्गनायझेशन चार्ट तयार करून आकृतीबंधाची योग्य ती पूर्तता करून नवीन कर्मचारी लवकरात लवकर नेमणूक करण्यात यावी. कारण पुढील तीन वर्षांमध्ये बरेचसे जुने कर्मचारी निवृत्त होणार आहेत . त्यामुळे त्यामुळे नवीन कर्मचार्यांची नेमणूक करण्यात यावी.

उपस्थिती आणि वेतन प्रक्रिया:

- सध्या समितीकडे हजेरी मॅन्युअली नोंदवण्याचा सराव सुरू आहे. समितीच्या कर्मचार्यांमध्ये प्रत्यक्ष कर्मचारी म्हणजेच समितीच्या वेतन यादीतील कर्मचारी तसेच अप्रत्यक्ष कर्मचारी म्हणजेच कंत्राटदारांमार्फत मिळणारे कर्मचारी यांचा समावेश होतो. समितीकडे विभागांची संख्या आणि कर्मचार्यांची संख्या लक्षात घेता, आमच्या मते, आवश्यक असेल तेथे बायो-मॅट्रिक हजेरीची प्रणाली सुरू केली जावी आणि आधीपासून अस्तित्वात असल्यास ती लागू केली जावी आणि ती वेतन प्रक्रियेशी जोडली जावी.

- त्याचप्रमाणे, सध्या पेट्रोल मॅन्युअली प्रक्रिया केली जाते जी मानवी चुका आणि वगळण्याची शक्यता असते. कर्मचारांची संख्या लक्षात घेता, आम्ही सुचवितो की वेतन/मजुरीची प्रक्रिया पेट्रोल प्रोसेसिंग सॉफ्टवेअरद्वारे केली जावी.

विद्युत विभाग: लेखापरीक्षणाच्या वेळी विभागाने दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार:

- समितीने एनर्जी ऑडिट करावे आणि आवश्यकतेनुसार डीजी सेट बसवावा. आणि अनावश्यकपणे देखभाल खर्च आणि AMC खर्च टाळा.
- वीज बिल हे व्यापारी दराने घेत आहे त्या ऐवजी त्याची चॅरिटी अंतर्गत नोंद केल्यानंतर त्या दराने विज बिल येईल त्या साठी पाठपुरावा करण्यात यावा .

आयटी धोरण :

- समितीकडे कोणतेही परिभाषित आणि दस्तऐवजीकरण केलेले IT धोरण नाही. आम्हाला माहिती देण्यात आली आहे की डेटा बॅकअप नियमित अंतराने घेतला जातो. तथापि, बॅकअपची तारीख आणि वेळ पुरावा देणारी लॉग बुक राखली जात नाही. बॅकअपच्या थेट चाचणीला पुष्टी देणारा कोणताही कागदोपत्री पुरावा संस्थानकडे नाही.
- बॅकअप डेटा त्याच ठिकाणी संग्रहित केला जातो जेथे मूळ डेटा ठेवला जातो. बॅकअपचा नेमका उद्देश आणि सर्वोत्तम पद्धती लक्षात घेऊन, मूळ डेटा जिथे ठेवला आहे त्याच ठिकाणी बॅकअप डेटा संग्रहित केला जाऊ नये.
- समितीने दिलेल्या माहितीनुसार, डेटा बॅकअप त्रैमासिक आधारावर तपासला जातो, तथापि, तपशीलवार निरीक्षणे किंवा बॅकअप पुनर्संचयित करण्याच्या अहवालासाठी असे कोणतेही रेकॉर्ड रेकॉर्डमध्ये ठेवलेले नाही. समितीने सिस्टीम ऑडिट करावे.

भक्तनिवास :

- भक्तनिवास भक्तांना खोलीच्या भाड्याशिवाय अतिरिक्त सेवा देखील प्रदान करते जसे की अतिरिक्त गादी, स्वच्छता शुल्क या सेवा जीएसटीसाठी जबाबदार आहेत, परंतु समितीने या रकमेवर कोणताही जीएसटी भरला नाही.
- भक्त निवासामध्ये जे दुकान व ऑफिस आहे, ते भाड्याने देण्याची व्यवस्था करावी .सुरुवातीला कमी भाडे ठेवून नंतर टप्प्याटप्प्याने त्यात वाढ करण्यात यावी.
- भक्तनिवास उपक्रम हा भक्तांसाठी धर्मादाय उपक्रम आहे. म्हणून श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीला धर्मादाय उपक्रम म्हणून एम. एस. इ. बी कडे अर्ज करावा लागतो .जेणेकरून त्यांना सवलतीच्या दराने खर्च करता येईल. श्री विठ्ठल रुक्मिणी समितीला त्याचा फायदा होईल आणि खर्चही वाचू शकेल.
- श्री विठ्ठल रुक्मिणी समितीकडे जे हॉल आहेत. त्या हॉलमध्ये आवश्यक असणाऱ्या गोष्टींची पूर्तता करून ते हॉल भाड्याने देण्याची सोय करावी.
- भक्तनिवास याला पुरवण्यात येणारे वापरण्याचे पाणी हे क्षारयुक्त आहे .त्यामुळे भक्तनिवासामध्ये असणारे पाण्याचे पाईप लाईन, बाथरूम मध्ये असणारी बकेट, मग , तसेच ज्या ज्या ठिकाणी पाण्याचा वापर होत आहे त्या-त्या ठिकाणी त्याचा परिणाम झाल्याचे दिसून आले आहे .त्यामुळे दुरुस्ती खर्चात वाढ होऊन लवकरच पाण्याची पाईप , नळ, तसेच इतर वस्तू बदलावे लागतील .पाण्यातले क्षार कमी करण्यासाठी आवश्यक असणारी यंत्रणा ताबडतोब बसवण्यात यावी. आणि त्यामुळे पुढील होणारा संभाव्य खर्च कमी करता येईल.

महत्वाची निरीक्षणे:

- इतर खर्चाच्या अंतर्गत समितीने मंदिर परिसर आणि इतर बांधकाम खर्च रु. 12, 56,974.00/- परंतु खर्चाचे स्वरूप महसुली खर्च किंवा भांडवली खर्च हे स्पष्ट केलेले नाही.
- आकस्मिक रोख खर्च म्हणून उत्पन्न आणि खर्चासाठी डेबिट केलेल्या खर्चाबाबत आवश्यक स्पष्टीकरण आणि माहिती रु. 1, 00,000.00/- हेड इतर खर्च अंतर्गत.

- पगार खाते हे खर्चाचे शीर्षक आहे आणि लेखापुस्तकात समितीने वेतन खाते हे मथळ्याखाली नोंदवलेले आहे इतर स्तोतांकडून मिळणारे उत्पन्न याबद्दलची तपशीलवार माहिती आमच्याकडे उपलब्ध नाही.
- अन्नछत्र आणि गोशाळा देणगी डोनेशन हेड अंतर्गत तसेच त्यासाठी आवश्यक असलेल्या इतर नियोजित निधी स्पष्टीकरण अंतर्गत प्रतिबिंबित होते.
- कॅलेंडर आणि डायरीसाठी इन्व्हेंटरी रजिस्टर ठेवले पाहिजे आणि ते 31-03-2022 रोजी ताळेबंद म्हणून दिसले पाहिजे.
- स्वच्छता गृहाच्या बांधकामासाठी देणगीदाराने दिलेली विशिष्ट देणगी. तो नफा-तोटा खात्यात डेबिट करण्याऐवजी निधी म्हणून विचारात घ्यावा. स्वच्छता गृहाच्या बांधकामाची देणगी शासनाच्या परवानगी शिवाय देता येत नाही.
- हेड फर्निचर आणि फिक्स्चर अंतर्गत परिशिष्ट H मध्ये रु. 26,06,931 किमतीचे महावस्त्र ताळेबंदात दिसते.
- पैसे सिक्युरिटी डिपॉझिट किंवा निविदा प्रक्रियेवर देय असलेली इतर कोणतीही ठेव मिळवा, ती अद्याप भरलेली नाही आणि ताळेबंदात दिसून येते. देणेदारांची आणि ठेवीदारांची वयोनिहाय यादी तयार करून संबंधित संस्थेला तत्काळ अदा करावी. कार्य आदेशानुसार अटी व शर्ती पूर्ण केल्यानंतर काम पूर्ण झाले असल्यास.
- श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीने ग्रॅच्युईटीची गणना करत असताना असता AS 15 नुसार लागू असलेल्या नियमांचे पालन करावे आणि तीन वर्षातून एकदा तरी मूल्यमापन करण्यात यावे.
- पंढरपूर जवळील जे प्रसिद्ध ठिकाणी आहेत त्यांची संपूर्ण वर्णन शिखर -शिंगणापूर, तुळजापूर, गाणगापूर या ठिकाणी जाहिरात लावण्यात यावी. तसेच पंढरपूर ठिकाणची संपूर्ण माहितीची जाहिरात त्या ठिकाणी करण्यात यावी .
- श्री विठ्ठल रुक्मिणी समितीकडे उपलब्ध असणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांना संगणक प्रशिक्षण देणे अनिवार्य आहे.

समारोप :

समितीच्या लेखापरीक्षणावेळी समितीचे सहअध्यक्ष श्री गहिनीनाथ औसेकर महाराज व इतर समिती सदस्य, कार्यकारी अधिकारी श्री ठोंबरेसाहेब, व्यवस्थापक श्री बालजी पुदलवाडसाहेब, अकाउंट ऑफिसर श्री पाटीलसाहेब तसेच लेखापाल/हिशोबनीस श्री विनोद पाटीलसाहेब व श्रीमती कोकीळ मॅडम यांनी चांगल्याप्रकारचे सहकार्य केले त्याबद्दल त्यांचे आम्ही खूप खूप आभार व्यक्त करत आहोत .

ठिकाण : पुणे

दिनांक : २३ . ०३ . २०२३

लेखापरीक्षक
बी एस जी अँड असोसिएट्स

सनदी लेखापरीक्षक
सी ए संजय सुर्यवंशी
भागीदार

Shri Vitthal Rukmini Mandire Samitee, Pandharpur

Notes To Accounts

1. Significant Accounting Policies

1.1 Basis of Preparation of Financial Statements

The Financial Statements are drawn up on historical cost basis and have been prepared in accordance with applicable Accounting Standards issued by the Institute of Chartered Accountants of India and are on accrual basis unless otherwise stated. Accounting Policies are adopted consistently unless specifically referred to otherwise and are in consonance with the generally accepted accounting principles.

1.2 Use of Estimates

The preparation of Financial Statements requires some estimates which affect the reported amounts of assets and liabilities on the date of Financial Statements and the reported amount of revenues and expenses during the year. Difference between the actual result and estimates are recognized in the period in which results are known/ materialized.

1.3 Revenue Recognition AS - 9

Interest income on fixed deposits with banks is accounted on accrual basis at the rates applicable to such deposits and investments. Income from Donations received or in kind, online, Nityapuja and sale of ladu etc. are accounted in the current year on receipt basis only.

1.4 Investments AS - 13

Investments are stated at lower of "Cost or net realizable value"

1.5 Property Plants & Equipment's AS - 10

- a. Fixed Assets shown in balance sheet asset side are stated at their Historical cost which is purchase price and net of acquisition of fixed assets in inclusive of all expenses incurred to bring them to usable condition.
- b. Samitee has not charged depreciation on all the tangible & Intangible assets which are acquired by the Samitee. depreciation is not charged for F.Y.2021-22 but also for so many years. Hence assets value of depreciable assets shown without depreciation.

1.6 Intangible Assets AS - 26

Costs incurred on intangible assets resulting in future economic benefits are capitalized as intangible assets and amortized on written down value method beginning from the date of capitalization.

1.7 Inventories AS - 2

Inventories of Stores, cloth materials, Grocery items, consumables have been valued at cost, including taxes such as VAT / CENVAT / GST. The cost is determined on FIFO basis. The Certification of quantity of Closing Stocks and its Valuation has been obtained from the management as its physical verification as on 31st March, 2022 was not possible. We have relied on the certificate as is provided to us by the management for considering the figure of Closing Stock in the Financial Statements.

1.8 Employee Benefits AS - 15

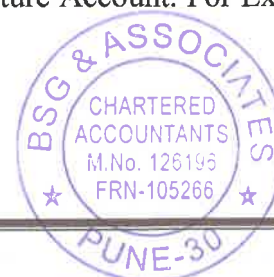
- a. **Treatment of Retirement Benefits:** Contribution to provident Fund & Family Pension Fund are accounted on accrual basis and charged to Income & Expenditure Account for the year under consideration.
- b. **Defined Contribution Plan:** The Samitee makes Provident Fund contributions to defined contribution plans for qualifying employees. Under the schemes, the Samitee is required to contribute a specified percentage of the payroll costs to fund the benefits. The contributions payable to these plans by the Samitee are at rates specified in the rules of the schemes.

1.9 Earmarked Funds/ Allocations: -

- a. Allocation of the Earmarked Funds is on the basis of specific directions of Devotees, as specified in the receipts. The Samitee has maintained separate register for these donations.
- b. Donation in kind received at the counters such as Gold, Silver, Platinum, Copper, Brass, Cloth and any other articles are treated as income from Donation in kind. These donations in kind are transacted through Income and Expenditure Account.

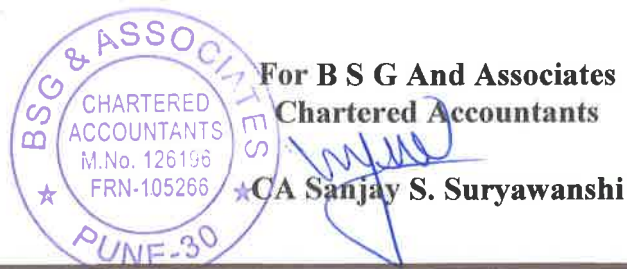
2. Important Audit Remarks :

1. As per the Policy of Samitee Leave Encashment is payable at the time of retirement of the employee and the said amounts are not provided in books over the years but the same is accounted on cash basis as and when paid to employees at the time of retirement. This accounting treatment is not in accordance with the provisions of **AS – 15 Employee benefits**. The Sansthan should calculate the amount of leave encashment payable to its employees and the same should be provided for in the books of accounts.
2. Shri Vitthal Rukmini Mandir Samitee should follow the rules as applicable as per **AS 15 – Employee benefits** while calculation of gratuity and once in 3 Year activity valuation should be done.
3. Method of accounting properly not followed while preparing financial statement of Shri Vitthal Rukmini Samitee for FY 2021-22. Samitee follows sometimes cash basis and sometimes accrual basis.
4. We strongly suggest that Samitee should prepare a well-documented process-based accounting manual.
5. **As Per AS – 9 Revenue Recognition**, Samitee should show income received in advance as liability and deduct such amount from Income & Expenditure Account. For Example Booking of Puja for next financial year.
6. Samitee has not prepared for following policies.
 - a. Accounting System Policy

- b. Stock valuation Policy.
 - c. Valuation Policy for Gold & Silver Storage in strong room and daily use of gold & silver.
 - d. Valuation Policy for precious stones and valuable jewellery.
 - e. Valuation Policy for closing stock for Chandan, Sari, Photo preparation, Raw Material.
7. As Per **AS – 2 Valuation of Inventories** Samitee does not maintain proper stock register for Mahavastra, chandan, photo, raw material. Also Samitee shall maintain stock register for calendar and dairy inventory.
 8. Earn money security deposit or any other deposit payable against tender procedure it has not yet paid & appear in the balance sheet. Age wise list of creditor & depositor should prepare and paid to the respective entity as immediate. If work has been completed after fulfilment of as terms & conditions as per work order. We strongly suggest that necessary steps should be initiated to refund the deposits and in case same is found to be non-refundable, underlying amount should be transferred to “Liability no longer required, written back”.
 9. Some earmarked funds are created before but the purpose of such earmarked funds has been fulfilled still they are appearing in balance sheet. For example, Mandir Construction, goshala, Annachatra.
 10. Samitee should capitalise donation for specific purpose and expenses for such purpose shall be deducted from such donation capitalised.
 11. As per income and expenditure Samitee has received rent of Rs.6,05,340/- from Ashwini Bachat Gat for canteen. It is recorded on a cash basis. As per **AS – 9 revenue recognition** Shri Vitthal Rukmini Mandir Samitee has to show in income & expenditure rent of 12 months’ minus actual rent received. Outstanding amount should appear in the balance sheet under the head current assets as receivable. Hence true & fair view of the financial structure not reflected.
 12. Samitee Should make standard operating procedure for accepting donation & utilisation for such donation.
 13. Samitee cannot give donation to others. For giving donation Samitee shall take permission from government first. But Samitee has shown donation paid for construction of sanitary houses of Rs.2,07,000.
 14. Some expenses and incomes are not recorded in accounts in any manner. For example, light decoration, flower decoration as well direct expenses against them in Chaitra, Kartik, Ashadh and Magh Vaari.
 15. Under Other expense Samitee has recorded Mandir parisar & other construction expenses amounting to Rs. 12,56,974.00/- but nature of expense is not clarified whether it is Revenue expenses or capital expenses.

Place : Pune
Date : 23.03.2023

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती
पढरपूर

Profit & Loss A/c
1-Apr-21 to 31-Mar-22

Particulars	1-Apr-21 to 31-Mar-22	Particulars	1-Apr-21 to 31-Mar-22
Opening Stock		Sales Accounts	
अप्रत्यक्ष खर्च		प्रत्यक्ष मिळकत	20,47,17,787.11
प्रत्यक्ष खर्च	11,88,70,067.88	Donation in Kind	65,64,585.00
अन्नछत्र खर्च खाते	12,86,106.00	ऑनलाईन देणगी जमा	2,31,61,032.91
आषाढी यात्रा खर्च	4,71,471.00	गावातील परिवार देवता उत्पन्न	4,18,334.00
इतर खर्च, मंदिर कार्यालय खर्च खाते	1,20,565.00	मंदिराचे इतर उत्पन्न जमा	1,37,498.00
कार्तिक यात्रा खर्च	23,44,528.00	व्याज खाते जमा	4,82,51,260.00
कोरोना लॉकडाऊन खर्च	4,750.00	अन्नछत्र देणगी जमा	5,53,212.00
गोशाळा खर्च	45,74,363.00	इतर जमा खाते	1,04,730.00
दर्शन मंडप व स्वच्छता विभाग खर्च	34,01,665.00	गोमूत्र विक्री जमा	3,650.00
दुरुस्ती व मेन्टेनन्स खर्च	8,49,236.00	गोशाळा देणगी जमा	5,64,348.00
निस्योपचार खर्च खाते	30,73,262.00	चिच विक्री जमा	6,000.00
भक्तनीति खर्च [नगरपालिका कर व इतर खर्च] जी एस टी	21,72,468.00	जमा पावती	6,44,877.00
फोटो लॉगिनेशन खर्च	29,40,849.00	जमिन खंड जमा	14,43,597.00
फोन व मोबाईल बिल	1,45,692.00	शेट प्रक्षेपण [टाटा कम्युनिकेशन]	37,73,622.00
भक्ता निवास खर्च	31,710.00	शेट प्रक्षेपण रिलायन्स डिजिटल	39,10,980.20
ग. कार्यालयी उपदान प्रॅज्युटी, सानुग्रह अनुदान व इतर	87,46,608.00	द्रुध जमा	3,06,325.00
मंदिर कर्मचारी पगार खाते	4,44,15,548.00	देणगी खाते जमा	3,83,46,836.00
मंदिर कर्मचारी भ नि निधी कपात खाते	28,950.00	निस्य पूजा जमा	1,001.00
मंदिर जमिन विभाग खर्च	88,380.00	निस्योपचार खाते जमा	95,381.00
मंदिर व मंदिर परिसर व इतर बांधकाम वि खर्च	12,56,974.00	पगार खाते जमा	2,64,544.00
माघ यात्रा खर्च	10,75,569.00	परिवार देवता चित्तर	13,06,060.00
गानधन खर्च [ज्यादा कर्मचारी]	65,71,252.00	पालखी उत्पन्न	98,392.00
लाईट बिल	1,09,18,881.00	फोटो जमा	6,35,776.00
लाडू प्रसाद खर्च	1,12,455.00	फोटो जमा [नविन]	14,23,500.00
लेखा विभाग खर्च	1,33,800.00	मंदिर परिवार देवता खाते जमा	1,58,90,915.00
वाहन खर्च	5,16,517.00	मनिऑर्डर देणगी खाते जमा	3,14,341.00
विद्युत विभाग खर्च	7,78,003.00	महानैवेद्य देणगी जमा	1,442.00
वेदांतभक्तानिवास खर्च	61,503.00	मोबाईल लाॅकर जमा	29,47,430.00
व्हिडीओकाॅन भक्तानिवास खर्च	20,854.00	वाढदिवस अन्नदान देणगी	1,25,000.00
शौचालय बांधकाम व अनुदान खर्च	2,07,000.00	वेदांत भक्त निवास देणगी जमा	13,30,450.00
श्री विठ्ठल रुक्मिणी भक्तानिवास खर्च	91,37,164.00	व्हिडीओकाॅन भक्त निवास देणगी जमा	11,17,200.00
सी सी टि व्हि व काॅम्प्युटर विभाग खर्च	7,64,474.00	शेणखत विक्री जमा	1,08,500.00
सुरक्षा विभाग खर्च	9,900.00	श्री विठ्ठल रुक्मिणी भक्तानिवास	1,30,07,400.00
ऑॅब्यूलन्स विमा	9,034.00	श्री विठ्ठल रुक्मिणी भक्तानिवास कॅटीन भाडे	6,05,340.00
आकाशेशोक रोखीचा खर्च	1,00,000.00	श्री वि रु भक्तानिवास कॅटीन लाईट बील जमा	1,11,403.00
कर्मचारी भविष्य निर्वाह निधी	43,42,916.00	साडी जमा [दर्शन मंडप स्टाॅल]	10,63,474.00
कायम सामान खर्च खाते	7,350.00	स्कॅप माल विक्री जमा	501.00
गॅझेट खर्च	2,51,850.00	हुंडिपेटी चित्तर	13,11,920.00
दिनादर्शिका [कॅलेंडर] छपाई	70,000.00	हुंडी पेटी	3,45,09,555.00
दुरुस्ती व देखभाल खर्च [विष्णुपद बंधारा]	25,000.00	फार्म फ्री जमा	2,57,375.00
देणगी विभाग खर्च खाते	1,259.00		
प्रिंटिंग व स्टेशनरी	2,87,206.00	Closing Stock	
बँक कमिशन खाते	17,839.88		
इंटेरेस्टिंग खर्च	55,700.00		
भातिकांचा विमा	9,44,000.00		
मंदिर कर्मचारी मेडिकलेम विमा	51,00,000.00		
मंदिर सज्जात खर्च	8,240.00		
मंदिरातील इतर यात्रांचा खर्च	49,000.00		
मोबाईल लाॅकर खर्च	64,238.00		
रेल्वे प्रशासन भाडे	4,41,315.00		
वकील फ्री	1,35,000.00		
वाॅटर प्लॅन्ट खर्च	96,450.00		

continued ...

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती

Profit & Loss A/c : 1-Apr-21 to 31-Mar-22

Particulars	1-Apr-21 to 31-Mar-22	Particulars	1-Apr-21 to 31-Mar-22
व्यवस्थापकीय व व्हि.आय.पी. खर्च	6,495.00		
सोने चांदी व रोख रकमेवरील विमा	3,31,384.00		
स्कार्पिओ गाडी विमा	34,850.00		
हरित वारी खर्च	2,30,444.00		
Nett Profit	8,58,47,719.23		
Total	20,47,17,787.11	Total	20,47,17,787.11

As Per our Audit Report of Even Date

For BSG & ASSOCIATES
CHARTERED ACCOUNTANTS

CA. SANJAY SURYAWANSHI
(Partner)

M.No. 128/2017/11-105266

UDIN- 23126196B6UXFM4580

Executive Officer,
Shri Vitthal Rukmini Temples Committee,
Pandharpur, Dist. Solapur. (M.S.)

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती
पंढरपूर

Balance Sheet
1-Apr-21 to 31-Mar-22

Liabilities		as at 31-Mar-22	Assets		as at 31-Mar-22
Capital Account		2,60,16,92,858.02	Fixed Assets		1,58,05,00,162.47
Reserves & Surplus	1,92,83,21,395.72		Immovable Properties	1,46,34,09,477.02	
Earmarked Fund	9,47,49,591.70		वाहने	34,48,466.00	
Trust Fund and Corpus	57,86,21,870.60		सोने आणि चांदी	7,00,39,730.38	
			फर्निचर कायम सामान व विद्युत साहित्य	4,36,02,489.07	
Loans (Liability)		24,136.00	Investments		97,64,23,476.00
भविष्य निर्वाह निधि काणि	24,136.00		गुंतवणूक कॅनरा बँक	64,34,77,107.00	
			गुंतवणूक युनियन बँक आफ इंडिया	9,68,30,412.00	
Current Liabilities		2,00,75,695.00	गुंतवणूक बँक ऑफ बडोदा [पंढरपूर]	2,51,78,526.00	
Duties & Taxes	4,22,914.00		गुंतवणूक सेंट्रल बँक	20,03,85,397.00	
अनामत देणे खाते	75,26,435.00		देना बँक [पुणे] गुंतवणूक	1,05,52,034.00	
सिक्कुरीटी डिपॉजिट	1,21,26,346.00				
Suspense A/c			Current Assets		6,48,69,050.55
Profit & Loss A/c			Closing Stock		
Opening Balance			Deposits (Asset)	22,29,002.00	
Current Period	8,58,47,719.23		Loans & Advances (Asset)	1,04,52,325.00	
Less: Transferred	8,58,47,719.23		Cash-in-hand	18,26,963.00	
			Bank Accounts	3,58,03,636.55	
			हस्तस्थ स्टॉक	17,58,973.00	
			प्रिपेड रेन्ट (लिज) फ्लॉम रेल्वे डिपार्टमेंट	1,27,98,151.00	
Total		2,62,17,92,689.02	Total		2,62,17,92,689.02

As Per our Audit Report of Even Date

For BSG & ASSOCIATES
CHARTERED ACCOUNTANTS

C.A. SANGE SURYAWANSHI
(Partner)
M.No. 126196/FRN-105266

UDSN- 29120196BGUXFN4580

[Signature]

Executive Officer,
Shri Vitthal Rukmini Temples Committee,
Pandharpur, Dist. Solapur. (M.S.)

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती
पंढरपूर

Capital Account
Group Summary
1-Apr-21 to 31-Mar-22

Page 1

Particulars	Closing Balance	
	Debit	Credit
Reserves & Surplus		1,92,83,21,395.72
उत्पन्न अधिक्क		1,92,83,21,395.72
Earmarked Fund		9,47,49,591.70
ऑनलाईन देणगी कायमठेव		11,75,045.70
अन्नछत्र देणगी का ठेव		5,73,98,441.00
गोशाळा कायम ठेव		19,78,133.00
नामदेव स्मारक निधि		2,49,546.00
पशुस्राह कायमठेव		26,31,794.00
महानेवद्य देणगी मुदत ठेव		1,02,65,110.00
महानेवद्य सहभाग योजना		29,70,000.00
यात्री निवास देणगी		1,53,76,510.00
रथ देणगी जमा		25,01,212.00
संत तुकाराम संत पीठ		2,03,800.00
Trust Fund and Corpus		57,86,21,870.60
ऑग्री लॅंड रिसिक्ड करन्ट इयर[2]		19,72,24,604.00
ऑग्री लॅंड रिसिक्ड बिफोर 2020 [1]		32,66,81,517.00
ऑग्री लॅंड रिसिक्ड फ्रॉर द इयर 2021		-2,00,47,525.00
इतर भेट वस्तू		4,64,976.00
चांदी भेट		6,38,085.00
तांबा पितळ भेट		22,670.00
पशु / जनावरे विक्री		74,000.00
महावस्तु भेट वस्तू		5,42,084.00
विद्युत साहित्य भेट		3,205.00
संस्था निधी / कार्पस		3,17,82,889.60
सोने भेट		11,40,315.00
Grand Total		2,60,16,92,858.02

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती
पंढरपूर

Loans (Liability)
Group Summary
1-Apr-21 to 31-Mar-22

Page 1

Particulars	Closing Balance	
	Debit	Credit
पगारातील कपात		24,136.00
भविष्य निर्वाह निधि वर्गणी		8,292.00
किरण कोकरे (भ नि नि वर्गणी)		15,844.00
छाया गावकरे (भ नि वर्गणी)		
Grand Total		24,136.00

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती
पंढरपूर

Current Liabilities
Group Summary
1-Apr-21 to 31-Mar-22

Particulars	Current Liabilities	
	श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती	
	1-Apr-21 to 31-Mar-22	
	Closing Balance	
	Debit	Credit
Duties & Taxes	9,378.00	4,32,292.00
GST Payable A/c		2,32,347.00
जी एस टि टि डि एस कपात [बीलातील]	7,378.00	
टि डि एस [पगार]	2,000.00	
टि डि एस कपात [बीलातील]		1,99,945.00
अनामत देणे खाते	5,45,544.00	80,71,979.00
इ एम डि देणे		12,10,000.00
अक्षय पाँतर लाँड्री [अनामत देणे]		30,000.00
अक्षय राजन अचलारे [अनामत देणे]		5,000.00
अक्षर आॅफसेट [अनामत देणे]		13,000.00
अनिकेत एजन्सी [अनामत देणे]		5,000.00
अनिल पितांबर वाघमारे [अनामत देणे]	25,000.00	
अपर्णा घानेश्वर देशपांडे [अनामत देणे]		3,000.00
अभिजीत रंजन डोंबे [अनामत देणे]		10,000.00
आण्णा दि आडगळे [अनामत देणे]		2,000.00
आदर्श इंजिनियर्स [अनामत देणे]		10,000.00
आनंद मंडप सांगोला [अनामत देणे]	1,06,529.00	
आर इब्न्स प्रमोशन मुंबई [अनामत देणे]		50,000.00
आर पी सी नाशिक [अनामत देणे]		50,000.00
आर्यन प्रफुल्लकुमार पाटील [अनामत देणे]		20,000.00
इ एम डी जमा		6,40,000.00
इन्सिसीस इंजिनिअरिंग सोलर हितर [अनामत देणे]		41,462.00
उल्का क्रिएशन [इ एम डी जमा]		50,000.00
एकता स्वयंसहाय्यता महिला बचत गट [अनामत देणे]	50,000.00	
एकनाथ श्रीधर लाड [अनामत देणे]		5,000.00
एच डि फायरकाॅन टेक्नो प्रा लि [अनामत देणे]		97,400.00
औदुंबर मनोहर गडदे [अनामत देणे]	50,000.00	
कला जनसेट प्रा लि [अनामत देणे]		10,000.00
काॅनटॅक काॅम्पर्टस प्रा लि [अनामत (इएमडि) जमा]		1,52,000.00
कुमार मोरे [अनामत देणे]		27,000.00
कैलास निवृत्ती गुंड [अनामत देणे]		12,500.00
कैलास फूड & जनरल स्टोअर्स [अनामत देणे]	50,000.00	
गजलक्ष्मी केमिकल [अनामत देणे]		5,000.00
ग्लोबल एनव्हायरस [अनामत देणे]		55,700.00
जि पि टेलिकाॅम [अनामत देणे]		5,000.00
टाटा कम्युनिकेशन प्रा लि [अनामत देणे]		10,00,000.00
डायमंड आॅफसेट [अनामत देणे]		5,000.00
डाॅ. दत्तात्रय विठ्ठल साळुंखे [अनामत देणे]		10,000.00
डि एम एंटरप्राइजेस महेश पाटील [इ एम डी देणे]		75,000.00
तात्यासाहेब सोपा [इ एम डि देणे]		75,000.00
तानाजि वाडेकर [अनामत देणे]		5,000.00

तानाजी घाटुळ [अनामत देणे]		55,000.00
धनराज व्हरायटीज [अनामत देणे]		10,000.00
नितिन किसन लोहमत्त [अनामत देणे]		5,500.00
नॅशनल सिक्स्युरिटी [इ एम डि देणे]		1,00,000.00
नेहा एलिकाॅन सर्विसेस प्रा लि [अनामत देणे]		5,26,464.00
पांडुरंग रघुनाथ हजारे [अनामत देणे]		10,000.00
पास्टर एन्टरप्राईजेस [अनामत देणे]	5,000.00	
पुष्कर मेडिकल [अनामत देणे]		2,000.00
पोस्टर एन्टरप्राईजेस प्रा लि [अनामत देणे]		5,000.00
प्रकाश जगन्नाथ वदाणे [अनामत देणे]		18,000.00
प्रदिपकुमार फ्रडे [इ एम डी देणे]		75,000.00
प्रदिपकुमार फ्रडे [अनामत देणे]		25,000.00
प्रमोद चंद्रकिसन कचरे [अनामत देणे]		30,000.00
प्रविण परमेश्वर मोरे [अनामत देणे]		10,000.00
प्रसाद प्रकाश कळसे [अनामत देणे]		20,000.00
प्रियांका राजू कवडे [अनामत देणे]		5,000.00
बाजीराव तानाजी भोरे [अनामत देणे]		10,000.00
बापू मारुती बंडगर [अनामत देणे]		27,000.00
बाबर इंडस्ट्रिज [अनामत देणे]		1,67,433.00
बाबर इ एम डी जमा [अनामत देणे]		50,000.00
बाबुराव अर्जुन भोरे [अनामत देणे]		10,000.00
बाळासो पोपटराव देशमुख [अनामत देणे]		10,000.00
बी व्हि जी इंडिया लि पुणे [अनामत देणे]	15,015.00	
बेबी बाळासाहेब लाडे [अनामत देणे]		10,000.00
भगीरथ भारत भालके [अनामत देणे]		30,000.00
भिमराव अर्जुन देवमारे [अनामत देणे]		5,000.00
भोसले मंडप [अनामत देणे]		5,000.00
ममि सुतार मामाडे [अनामत देणे]		10,000.00
महात्मा बसवेश्वर महिला मंडळ [अनामत देणे]		1,00,000.00
महादेव पोपट यलमार [अनामत देणे]		20,000.00
माधव दानोबा माने [अनामत देणे]		15,000.00
माधव सदाशिव देशपांडे [अनामत देणे]		5,000.00
यशोधरा महिला सह औद्यो उत्पा [अनामत देणे]		75,000.00
युनायटेड मल्टिकलर प्रिंटर्स [अनामत देणे]		5,000.00
योगेश अशोक गायकवाड [अनामत देणे]		5,000.00
रक्षक सिक्स्युरिटी सर्विसेस [इ एम डि देणे]		1,00,000.00
राजशी शाह नागरी से स. संस्था [अनामत देणे]	50,000.00	
रिलायन्स कापॉरिट [अनामत देणे]		10,00,000.00
रोहीत ज्योतीराम नवले [अनामत देणे]	50,000.00	
लोकराजा महिला सहकारी पतसंस्था [अनामत देणे]	10,000.00	
वाजिद नजीर बागवान [अनामत देणे]	10,000.00	
वाय एस हिगणे [इ एम डि जमा]		1,00,000.00
विजय तात्याराव वाघमारे [अनामत देणे]		10,000.00
विनोद नागनाथ पलंगे [अनामत देणे] जगदंबा कलर लॅब	7,000.00	
विनोद नानासाहेब कदम [अनामत देणे]		10,000.00
वैभव पांडुरंग लिंगे [अनामत देणे]		10,000.00
व्यंकटराव चंद्रकांत भालके [अनामत देणे]		10,000.00
व्यंकटेश्वर तुर्क प्रोजेक्ट सोल्यूशन [अनामत देणे]		3,59,899.00
शकरदादा इंडस्ट्रीज [अनामत देणे]		6,000.00
शरणाप्पा विश्वनाथ मुचलंबे [अनामत देणे]		5,000.00
शशा फॅसिलिटी [इ एम डि देणे]		1,00,000.00
शिवाजी महादेव शिनगारे [अनामत देणे]		5,000.00

शैला दर्शन फुडस कंटरस [अनामत देणे]		5,000.00
शैला धनंजय गोडसे [अनामत देणे]	10,000.00	
श्रीकांत नारायण शिंदे [अनामत देणे]		10,000.00
श्री महिला उद्योग [अनामत देणे]		20,000.00
संगिता राजेश कारवा [अनामत देणे]		10,000.00
संतोष गाडे [अनामत देणे]		35,000.00
संतोष वसंत गाडे [अनामत देणे]		10,000.00
संभाजी महादेव बंडगर [अनामत देणे]	50,000.00	
सचीन बाळासाहेब हेडे [अनामत देणे]		5,000.00
समर्थ टि सेंटर [अनामत देणे]		75,000.00
साईनाथ प्रिंटिंग प्रेस [अनामत देणे]		2,000.00
सादिक हबीबाल्ला बागवान [अनामत देणे]		3,000.00
सार्थक एन्ट्रप्राइजेस [इ एम डि डेणे]		75,000.00
सावता गेना माळी [अनामत देणे]		25,000.00
सिताराम दामू शिंदे [अनामत देणे]		10,000.00
सुजिल भाऊसाहेब डोबे [अनामत देणे]		10,000.00
सुनिल ट्रेडर्स [अनामत देणे]	50,000.00	
सुनिल नागनाथराव पलंगे [अनामत देणे] पलंगे लॅमिनेशन	7,000.00	
सुप्रिम फ्रॅसिलिटी मॅनेजमेंट प्रा लि [अनामत देणे]		15,000.00
सुभाष देवमारे [अनामत देणे]		5,000.00
सुमित फ्रॅसिलिटी [इ एम डि देणे]		1,00,000.00
सुयश काॅन्ट्रॉक्टर [अनामत देणे]		40,800.00
सुवर्णकांती महिला उद्योग [अनामत देणे]		7,38,000.00
सोमनाथ अशोल काळे [अनामत देणे]		3,000.00
स्काॅलर मार्केटींग - [अनामत देणे]		5,000.00
स्पार्क लिंक एन्ट्रप्राइजेस [अनामत देणे]		3,200.00
स्वप्नील हिवरे [अनामत देणे]		8,621.00
स्वामी स्टेज मंडप [अनामत देणे]		7,000.00

बयाणा रक्कम देणे

सिक्युरिटी डिपाजिट

	28,370.00	1,21,54,716.00
अभिजीत रंजन डोबे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		6,50,000.00
अशोक शिवाजी नागटिळक [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		2,60,000.00
आदर्श इन्फ्रा टेरिओ [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		82,801.00
उल्का क्रिएशन्स [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		1,52,164.00
एम एस काॅन्टॅक कमफर्दस प्रा लि [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		61,869.00
एम एस ग्लोबल एन्व्हायरस पनवेल [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		2,16,960.00
ओ टि आय एस [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		28,370.00
काॅन्टॅक काॅन्फोर्टस प्रा लि [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		6,57,754.00
गणेश बाळासो घाडगे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]36		2,60,000.00
जाॅनसन लिप्रटस प्रा लि [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		4,83,541.00
दर्शन मंडप लिप्रट [38736] [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	28,370.00	
दादासाहेब नागनाथ कोरे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		8,400.00
नेहा एलिकाॅन सर्विसेस प्रा लि [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		93,833.00
पूर्णचंद्र सर्वदि [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]33		2,60,000.00
प्रमोद चंद्रकिसन कचरे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		3,10,000.00
प्रविण परमेश्वर मोरे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		2,50,000.00
बेबी बाळासाहेब लाडे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		2,60,000.00
भगीरथ भारत भालके [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		3,00,000.00
भारत राजाराम शेळके [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]1		2,00,000.00
माऊली एन्ट्रप्राइजेस [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]		14,345.00
मारुती दिगंबर भोसले [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]3		2,00,000.00

मारुती भोसले गाळा नं 16 [सि डिपाॅझिट]	2,60,000.00
मे.एच डि फ़ायरकाॅन टेको [अतिरिक्त सिक्युरिटी डि]	95,399.00
मे.एच डि फ़ायरकाॅन टेको [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	56,841.00
युवराज गोमेवाठिकर [सिक्युरिटी डिपाॅझिट] 37	2,60,000.00
योगेश के हिगणे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	1,49,268.00
राजेन्द्र मुकुंदराव पाटील [सिक्युरिटी डिपाॅझिट] 34	2,00,000.00
रामदास सिताराम भोसेकर [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,60,000.00
लक्ष्मी किचन इन्फ़िपमेंट [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	3,38,162.00
लोकसेवा महिला सह पतसंस्था [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	3,70,000.00
वासुदेव त्र्यंबक बडवे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,00,000.00
विठ्ठल शिवाजी व्हीनमाने [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	9,80,000.00
विशाल भालचंद्र साळुंखे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट] 8	2,00,000.00
व्यंकटेश्वरा टूर्न के प्रोजेक्ट [सि डिपाॅझिट]	4,20,493.00
शशिकांत कुमार वितारी [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,60,000.00
शैला धनंजय गोडसे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	3,60,000.00
शैलेंद्र भालचंद्र साळुंखे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	3,80,000.00
श्री विश्वजीत फ़ाळके कन्स्ट्रक्शन [सि डिपाॅझिट]	28,672.00
श्री व्यंकटेश्वरा ठाकरसी प्रोजेक्ट [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	4,00,000.00
श्री शैल्य पाटील [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	14,298.00
श्री शैल्य पाटील कन्स्ट्रक्शन [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	13,367.00
श्री स्वप्निल हिवरे कन्स्ट्रक्शन [सि. डिपाॅझिट]	13,359.00
संतोष वसंत गाडे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,00,000.00
संतोष शिवाजी व्हीनमाने [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,60,000.00
समिर वासुदेव कोळी [सिक्युरिटी डिपाॅझिट] 15	2,00,000.00
सागर हरि गोरे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,60,000.00
सिताराम दामू शिंदे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,80,000.00
सिनर्जी एस के आय [अडिशनल सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	28,219.00
सिनर्जी एस के आय इन्फ़ा डे. [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,66,667.00
सुदिप इंजिनियर्स [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	34,300.00
सुशिला शिवाजी भोसले [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	2,60,000.00
सोमनथ दानेश्वर खंडागळे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट] 41	2,60,000.00
स्पार्कलिक एन्टरप्राईजेस [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	1,03,634.00
स्वप्निल हिवरे [सिक्युरिटी डिपाॅझिट]	12,000.00
Grand Total	5,83,292.00 2,06,58,987.00

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती
पंढरपूर

Fixed Assets
Group Summary

1-Apr-21 to 31-Mar-22

Particulars	Fixed Assets	
	श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती	
	1-Apr-21 to 31-Mar-22	
	Closing Balance	
	Debit	Credit
Immovable Properties		1,46,34,09,477.02
सर्वे नं 59 नविन भक्तनिवास बांधकाम खर्च		82,00,77,509.00
स्कायवाॅक व दर्शन मंडप हाॅल		21,01,415.00
स्टील बॅरकेटींग खर्च खाते		3,56,618.00
अॅग्री लॅन्ड रिसिक्व करन्ट इयर		21,72,72,129.00
अॅग्री लॅन्ड रिसिक्व बिफ्रोर 2020		32,66,81,517.00
गोपुर बांधकाम		54,31,884.40
गोशाळा बांधकाम खर्च		5,85,593.00
जागा सर्वे नं 59 खरेदी		39,42,530.00
बांधकाम खर्च		6,27,82,533.62
वेदांत भवन बांधकाम खर्च		1,59,66,095.00
वेदांता उपहारग्रह बांधकाम खर्च		14,65,222.00
सोलार प्लान्ट		23,62,500.00
स्कायवाॅक [उड्डाण पूल] खर्च खाते		43,83,931.00
वाहने		34,48,466.00
अॅक्टिव्हा		65,525.00
अॅम्ब्युलन्स खरेदी		3,29,607.00
आटो रिक्शा		43,615.00
आटो रिक्शा म ह 12 त 5254		68,055.00
ट्रॅक्टर खरेदी		6,50,000.00
पिकअप व्हॅन खरेदी खाते		4,94,004.00
स्कार्पिओ गाडी खरेदी		17,97,660.00
सोने आणि चांदी		7,00,39,730.38
सोने चांदी भेट वस्तू		7,00,39,730.38
फर्निचर कायम सामान व विद्युत साहित्य		4,36,02,489.07
इतर भेट वस्तू का सा		11,13,236.00
इलेक्ट्रिक रिक्शा भेट		8,40,000.00
कडबा कुट्टि मशिन		29,000.00
कपाट खरेदी		1,66,300.00
कायम सामान खाते		1,77,57,748.08
गणक यंत्र		9,494.41
गिरणी खरेदी		33,566.00
चंदन उगाळणे मशीन खरेदी		53,191.00
चांदीची पेटी		7,87,435.00
जनरेटर खरेदी		16,66,000.00
झेरोॅक्स मशिन खरेदी		62,540.00
टेलिफोन सिस्टिम		1,11,457.00
नि ऑन बोर्ड		3,03,427.30
नोट मोजणी यंत्र		8,68,175.00

पुस्तके	18,171.00
महावस्तु भेट वस्तु का सा	39,23,361.00
मोबाईल खरेदी	19,800.00
मोबाईल लाॅकर	5,83,069.00
रंगीत दुरसंच	3,25,935.00
लाडु पत्राशेड	1,08,635.00
वाॅकी टाॅकी संच खरेदी	22,53,070.00
विद्युत जोडणी	34,54,782.73
विद्युत साहित्य	22,73,148.00
विद्युत साहित्य भेट वस्तु का सा	66,729.00
संगणक खरेदी	8,86,570.00
संगणक फ्रॅक्स झेराॅक्स	5,47,397.00
साॅफ्टवेअर खरेदी	11,43,171.00
सी सी टिव्हि कॅमेरा	4,29,707.00
स्टील बेरेकेटींग	84,216.00
हॉट फोटो लॅमिनेशन मशिन 2021	2,95,000.00
फ्रॅनिचर व फ्रिक्चर्स	26,85,388.55
फ्रॅन्चिसेटेड लोखंडि उड्डाण पूल	7,02,769.00
Grand Total	1,58,05,00,162.47

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती

पंढरपूर

Investments

Group Summary

1-Apr-21 to 31-Mar-22

Particulars	Investments	
	श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती	
	1-Apr-21 to 31-Mar-22	
	Closing Balance	
	Debit	Credit
गुंतवणूक कॅनरा बँक	64,34,77,107.00	
का ठेव पा नं- 518649[1001559/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा अ- 518587[1001498/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518582[1001493/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518583[1001494/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518584[1001495/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518585[1001496/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518586[1001497/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518588[1001499/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518589[1001500/1]	99,81,074.00	
का ठेव पा नं- 518590[1001501/1]	99,81,070.00	
का ठेव पा नं- 518609[2676401001513/1]	88,41,540.00	
का ठेव पा नं- 518610[2676401001514/1]	88,41,540.00	
का ठेव पा नं- 518611[2676401001515/1]	88,41,540.00	
का ठेव पा नं- 518612[2676401001516/1]	88,41,540.00	
का ठेव पा नं- 518613[2676401001517/1]	88,41,540.00	
का ठेव पा नं- 518614[2676401001518/1]	88,41,540.00	
का ठेव पा नं- 518615[2676401001519/1]	88,41,540.00	
का ठेव पा नं- 518620 [1001533/1]	98,99,405.00	
का ठेव पा नं- 518621[1001534/1]	98,99,405.00	
का ठेव पा नं- 518622[1001535/1]	98,99,405.00	
का ठेव पा नं- 518638[1001548/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518639[1001549/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518640[1001550/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518641[1001551/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518642[1001552/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518643[1001553/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518644[1001554/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518645[1001555/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं 518646[1001556/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518647[1001557/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518648[1001558/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518650[1001560/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518651[1001561/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518652[1001562/1]	87,47,912.00	
का ठेव पा नं- 518653[1001563/1]	87,47,912.00	

का ठेव पा नं- 518654[1001564/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518655[1001565/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518656[1001566/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518657[1001567/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518658[1001568/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518659[1001569/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518660[1001570/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518661[1001571/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518662[1001572/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518663[1001573/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518664[1001574/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518665[1001575/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518666[1001576/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518667[1001577/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518668[1001578/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518669[1001579/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518670[1001580/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518671[1001581/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518672[1001582/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518673[1001583/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518674[1001584/1]	87,47,912.00
का ठेव पा नं- 518847 [140029602338]	1,02,15,018.00
का ठेव पा नं- 518876 [140037649272]	1,51,87,000.00
का ठेव पा नं- 518890 [140040440127/1]	75,66,667.00
कायम ठेव पा नं-518330[2676401001293/1]	99,95,042.00
कायम ठेव पा नं- 518331[2676401001294/1]	98,45,365.00
कायम ठेव पा नं-518332[2676401001295/1]	99,95,042.00
कायम ठेव पा नं-518333[2676401001296/1]	98,45,365.00
कायम ठेव पा नं-518334[2676401001298/1]	98,43,942.00
कायम ठेव पा नं-518335[2676401001299/1]	98,43,942.00
कायम ठेव पा नं-518336[2676401001300/1]	98,43,942.00
कायम ठेव पा नं-518337[2676401001301/1]	99,96,666.00
कायम ठेव पा नं-518338[2676401001302/1]	98,43,942.00
कायम ठेव पा नं-518341[2676401001306/1]	11,10,140.00
कायम ठेव पा नं- 518873 [140033613128/1]	1,52,53,661.00
गुंतवणुक युनियन बँक आफ इंडिया	9,68,30,412.00
का ठेव पा नं- 42725 [303/42668]	1,08,34,070.00
का ठेव पा नं- 42722 [4/42663]	1,01,55,984.00
का ठेव पा नं- 42723 [300/42665]	1,08,33,389.00
का ठेव पा नं- 42724 [3030/42666]	1,88,33,899.00
का ठेव पा नं- 42726 [303/42669]	1,08,34,240.00
का ठेव पा नं- 42727 [303/42670]	1,08,34,406.00
का ठेव पा नं- 42728 [303/42672]	1,08,34,751.00
का ठेव पा नं- 42729 [303/42671]	1,08,34,581.00
का ठेव पा नं- 42730[303/42673]	1,08,35,092.00

गुंतवणूक बँक ऑफ बडोदा [पठरपूर]	2,51,78,526.00
का ठेव पा नं- 3003204010[04080300033482]	89,52,394.00
का ठेव पा नं- 3003204023[04080300033483]	89,52,394.00
का ठेव पा नं- 3003204036[04080300033484]	72,73,738.00
गुंतवणूक सेंट्रल बँक	20,03,85,397.00
का ठेव पा नं- 6052[3789671550]	93,84,796.00
का ठेव पा नं- 006014 [3568415703]	1,09,89,681.00
का ठेव पा नं- 006015 [3569520181]	1,09,94,423.00
का ठेव पा नं- 006016 [3569152581]	1,09,94,522.00
का ठेव पा नं- 006017 [3568724299]	1,09,94,622.00
का ठेव पा नं- 006018 [3568092632]	1,09,83,163.00
का ठेव पा नं- 006019 [3642881725]	1,06,99,568.00
का ठेव पा नं- 006020 [3642881282]	1,06,99,568.00
का ठेव पा नं- 006021 [3642882763]	1,06,99,568.00
का ठेव पा नं- 006022 [3643479499]	1,06,95,036.00
का ठेव पा नं- 006023 [3643480234]	33,42,199.00
का ठेव पा नं- 006024 [3642130029]	1,13,67,961.00
का ठेव पा नं- 006376 [5194053191]	50,44,444.00
का ठेव पा नं- 6049[3789671979]	70,38,596.00
का ठेव पा नं- 6050[3789685053]संतपीठ	7,63,678.00
का ठेव पा नं-6051[3789671492]	93,84,796.00
का ठेव पा नं-6053[3789671389]	93,84,796.00
का ठेव पा नं-6054[3789671345]	93,84,796.00
का ठेव पा नं-6055[3789670385]	93,84,796.00
का ठेव पा नं- 6056[378961298]	93,84,796.00
का ठेव पा नं- 6057[3789670363]	93,84,796.00
का ठेव पा नं- 6058[3789670341]	93,84,796.00
देना बँक [पुणे] गुंतवणूक	1,05,52,034.00
कायम ठेव पा नं- 6770569 [063766029429]	1,05,52,034.00
Grand Total	97,64,23,476.00

श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती
पंढरपूर

Current Assets
Group Summary
1-Apr-21 to 31-Mar-22

Page 1

Particulars	Closing Balance	
	Debit	Credit
Closing Stock		
Deposits (Asset)	22,29,002.00	
डिपॉजिट खाते	22,29,002.00	
Loans & Advances (Asset)	1,06,84,672.00	2,32,347.00
Other Receivables	95,33,277.00	2,32,347.00
अडव्हान्स	2,12,495.00	
कर्मचारी अॅडव्हान्स	4,28,600.00	
दि अडव्हान्स	5,10,300.00	
Cash-in-hand	18,26,963.00	
Cash	18,14,545.00	
पेटी कॅश	12,418.00	
Bank Accounts	3,60,97,346.08	2,93,709.53
आय सी आय सी आय बँक - 647105005981	25,84,859.00	
एच डि एफ सी [श्री वि रु भक्तनिवास]-5010033286398	38,720.45	
कॅनरा बँक खाते नं - 2676132000011	1,87,62,144.06	
देना बँक [बँक ऑफ बडोदा पुणे शाखा]-71960100017098	72,713.10	
बँक ऑफ इंडिया [071720110000410]	5,911.44	
बँक ऑफ बडोदा - 4380100038972	8,50,872.40	
सेंट्रल बँक खाते नं - 2094251767		2,93,709.53
सेंट्रल बँक खाते- 2094232541 [तुकाराम महाराज संतपीठ]	35,060.00	
सेंट्रल बँक खाते नं - 2094267948 [पी/एफ]	27,43,924.40	
स्टेट बँक ऑफ इंडिया 11414770322	1,03,89,508.57	
स्टेट बँक ऑफ हैद्राबाद 62092517429 [इंडिया]	6,13,632.66	
हस्तस्थ स्टॉक	17,58,973.00	
अन्नछत्र स्टॉक	7,37,320.00	
देवगी पुस्तक स्टॉक	2,05,162.00	
फोटो स्टॉक	2,04,425.00	
फोटो स्टॉक [नविन]	4,50,400.00	
लायब्ररी स्टॉक	1,07,914.00	
विद्युत वापर साहित्य स्टॉक	53,752.00	
प्रिपेड रेन्ट (लिज) फ्रॉम रेल्वे डिपार्टमेंट	1,27,98,151.00	
Grand Total	6,53,95,107.08	5,26,056.53

धर्मादाय आयुक्त

महाराष्ट्र राज्य, मुंबई यांचे कार्यालय

Office of the CHARITY COMMISSIONER

3rd Floor, Sasmira Building,

Sasmira Marg, Worli, Mumbai - 400 030

Tel No. 24935434, 24935490

24930499, 24935526

धर्मादाय आयुक्त, मुंबई यांचे कार्यालय

धर्मादाय आयुक्त भवन, ३ रा मजला,

सास्मिरा मार्ग, वरळी, मुंबई - ३०

दुरध्वनी क्रमांक - 24935434, 24935490

२४९३०४९९, २४९३५५९६

अंदाज शाखा / वि. रु. म. स/ लेखा परि संदर्भ. 2830/23

दिनांक :

प्रति,

कार्यकारी अधिकारी. ✓

श्री. विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समिती पंढरपूर,

जिल्हा. सोलापूर. 413304

विषय: - पंढरपूर मंदिरे अधिनियम 1973 चे कलम 49 (2) नुसार सादर केलेल्या सन 2021-2022 या कालावधीतील लेखा परीक्षण अहवालाच्या अनुषंगाने श्री. विठ्ठल रुक्मिणी मंदिरे समितीस दयावयाचे निर्देश

महोदय,

उपरोक्त विषयान्वये कळविण्यात येते की, श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिरे समिती अधिनियम 1973 चे कलम 49 (2) नुसार सादर केलेल्या सन 2021 -2022 या कालावधीतील लेखापरीक्षण अहवालामध्ये आक्षेप घेण्यात आलेले आहे. त्या नुसार वर्षनिहाय लेखापरीक्षण अहवालावर धर्मादाय आयुक्तांचे निर्देश देण्यात येत आहेत. सदर लेखा आक्षेपांचे निराकरण करून याबाबतचा अनुपालन अहवाल सादर करण्यात यावा तसेच उपरोक्त नमूद अधिनियम कलम 49 (2) मध्ये नमूद केल्यानुसार कार्यवाही करावी.

(रुबी मालवणकर)
(प्र) धर्मादाय आयुक्त
महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

प्रत.

माहितीस्तव सविनय सादर.

मा. प्रधान सचिव, विधि व न्याय विभाग, मंत्रालय मुंबई.

पंढरपूर मंदिरे अधिनियम 1973 चे कलम 49 (२) नुसार समितीने सादर केलेल्या सन 2021 - 2022 या कालावधीतील लेखा परीक्षण अहवालाच्या अनुषंगाने श्री. विठठल रुक्मिणी मंदिर समितीस दयावयाचे ,

निर्देश

अ) श्री. विठठल रुक्मिणी मंदिर समितीकडे सन 2021 - 2022 या वर्षातील उत्पन्न व खर्चाचा दोबळ तपशील खालील प्रमाणे आहे .

एकूण वार्षिक जमा	२०,४७,१७,७८७,११
एकूण वार्षिक खर्च	११,८८,७०,०६७,८८
एकूण वार्षिक नफा	८.५८,४७,७१९,२३

ब) मुंबई सार्वजनिक न्यास नियम १९५१ मधील नियम १९ अन्वये श्री. विठठल रुक्मिणी मंदिर समितीच्या लेखांचे बाबत अधिकृत लेखा परीक्षकांकडून रितसर लेखापरीक्षण अहवाल प्राप्त झाला आहे .

क) त्यानुसार श्री. विठठल रुक्मिणी मंदिर समितीच्या लेखा परीक्षणा मध्ये पुढील प्रमाणे अनियमितता आल्याचे आढळले.

१) श्री. विठठल रुक्मिणी मंदिर समितीची श्री रुक्मिणी पोशाख ओवरी श्री स्वयंपाक ओवरी श्री विठ्ठल पोशाख ओवरी या विभागातील वस्तूंची रजिस्टरला / ताळेबंदाला नोद घेण्यात यावी .दिलेल्या सूचनांचे पालन करावे.

२) श्री विठ्ठल विभाग व श्री रुक्मिणी विभागातील मौल्यवान दागदागिने बाबत वस्तूच्या किमतीची नोद समितीच्या ताळेबंदामध्ये नोद घेण्यात यावी .दिलेल्या सूचनांचे पालन करावे .

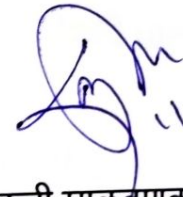
३) स्ट्रोग रूम मधील (खजिना)खोली मधील सोन्या-चांदीच्या वस्तू संदर्भात दिलेल्या निर्देशांचे पालन करावे

४) अकाउंट (लेखा) विभाग व्यवस्थापन विभाग अंतर्गत घसारा न आकारल्यामुळे नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद अचूक दर्शविले नाही तरी मंदिर समितीने मालमत्तेवरती दरवर्षी घसारा आकारण्यात यावा. दिलेल्या निर्देशांचे पालन करावे

५) रेल्वे विभाग भाडेकरार बाबत रेल्वे खात्याला रुपये 1,54,46,041,00 रेल्वेच्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधण्यासाठी जागेच्या भाड्यापोटी एवढी रक्कम दिलेली आहे 35 वर्षासाठी हा भाडेकरार करार आहे. ट्रस्ट दरवर्षी त्यापैकी रुपये.4,41,314,00 प्रमाणे खर्ची टाकत आहे. आजपर्यंत त्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधलेले नाही. या करिता मोठ्या प्रमाणात रक्कम अडकून पडलेली आहे त्याकरिता उचित कार्यवाही करणे आवश्यक आहे .

६) जी.एस.टी. आणि आयकर विभाग या संदर्भात दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे .

- 6) जी.एस.टी. आणि आयकर विभाग या संदर्भात दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे .
- 7) भक्त निवास बाबत दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे .
- 8) सेंट्रल टाळमेळपत्र. सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया व कॅनरा बँकेचे पत्र चुकीच्या पद्धतीने सादर केलेले आहे ते सुधारित करणे आहे . दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे
- 8) महा वस्त्र. अन्नछत्र. विद्युत विभाग व आस्थापना विभाग /गोशाळा विभाग संदर्भातील दिलेल्या सूचनांचे पालन करावे .
- 9) गोशाला विभागातील संदर्भातील सूचनांचे पालन करून जनावरे स्टॉक रजिस्टर (लाईव्ह स्टॉक) रजिस्टर सप्टेंबर 2022 पासून पूर्ण करावी . दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे
- 9) सर्व वाहनांचे लॉग बुक वेळेच्या वेळी भरले जात नाही. या सर्व वाहनांवरती आतापर्यंत घसारा चार्ज केलेला नाही नियमानुसार घसारा आकारणे करणे आवश्यक आहे. दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे
- 10) सुरक्षा विभाग बाबत: स्वयंसेवक / सुरक्षा रक्षक या पदावरती काम करणाऱ्या बऱ्याच सेवकांची केवायसी कागदपत्रे घेण्यात आलेले नाही त्या बाबत कार्यवाही करावी . दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे
- 11) या सह सर्व विभागाबाबत नमूद करण्यात आलेल्या अनियमितता यांचे सविस्तर अनुपालन अहवाल सादर करावेत .
उपरोक्त निदर्शनास आलेल्या अनियमिततेचे तात्काळ निवारण करून अनुपालन अहवाल सादर करण्याबाबत समितीस निर्देश देण्यात येत आहे

11/6/23

(रुबी मालवणकर)
(प्र) धर्मादाय आयुक्त
महाराष्ट्र राज्य ,मुंबई

श्री. विठ्ठल रूक्मिणी मंदिरे समिती, पंढरपूर.

सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षाच्या लेखा परिक्षण अहवालावर
मा.धर्मादाय आयुक्त यांनी दिलेले निदेश व त्याचा अनुपालन अहवाल.

अ.क्र.	मा.धर्मादाय आयुक्त यांनी दिलेले निदेश	अनुपालन अहवाल						
(१)	(२)	(३)						
अ	श्री विठ्ठल रूक्मिणी मंदिर समितीकडे सन २०२१-२०२२ या वर्षातील उत्पन्न व खर्चाचा ढोबळ तपशील खालीलप्रमाणे आहे <table border="1"><tr><td>एकूण वार्षिक जमा</td><td>२०४७१७७८७.११</td></tr><tr><td>एकूण वार्षिक खर्च</td><td>११८८७००६७.८८</td></tr><tr><td>एकूण शिल्लक / तोटा</td><td>८५८४७७१९.२३</td></tr></table>	एकूण वार्षिक जमा	२०४७१७७८७.११	एकूण वार्षिक खर्च	११८८७००६७.८८	एकूण शिल्लक / तोटा	८५८४७७१९.२३	प्रश्न उद्भवत नाही.
एकूण वार्षिक जमा	२०४७१७७८७.११							
एकूण वार्षिक खर्च	११८८७००६७.८८							
एकूण शिल्लक / तोटा	८५८४७७१९.२३							
ब	मुंबई सार्वजनिक न्यास नियम, १९५१ मधील नियम १९ अन्वये श्री विठ्ठल रूक्मिणी मंदिर समितीच्या लेख्यांचे बाबत अधिकृत लेखा परिक्षकांकडून रितसर लेखापरिक्षण अहवाल प्राप्त झालेला आहे.	प्रश्न उद्भवत नाही.						
क	श्री विठ्ठल रूक्मिणी मंदिर समितीच्या लेखा परिक्षणा मध्ये पुढील प्रमाणे अनियमितता निदर्शनास आल्याचे आढळते.	-----						
१	श्री विठ्ठल रूक्मिणी मंदिर समितीची श्री रूक्मिणी पोशाख ओवरी श्री स्वयंपाक ओवरी श्री विठ्ठल पोशाख ओवरी या विभागातील वस्तूंची रजिस्टरला / ताळेबंदाला नोंद घेण्यात यावी. दिलेल्या सूचनांचे पालन करावे.	यानुसार आवश्यक त्या नोंदी नोंदवहीमध्ये घेण्यात आलेल्या आहेत.						
२	श्री विठ्ठल विभाग व श्री रूक्मिणी विभागातील मौल्यवान दागदागिने बाबत वस्तूच्या किंमतीची नोंद समितीच्या ताळेबंदामध्ये नोंद घेण्यात यावी दिलेल्या सूचनांचे पालन करावे.	यानुसार शासनाकडे मुल्यांकनकार नियुक्त करणेकामी पत्रव्यवहार करण्यात आला असून, शासनाने अधिकृत मुल्यांकनकार नियुक्त केल्यानंतर त्यांचेकडून मुल्यांकन करून त्याची ताळेबंदाला नोंद घ्याची दक्षता घेतली आहे.						
३	स्ट्रॉंग रूम मधील (खजिना) खोली मधील सोन्या-चांदीच्या वस्तू संदर्भात दिलेल्या निर्देशांचे पालन करावे.	यानुसार कार्यवाही सुरू आहे.						
४	अकाउंट (लेखा) विभाग व्यवस्थापन विभाग अंतर्गत घसारा न आकारल्यामुळे नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद अचुक	यानुसार सन २०२३-२४ मध्ये कार्यवाही करण्याची						

	दर्शविले नाही तरी मंदिर समितीने मालमत्तेवरती दरवर्षी घसारा आकारण्यात यावा. दिलेल्या निर्देशांचे पालन करावे.	दक्षता घेतली आहे.
५	रेलवे विभाग भाडेकरार बाबत रेल्वे खात्याला रुपये १,५४,४६ ०४१.०० रेल्वेच्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधण्यासाठी जागेच्या भाड्यापोटी एवढी रक्कम दिलेली आहे ३५ वर्षासाठी हा भाडेकरार करार आहे. ट्रस्ट दरवर्षी त्यापैकी रुपये ४,४१ ३१४.०० प्रमाणे खर्ची टाकत आहे. आजपर्यंत त्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधलेले नाही. या करिता मोठ्या प्रमाणात रक्कम अडकून पडलेली आहे त्याकरिता उचित कार्यवाही करणे आवश्यक आहे.	सदर ठिकाणी सुलभ शौचालयाचे काम अंतिम टप्प्यात आहे. सदरचे काम लवकरच पूर्ण होऊन, सदरची शौचालये भाविकांना उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही सुरू आहे.
६	जी. एस. टी. आणि आयकर विभाग या संदर्भात दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे.	यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे. त्याचा सविस्तर अनुपालन पुढे अ.क्र. २१, २२, वर दिला आहे.
७	भक्त निवास बाबत दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे.	यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे. त्याचा सविस्तर अनुपालन पुढे अ.क्र. ५८ वर दिला आहे.
८	सेंट्रल ताळमेळपत्र सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया व कॅनरा बँकेचे पत्र चुकीच्या पद्धतीने सादर केलेले आहे ते सुधारित करणे आहे. दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे	यानुसार आवश्यक ती दुरुस्ती लेख्यामध्ये करण्यात आली आहे.
९	महा वस्त्र, अन्नछत्र विद्युत विभाग व आस्थापना विभाग / गोशाळा विभाग संदर्भातील दिलेल्या सूचनांचे पालन करावे.	यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे. त्याचा सविस्तर अनुपालन पुढे अ.क्र. २६, २७, २८ व २९ वर दिला आहे.
१०	गोशाला विभागातील संदर्भातील सूचनांचे पालन करून जनावरे स्टॉक रजिस्टर (लाईव्ह स्टॉक) रजिस्टर सप्टेंबर २०२२ पासून पूर्ण करावी. दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे	यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे. त्याचा सविस्तर अनुपालन पुढे अ.क्र. ३० वर दिला आहे.
११	सर्व वाहनांचे लॉग बुक वेळेच्या वेळी भरले जात नाही. या सर्व वाहनांवरती आतापर्यंत घसारा चार्ज केलेला नाही नियमानुसार घसारा आकारणे करणे आवश्यक आहे. दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे	यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे. त्याचा सविस्तर अनुपालन पुढे अ.क्र. ३६ वर दिला आहे.
१२	सुरक्षा विभाग बाबत: स्वयंसेवक / सुरक्षा रक्षक या पदावरती काम करणाऱ्या बऱ्याच सेवकांची केवायसी कागदपत्रे घेण्यात आलेले नाही त्या बाबत कार्यवाही करावी. दिलेल्या सूचनांचे पालन करणे आवश्यक आहे	यानुसार सर्व स्वयंसेवकांची केवायसी पूर्ण करण्यात आली आहे.

१३	या सह सर्व विभागाबाबत नमूद करण्यात आलेल्या अनियमितता यांचे सविस्तर अनुपालन अहवाल सादर करावेत.	पूढीलप्रमाणे.....																																																				
	भाग अ																																																					
१४	<p>1. नित्योपचार विभाग :</p> <p>> सोने चांदी वस्तू</p> <p>अ. विठ्ठल रूक्मिणी मंदिर : श्री विठ्ठल रूक्मिणी मंदिरे समितीने आजपर्यंत खालील एकूण 15 विविध ठिकाणाच्या चांदीच्या वस्तु मंदीर समितीच्या ताळेबंदाला व रजिस्टरला नोंद घेण्यात आलेली नाही.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>अ. क्र.</th> <th>तपशील</th> <th>अ. क्र.</th> <th>तपशील</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>सभा मंडप समोरील दरवाजा</td> <td>९</td> <td>श्री विठ्ठल मुख्य गाभारा</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>गरुड खांब</td> <td>१०</td> <td>श्री रूक्मिणी देवी मुख्य गाभारा</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>नगरकर यांचे स्मरणार्थ दरवाजा</td> <td>११</td> <td>श्री रूक्मिणी देवी मुख्य गाभाराची चौकट</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>श्री विठ्ठल शेजघर दरवाजा</td> <td>१२</td> <td>श्री रूक्मिणी देवी शेजघर दरवाजा</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>कवठेकर यांच्या स्मरणार्थ असलेली चौकट</td> <td>१३</td> <td>श्री रूक्मिणी देवी दर्शन रांग दरवाजा</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>आंब्याचे पानाचे तोरण</td> <td>१४</td> <td>चौखांबी येथील चौकट व दरवाजा</td> </tr> <tr> <td>७</td> <td>चौकटी जवळील चार नग खांब</td> <td>१५</td> <td>खजिना येथील आतील दरवाजा</td> </tr> <tr> <td>८</td> <td>विठ्ठल मुख्य गाभारा चौकट</td> <td></td> <td></td> </tr> </tbody> </table> <p>ब.इतर वस्तू :- सदर विभागातील पुढील चांदीच्या वस्तुंची नोंद रजिस्टरला व ताळेबंदाला नोंद नाही.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th>अ.क्र.</th> <th>वस्तुचे नाव व वर्णन</th> <th>नग</th> <th>शेरा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>पाणपुडा (शेज आरती वेळी वापरण्या करता झाकणासह)</td> <td>१</td> <td>मुल्यांकन अहवाल</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>पिकदाणी (शेज आरती वेळी वापरण्याकरता)</td> <td>१</td> <td>तपासणीस उपलब्ध</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>पंखा (फक्त चांदीचा दांडी असलेला हात पंखा)</td> <td>१</td> <td>झालेला नाही.</td> </tr> </tbody> </table> <p>श्री रूक्मिणी पोशाख ओवरी : सदर विभागातील पुढील वस्तुंची नोंद रजिस्टरला नोंद नाही.</p>	अ. क्र.	तपशील	अ. क्र.	तपशील	१	सभा मंडप समोरील दरवाजा	९	श्री विठ्ठल मुख्य गाभारा	२	गरुड खांब	१०	श्री रूक्मिणी देवी मुख्य गाभारा	३	नगरकर यांचे स्मरणार्थ दरवाजा	११	श्री रूक्मिणी देवी मुख्य गाभाराची चौकट	४	श्री विठ्ठल शेजघर दरवाजा	१२	श्री रूक्मिणी देवी शेजघर दरवाजा	५	कवठेकर यांच्या स्मरणार्थ असलेली चौकट	१३	श्री रूक्मिणी देवी दर्शन रांग दरवाजा	६	आंब्याचे पानाचे तोरण	१४	चौखांबी येथील चौकट व दरवाजा	७	चौकटी जवळील चार नग खांब	१५	खजिना येथील आतील दरवाजा	८	विठ्ठल मुख्य गाभारा चौकट			अ.क्र.	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा	१	पाणपुडा (शेज आरती वेळी वापरण्या करता झाकणासह)	१	मुल्यांकन अहवाल	२	पिकदाणी (शेज आरती वेळी वापरण्याकरता)	१	तपासणीस उपलब्ध	३	पंखा (फक्त चांदीचा दांडी असलेला हात पंखा)	१	झालेला नाही.	यानुसार मुल्यांकनकार नियुक्त करणेकामी शासनाकडे पत्रव्यवहार करण्यात आला असून, शासनाने अधिकृत मुल्यांकनकार नियुक्त केल्यानंतर त्यांचेकडून मुल्यांकन करून त्याची ताळेबंदाला नोंद घेण्याची दक्षता घेतली आहे.
अ. क्र.	तपशील	अ. क्र.	तपशील																																																			
१	सभा मंडप समोरील दरवाजा	९	श्री विठ्ठल मुख्य गाभारा																																																			
२	गरुड खांब	१०	श्री रूक्मिणी देवी मुख्य गाभारा																																																			
३	नगरकर यांचे स्मरणार्थ दरवाजा	११	श्री रूक्मिणी देवी मुख्य गाभाराची चौकट																																																			
४	श्री विठ्ठल शेजघर दरवाजा	१२	श्री रूक्मिणी देवी शेजघर दरवाजा																																																			
५	कवठेकर यांच्या स्मरणार्थ असलेली चौकट	१३	श्री रूक्मिणी देवी दर्शन रांग दरवाजा																																																			
६	आंब्याचे पानाचे तोरण	१४	चौखांबी येथील चौकट व दरवाजा																																																			
७	चौकटी जवळील चार नग खांब	१५	खजिना येथील आतील दरवाजा																																																			
८	विठ्ठल मुख्य गाभारा चौकट																																																					
अ.क्र.	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा																																																			
१	पाणपुडा (शेज आरती वेळी वापरण्या करता झाकणासह)	१	मुल्यांकन अहवाल																																																			
२	पिकदाणी (शेज आरती वेळी वापरण्याकरता)	१	तपासणीस उपलब्ध																																																			
३	पंखा (फक्त चांदीचा दांडी असलेला हात पंखा)	१	झालेला नाही.																																																			

अ.क्र.	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा
१	कुंकासाठी वाटी लहान	१	मुल्यांकन अहवाल तपासणीस उपलब्ध झालेला नाही.
२	कचाळ लहान	१	
३	सोने नथ – लहान लाल खडा मोती असलेली	१	
४	लहान मासेळी	१	
५	मोठी चांदी परात	१	

➤ श्री स्वयंपाक ओवरी : सदर विभागातील पुढील वस्तुची नोंद रजिस्टरला नोंद नाही.

अ.क्र.	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा
१	चांदीचा सोठ्या (धुप आरतीवेळी वापरासाठी खालील बाजूस पीतळी मुठ लाकडासह वजन)	१	मुल्यांकन अहवाल तपासणीस उपलब्ध झालेला नाही.

➤ श्री विठ्ठल पोशाख ओवरी : सदर विभागाकडील पुढील वस्तुची नोंद रजिस्टरला नोंद नाही.

अ.क्र.	वस्तुचे नाव व वर्णन	नग	शेरा
१	चांदी पालखी गोंडे - टोपवजा	५	मुल्यांकन अहवाल तपासणीस उपलब्ध झालेला नाही.
२	मध्यम तांब्या	१	

शेरा : मंदिर समितीने वरील चांदीच्या वस्तू शासनाच्या विधि व न्याय विभागाकडून अधिकृत मुल्यांकन अधिका-याची नियुक्ती करून, त्यांच्याकडून मुल्यांकन करून घेऊन, त्यांच्या अहवालानुसार ताळेबंदला व रजिस्टरला नोंद घेण्याची दक्षता घ्यावी.

१५

2. मौल्यवान दागदागिने

➤ श्री.विठ्ठल विभाग :- श्री विठ्ठल विभागाला राजे, महाराजे, संस्थानिक तसेच पेशवे यांनी मौल्यवान दागदागिने भेट दिलेले आहेत. समितीने तयार केलेल्या यादीप्रमाणे आम्ही या मौल्यवान दागिन्याची प्रत्यक्ष पाहणी केली

वरीलप्रमाणे.

	<p>असता एकूण मौल्यवान दागिने यादीप्रमाणे 201 आहेत. देवस्थानाचे रजिस्टर ठेवलेले आहे, परंतु मुल्यवान वस्तुच्या किंमतीची नोंद समितीच्या तावामध्ये घेण्यात यावी</p> <p>➤ श्री.रुक्मिणी विभाग :- रुक्मिणी विभागणी मातंग राजे, महाराजे, संस्थापक तसेच पाये यांनी त्या त्या काळी मौल्यवान वस्तु भेट दिलेल्या आहेत. उत्पादने 26.02.1985 साली सर्व दागिने यादीसहीत समितीकडे सादर केलेले आहेत. परंतु या सर्व मौल्यवान 11 दागिन्यांची नोंद ताळेबंदामध्ये ताळेबंदामध्ये घेण्यात यावी</p>	
१६	<p>3. स्ट्रॉग रूम (खजिना खोली) मधील सोन्या चांदीच्या वस्तु संदर्भात : आम्ही लेखापरिक्षणा दरम्यान स्ट्रॉग रूममधील सोने चांदी यांचे नमुना पध्दतीने प्रत्यक्ष तपासले असता पुढील प्रमाणे दोष / त्रुटी निदर्शनास आले आहेत. सदर दोष पुढीलप्रमाणे आहेत.</p> <p>➤ मंदिरास दान व पायावर आलेले सोने व चांदीचे दागिने व वस्तु कापडी बॅगेत बांधलेले आहेत. त्या कापडी बॅगेमध्ये वस्तु दिवसाप्रमाणे छोट्या प्लॅस्टीक पिशवीमध्ये ठेवण्यात आलेले आहेत. पिशवी पुर्ण भरल्यानंतर त्या पिशवीस फक्त गाठ बांधून ठेवलेली आहे. त्या बॅगेमध्ये पुर्ण वर्षभरात आलेले दागिने ठेवण्यात आलेले आहेत.गाठ बांधून ठेवण्यापेक्षा गाठ बांधून त्यावर लाख लावून ती बॅग सिल करणे गरजेचे होते. तसेच संबंधीत अधिका-यांचे सही घेणे गरजेचे होते. परंतु तसे केलेले दिसत नाही .</p> <p>➤ समितीकडे असलेले सोने व चांदीचे वस्तु व दागिने आहेत जे नित्योपचारासाठी वापरत नाहीत ते जुने 10 वर्षांपूर्वीचे आहे त्याबद्दल समितीने योग्य तो निर्णय घ्यावा. त्यामध्ये सोने चांदीचे श्री विठ्ठल रुक्मिणीचे चित्र असलेले नाणे तयार करून ते चिकता येऊ शकते किंवा सोने चांदीची विट तयार करून ती बँकेत ठेवून त्यापासून इतर उत्पन्न मिळू शकते का हे पहाणे आवश्यक आहे.</p>	<p>➤ यानुसार कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे.</p> <p>➤ सदरबाबत मंदिर समितीच्या सभेत विषय घेऊन, पुढील कार्यवाही करण्यात येत आहे.</p>
१७	<p>4. कॅश काउंटींग सेक्युरीटी / सुरक्षा मधील त्रुटी</p> <p>➤ रोख रक्कम मोजण्यासाठी ज्या रूममध्ये ठेवली जाते त्या रूमबाहेर सुरक्षा रक्षक असणे गरजेचे आहे. जेणे करून आत आत जाताना व बाहेर येताना सर्वांची तपासणी करता येईल.</p> <p>➤ कॅश काउंटींग रूममध्ये आवक जावक रजिस्टर नाही.</p> <p>➤ रोव रक्कम मोजण्याचा वेग आहे. अधिवकऊन रो रक्कम मोजून लवकरात लवकर बँकेत जमा करण्यासाठी करणे आवश्यक आहे.</p>	<p>यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे.</p>

	<p>➤ समितीकडे मोठ्या प्रमाणात नाणी आहेत. समितीने पल करून ती लवकरात लवकर पंकेत जमा करणे आवश्यक आहे.</p>																												
१८	<p>5. अकांऊंट (लेखा) विभाग/व्यवस्थापन विभाग :</p> <p>➤ मालमत्तेवरील घसारा :- श्री विठ्ठलल रुक्मिणी मंदिरे समितीने अद्यापपर्यंत कोणत्याही मालमतोवर (असेट) घसारा आकरलेला नाही. नियमानुसार कायम मालमत्तेवर आयकर कायद्याप्रमाणे घसारा आकरणे आवश्यक आहे. घसारा न आकारल्यामुळे नफा-तोटा पत्रक व ताळेबंद अचुक दर्शवित नाही, तरी मंदिर समितीने मालमत्तेवरती दरवर्षी घसारा आकारण्यात यावा.</p> <p>➤ ट्रस्टने दाखविलेला सन २०२१ – २२ अधिशेष (सरप्लस): ट्रस्टने अकौंटिंग करताना काही खर्च बूक करताना दोनदा टाकलेले आहे तर काही खर्च टाकलेले नाही। त्याची सविस्तर माहिती पुढीलप्रमाणे :</p> <table border="1"> <tr> <td>१</td> <td>ट्रस्टने दाखविलेला अधिशेष (सरप्लस)</td> <td>८५८४७७१९.२३</td> </tr> <tr> <td rowspan="3">२.अ</td> <td>जादा व दोन वेळेस टाकलेला खर्च</td> <td rowspan="3">७७४६५९.००</td> </tr> <tr> <td>२५।१०।२१ निवृत्ती वेतन :- रू.३,९७,४१७</td> </tr> <tr> <td>२५।१०।२०२१ निवृत्ती वेतन :- रू.३,७७,२४२</td> </tr> <tr> <td>ब</td> <td>महावस्त्र भेट वस्तु साठी व इतर विकलेल्या भेट वस्तू त्या वर्षी स्टॉक म्हणून वजा केलेली नाही किंवा ओपनींग आणि क्लोजींग स्टॉक दाखविलेला नाही</td> <td>१०६३७१४.००</td> </tr> <tr> <td>क</td> <td>दोन वेळेस ऑनलाईन देणगी जमा दाखविलेली आहे</td> <td>३१२५७८.००</td> </tr> <tr> <td></td> <td>लेखापरिक्षकाप्रमाणे अधिशेष (सरप्लस)</td> <td>८५२४६०८६.२३</td> </tr> </table> <p>घसारा न आकारल्यामुळे सरप्लस हा ज्यादा दिसत आहे.</p> <p>➤ अॅडव्हान्सेस : समितीने विविध कामासाठी खालील कर्मचा-यांना अॅडव्हान्स दिलेला आहे। त्याचा हिशोब लवकरात लवकर करून घ्यावा. दि।३।१०।३।२०२२ पर्यंत खालील अॅडव्हान्स शिल्लक आहेत.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>अ. क्र.</th> <th>दिनांक</th> <th>तपशिल</th> <th>रक्कम</th> <th>शेरे</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td></td> <td>श्री उपाध्ये</td> <td>६०००</td> <td>१. सदर व्यक्तींना समितीने २०१०</td> </tr> </tbody> </table>	१	ट्रस्टने दाखविलेला अधिशेष (सरप्लस)	८५८४७७१९.२३	२.अ	जादा व दोन वेळेस टाकलेला खर्च	७७४६५९.००	२५।१०।२१ निवृत्ती वेतन :- रू.३,९७,४१७	२५।१०।२०२१ निवृत्ती वेतन :- रू.३,७७,२४२	ब	महावस्त्र भेट वस्तु साठी व इतर विकलेल्या भेट वस्तू त्या वर्षी स्टॉक म्हणून वजा केलेली नाही किंवा ओपनींग आणि क्लोजींग स्टॉक दाखविलेला नाही	१०६३७१४.००	क	दोन वेळेस ऑनलाईन देणगी जमा दाखविलेली आहे	३१२५७८.००		लेखापरिक्षकाप्रमाणे अधिशेष (सरप्लस)	८५२४६०८६.२३	अ. क्र.	दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरे	१		श्री उपाध्ये	६०००	१. सदर व्यक्तींना समितीने २०१०	<p>➤ यानुसार सन २०२३-२४ मध्ये कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे.</p> <p>➤ यानुसार सन २०२३-२४ मध्ये कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे.</p> <p>➤ सदरचे अग्रीम वसूल करण्याची कार्यवाही सुरू आहे.</p>
१	ट्रस्टने दाखविलेला अधिशेष (सरप्लस)	८५८४७७१९.२३																											
२.अ	जादा व दोन वेळेस टाकलेला खर्च	७७४६५९.००																											
	२५।१०।२१ निवृत्ती वेतन :- रू.३,९७,४१७																												
	२५।१०।२०२१ निवृत्ती वेतन :- रू.३,७७,२४२																												
ब	महावस्त्र भेट वस्तु साठी व इतर विकलेल्या भेट वस्तू त्या वर्षी स्टॉक म्हणून वजा केलेली नाही किंवा ओपनींग आणि क्लोजींग स्टॉक दाखविलेला नाही	१०६३७१४.००																											
क	दोन वेळेस ऑनलाईन देणगी जमा दाखविलेली आहे	३१२५७८.००																											
	लेखापरिक्षकाप्रमाणे अधिशेष (सरप्लस)	८५२४६०८६.२३																											
अ. क्र.	दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरे																									
१		श्री उपाध्ये	६०००	१. सदर व्यक्तींना समितीने २०१०																									

२		श्री एम व्ही काटे	६०००	<p>पुर्वी अडव्हन्स रक्कम दिलेली आहे. सदर रक्कम अजुनही वसुल झालेली नाही. सदर रक्कम लवकरात लवकर वसुल करण्यात यावी.</p> <p>२. सदर रक्कमेचा विनियोग झाला आहे किंवा नाही याची खात्री करून मंदिर समितीच्या मान्यतेने खर्चास वर्ग करून घ्यावी.</p>
३		टोयेश एन्टरप्रायजेस	१०००००	
४		नविन इंटेरियर	२१०४०	
५		श्री सदाशिव गायकवाड	१००००	
६		श्री साबळे	४५००	
७		श्री सुभाष चव्हाण	३३०००	
८	०५.०३.२०२०	श्री केतन बोंगे	१३००००	
९	०१.०४.२०११	श्री हितेन असर	१००००	<p>१. २००७ पासून सदर खर्चाचा हिशोब घेण्यात आलेला नाही. सदर रक्कम लवकरात लवकर वसुल करण्यात यावी.</p> <p>२. सदर रक्कमेचा विनियोग झाला आहे किंवा नाही याची खात्री करून मंदिर समितीच्या मान्यतेने</p>

				खर्चास वर्ग करून घ्यावी.	
	१०	१४.१०.२०१९	श्री अमोल चिटणीस (दिवाळी अँडव्हान्स)	३०००	दिनांक १४।१०।२०१९ रोजी सदर अँडव्हान्स घेतलेला आहे तो अध्यापही परत केलेला नाही.
	११	०४.११.२०२० २१.१०.२०२१ २१.१०.२०२१	दिवाळी अँडव्हान्स श्री प्रसाद पुजरी श्री प्रसाद सप्तशिव श्री बाळासाहेब पवार	३००० ३००० ३०००	सदर रकमा सन २०२०-२१ ला दिलेल्या असून आजपर्यंत त्यांच्याकडून हिशोब घेतलेला नाही.
१९	रेल्वे विभाग भाडे करार :- ट्रस्टने दिनांक 21.03 2017 रोजी रेल्वे खात्याला रू. 1,54,46,041/- रेल्वेच्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधण्यासाठी जागेच्या भाड्यापोटी एवढी रक्कम दिलेली आहे. एकूण 35 वर्षांसाठी हा भाडेकरार आहे. ट्रस्ट दरवर्षी त्यापैकी रू. 4,41,315/- प्रमाणे खर्ची टाकत आहे. ट्रस्टने आजपर्यंत त्या जागेवरती सुलभ शौचालय बांधलेले नाही. ट्रस्टचे मुख्य उद्दिष्ट होते की भाविकांना सुलभ शौचालयाचा वापर करता यावा जेणे करून आजुबाजूच्या परिसरामध्ये अस्वच्छता होणार नाही आजार पसरणार नाही पण हे उद्दिष्ट पूर्ण झालेले नाही. तसेच ट्रस्टने सदर भाडेत्त्वावर घेतलेल्या जमीनीचा वापर करत नाही. म्हणजे हा खर्च विनाकारण होत आहे असे दिसून येते. तसेच एवढ्या मोठ्या प्रमाणात रक्कम अडकून पडलेली आहे.				सदर ठिकाणी सुलभ शौचालयाचे काम अंतिम टप्प्यात आहे. सदरचे काम लवकरच पूर्ण होऊन, सदरची शौचालये भाविकांना उपलब्ध करून देण्याची कार्यवाही सुरू आहे.
२०	<u>जीएसटी :-</u> <ul style="list-style-type: none"> ➤ आर्थिक वर्षे 2021-2022 मध्ये समितीने फोटो तयार करण्यासाठी लागणा-या मटेरियलवरिल रू. 2,18,238 एवढे आय टी सी केडीट घेतलेले नाही. सदर आर्थिक वर्षामध्ये फोटोच्या विक्रीमधुन रू. 4,78,450.88 एवढा जी.एस.टी भरलेला आहे. मटेरियल खरेदीवरील जी एस टी घेतला असता तर समितीचा आर्थिक वर्षा मध्ये भरावा लागणारा जी एस टी रक्कम रू. 2,18,238/- भरावा लागला नसता. ➤ तसेच समितीने सेक्युरीटी सर्विस वरील रू. 15,96,662.64 एवढा आय. टी. सी. अधिनियमातील तरतूदीनुसार सल्लागाराकडून लेखी सल्ला घेऊन कार्यवाही करावी. ➤ सन 2021-22 मध्ये जी एस टी पोर्टल वरती आय टी सी रू. 45,72,715/- अँक्वेलेबल दिसत होता. 				सदरबाबत जीएसटी अधिनियमातील तरतूदीनुसार सल्ला घेऊन कार्यवाही करण्यात येत आहे.

- आर्थिक वर्ष २०२१-२०२२ मध्ये आपल्याकडे रू.४५७२७१५ शिल्लक असताना जीएसटी आर ३ बी प्रमाणे जी एस टी एकूण रू.९९८१०६ एवढा जी एसटी रोखीने भरला आहे. प्रमाणे फोटो सेक्युरिटी व इतर खर्चाचा जी एस टी मिळता का नाही हे न पाहता समितीने रू.९९८१०६ एवढा भरलेला आहे.
- खालीलप्रमाणे सन २०१७-१८ ते सन २०२२ पर्यंत समितीने जी एस टी चा सेट ऑफ मिळाला की नाही हे न पाहता व तज्ञाकडून लेखी मत न घेता जी एस टी भरलेला आहे. समितीकडे खूप मोठ्या प्रमाणात खालीलप्रमाणे जी एस टी सेटऑफ शिल्लक आहे.

Financial Year	GST Paid As Per GSTR ३B	GST Paid As Per GSTR १	Difference In ३B & GSTR१	ITC Available ₹B	ITC Claimed In GSTR ३B
२०१७-२०१८	९६,९१४.००	९६,९११.०८	-२.९२	६८,६४,३२९.९६	-
२०१८-२०१९	४,१४,२२८.००	४,१४,२२३.५०	-४.५०	७८,०६,१७१.२०	-
२०१९-२०२०	१५,३२,००१.१४	१५,३६,७९०.४६	४,७८९.३२	१,३९,२४,८२५.५३	-
२०२०-२०२१	१२,७१,५९२.००	१२,७१,५९१.१६	-०.८४	४५,५३,२३०.७८	-
२०२१-२०२२	१६,७९,७२८.५८	१६,७९,७२८.५८	-	४५,७३,००८.२२	-
Total	४९९४४६३.७२	४९९४४६३.७२	४७७७.०६	३७७२१५६५.६९	-

याबाबत जीएसटी अधिनियमातील तरतूदीनुसार सल्लागाराकडून लेखी सल्ला घेऊन कार्यवाही करावी.

२१	टी डी एस : समितीने कॉन्ट्रक्टर व सर्विस प्रोवायडर्सचा २% टी डी एस कपात केलेली आहे. वैयक्तिक किंवा प्रोपरायटरशिप फर्मसाठी १% तर कंपनी व पार्टनरशिप व्यतिरिक्त २ टक्के टी डी एस कपात केला पाहिजे. यानुसार आर्थिक वर्ष २०२१-२२ साठी समितीने एकूण टी डी एस रू.७१६६७१.८३ एवढा करायला पाहिजे होता, परंतु समितीने एकूण रू.१०७५१७१ एवढा टी डी एस कपात केली आहे. समितीने आर्थिक वर्ष २०२१-२२ साठी एकूण रू.३५८४४९.७१ एवढा टी डी एस जास्त कपात केला आहे.	यानुसार कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे.
२२	आयकर विभाग : ➤ ट्रस्ट ने नविन आयकर कायदानुसार ८० जी व १२ ए साठी ऑनलाईन फॉर्म भरला होता तर ट्रस्टला दिनांक ०७/०४/२०२२ रोजी प्रोव्हीजनल रजिस्टर नंबर मिळालेला होता त्याची मुदत ही नंबर मिळाल्या पासून ६ महिने	➤ यानुसार आवश्यक ती दुरुस्ती करून, ८०G व १२A अंतर्गत नोंदणी करून नंबर प्राप्त करून घेतला आहे.

असते त्या मुदतीमध्ये ट्रस्टने रेग्युलर रजिस्ट्रेशन नंबरसाठी अर्ज करणे गरजेचे होते परंतु संस्थेने अध्यापही त्यासाठी अर्ज केलेला नाही. संस्था अध्यापही जुनाच ८० जी व १२ ए रजिस्ट्रेशन नंबर देणगीदार यांना देत आहे.

- ट्रस्टच्या वेगवेगळ्या बँकांच्या व्याजावरती वेगवेगळ्या बँकांनी टी डी एस कट करून घेतलेला आहे. तो ट्रस्टने इनकम टॅक्स रिटर्न भरून त्याच्या माध्यमातून परत मागविलेला आहे परंतु तो आजपर्यंत मिळालेला नाही. सन २००४ पासून ते आजपर्यंत रू.६९,१४,९१३.०० लाख टी डी एस रिफंड येणे बाकी दिसत आहे.

अ.क्र.	सन (Assesment Year)	आयकर रिटर्न दाखल तारीख	रिफंड न मिळालेली रक्कम
१	२००४ — २००५	३१.०३.२००६	४,९४,२०३.००
२	२००७ — २००८	२३.०६.२००८	६,९०,५८९.००
३	२००९ — २०१०	०९.११.२०११	३,०९,०२०.००
४	२०१० — २०११	२२.०२.२०१२	२१,९७,१६०.००
५	२०११ — २०१२	०९.०१.२०१४	१४,०१,४८१.००
६	२०१२ — २०१३	२८.०५.२०१४	५,९८५.००
७	२०१३ — २०१४	—	१,६०,०८५.००
८	२०१४ — २०१५	०३.०२.२०१६	८५,०००.००
९	२०१५ — २०१६	०८.०२.२०१७	१,८०,०००.००
१०	२०१६ — २०१७	३१.०३.२०१८	१,५५,०००.००
११	२०१८ — २०१९	३१.१०.२०१८	१२,३६,३९०.००
		एकूण	६९१४९१३.००

- यानुसार संबंधित कार्यालयाकडे पाठपुरावा सुरू आहे.

२३ भक्तनिवास :

- मंदिर समितीचे नविन विडुल रूक्मिणी भक्त निवास व्हिडीओकॉन आणि वेदांता असे तीन भक्तनिवास बिल्डींग आहेत. नविन विडुल रूक्मिणी भक्त निवासाची प्रशस्त इमारत असून तिथे मनुष्यबळ पुरवण्यासाठी बी व्ही जी ही कंपनी आहे. मनुष्य बळ पुरवण्यासाठी कोणत्याही प्रकारचे निवीदा काढण्यात आलेले नाही.

- सदरकामी ई निवीदा प्रक्रिया सुरू करण्यात येत आहे. सदर पुरवठा कामाचे अंदाजपत्रक तयार करून त्यास त्रयस्थ संस्थेची तांत्रिक मान्यता घेण्याचे काम सुरू आहे.

	<p>मनुष्य बळ पुरावण्यासाठी निवीदा न काढता सभेमध्ये मंजूरी घेऊन मुदत वाढवली जात आहे.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ बी व्ही जी कर्मचा-यांना स्वछतेसाठी लागणारे केमिकल्स हे मंदिर समितीने पुरवावे, तसेच मंदिर समिती बी व्ही जी कंपनीस दरमहा रू.१५४८०० (वार्षिक रू.१८५७६००) मशिन भाडे देते. सदर भाडे भरण्यापेक्षा समितीने त्या मशिन स्वतः खरेदी कराव्यात. ➤ भक्त निवासामध्ये यात्राधाम वरून जे बुकींग होते त्यासाठी स्वतंत्र काउंटर ठेवणे आवश्यक आहे. ➤ भक्तनिवास या ठिकाणी अश्विनी महिला बचत गट या हॉटेल चालवत आहेत. सदर बचत गट व मंदिर समिती यांच्यामध्ये कोणतीही वर्क ऑर्डर झालेली नाही. हॉटेलमधील फीडबॅक रजिस्टर तपासले असता असे निदर्शनास आले की हॉटेल अश्विनीमधील अन्नाचे रेट व बाहेरील रेट यामध्ये खूप तफावत आहे. अन्नाच्या गुणवत्तेबाबतही तक्रारी आलेल्या आहेत. हॉटेल अश्विनीऐवजी मंदिर समितीने स्वतःचे अन्नछत्र चालू केले तर ते योग्य होऊ शकते. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ आवश्यकता वाटत नाही. ➤ आवश्यकता वाटत नाही. ➤ सदर ठिकाणी मंदिर समितीने अन्नछत्र सुरू करण्याची आवश्यकता वाटत नाही. कारण, मंदिर समितीचे श्री.संत तुकाराम भवन येथे मोफत दैनंदिन अन्नछत्र सुरू आहे. हॉटेल अश्विनी यांना पदार्थांच्या गुणवत्तेबाबत व दराबाबत लेखी समज / नोटीस देण्यात आली आहे. तसेच त्यांचा करार कालावधी माहे ऑक्टोबर, २०२३ मध्ये संपत अस्लयाने, नव्याने विहित प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे.
२४	<p>लाडू विभाग :</p> <p>आम्ही लेखापरिक्षणा दरम्यान लाडू विभागाला व लाडू बनविणा-या बचत गटाच्या फॅक्ट्रीमध्ये भेट दिली त्यावेळेस खालील त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ लाडूची गुणवत्ता ही कमी दर्जाची आहे. ➤ लाडूच्या पॅकेटवरती जे घटक वापरले आहे ते नमूद केले आहे त्याप्रमाणे लाडू बनवित असताना वापरले जात नाहीत. ➤ लाडू बनविताना शेंगदाने तेल वापरले गेले असे पॅकेट वर नमूद केलेले आहे व टेंडर मध्ये पण नमूद केलेले आहे परंतु प्रात्यक्ष पाहणी केले असता कॉटन सीडस च्या तेलाचा वापर केला जातो. आम्ही त्याठिकाणच्या तेलाचे डबे जे वापरले जातात त्याचे फोटो देखील अहवालासोबत जोडलेले आहेत. ➤ लाडूमध्ये जे पदार्थ नियमानुसार टेंडरप्रमाणे वापरले पाहिजे जे पॅकेट वरती नमूद केलेले आहे त्याप्रमाणे ड्रायफ्रूट, साखर व इतर पदार्थ वापरले जात नाहीत. 	<p>श्री. विठ्ठल रूक्मिणी मंदिरे समिती, पंढरपूरच्या वतीने श्रीचा प्रसाद म्हणून भाविकांना बुंदी लाडूप्रसाद उपलब्ध करून देण्यात येतो. सदरचा बुंदी लाडूप्रसाद आऊटसोर्सिंग पध्दतीने खरेदी करण्यात येत होता. मात्र, सदरचा लाडूप्रसाद संबंधित पुरवठाधारकाकडून पुरेसा व चांगल्या गुणवत्तेचा मिळत नसल्याने, त्यांचा ठेका रद्द करून मंदिर समिती मार्फत आवश्यक कच्चा माल खरेदी करून बुंदी लाडूप्रसाद तयार करून भाविकांना उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ आम्ही लाडू फॅक्ट्रीमध्ये भेट दिली असता असे निदर्शनास आले कि, लाडू बनवल्यानंतर सुकण्यासाठी लाडू खाली अंथरण्यासाठी जो कपडा किंवा ताडपत्री वापरली जाते ती अतिशय खराब व घाण काळीकूट अशी वापरली जाते. त्याचे फोटो आमच्याकडे ह्या रिपोर्टसोबत जोडले आहेत. ➤ फॅक्ट्रीमध्ये कोणत्याही प्राकारची स्वच्छता नाही. फॅक्ट्रीमध्ये आजूबाजूला खूप अस्वच्छता दिसून आलेली आहे. ➤ फॅक्ट्रीचा दक्षिण दरवाजा तुटलेला आहे तसेच कॅम्पाउंडची हार्डट कमी आहे. दरवाजातून व कॅम्पाउंडला लावलेल्या ग्रीलमधून उंदीर, पाली व इतर प्राणी आत येऊ शकतात. त्या बाबतीत प्राकारची खबरदारी घेतलेली दिसत नाही. ➤ आम्ही टेंडर डॉक्युमेंट पाहिले असता असे निदर्शनास आले की, त्या डॉक्युमेंटमध्ये लाडू बनविण्यासाठी कंडिशन / अटी टाकल्या पाहिजेत त्यामध्ये दिसल्या नाहीत. लाडूमध्ये किती ड्रायफूरट टाकले पाहिजेत कोणत्या कंपनीची हरभरा डाळ वापरली पाहिजे किती साखर वापरली पाहिजे अशा प्राकारच्या अटी टेंडरमध्ये दिसत नाहीत. ➤ लाडूमुळे (प्रसाद) खाण्यामुळे जर एखाद्या भाविकाला त्रास झाला तर त्याची जबाबदारी लाडू बनविणा-या बचत गट व मंदीर समितीची पण तेवढीच आहे. 									
२५	<p>बँकक ताळमेळपत्र : मंदिर समितीने मार्च २०२२ अखेर तयार केलेले सेन्ट्रल बँक ऑफ इंडिया व कॅनरा बँकेचे ताळमेळपत्रक चुकीच्या पध्दतीने सादर केलेले आहे. समितीने काही खर्च दोन वेळेस टाकलेला आहे। तसेच दोन वेळेस देणगी जमा दाखवलेली आहे। त्यामुळे संस्थेने तयार केलेले नफा तोटा पत्रक व ताळेबंदपत्रक खरी व वास्तव परिस्थिती दर्शवीत नाही.</p> <table border="1" data-bbox="280 1070 1487 1367"> <thead> <tr> <th>दिनांक</th> <th>तपशिल</th> <th>रक्कम</th> <th>शेरा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>०१.०५.२०</td> <td>श्रीराम फॅब्रीकेशन चेक नं.४३२२३९ कॅनरा बँक</td> <td>४१२५८</td> <td>चंद्रभागेमध्ये चेझीग रूम बांधण्यासाठी हा खर्च केलेला आहे. सदर खर्चाचा चेक कॅनरा बँकेतून दिलेला आहे आणि तो वटलेला आहे. परंतु परत समितीने सेन्ट्रल बँकेतून पण खर्च टाकलेला आहे. सदर खर्चासाठी सेन्ट्रल बँकेतून चेक रक्कम</td> </tr> </tbody> </table>	दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरा	०१.०५.२०	श्रीराम फॅब्रीकेशन चेक नं.४३२२३९ कॅनरा बँक	४१२५८	चंद्रभागेमध्ये चेझीग रूम बांधण्यासाठी हा खर्च केलेला आहे. सदर खर्चाचा चेक कॅनरा बँकेतून दिलेला आहे आणि तो वटलेला आहे. परंतु परत समितीने सेन्ट्रल बँकेतून पण खर्च टाकलेला आहे. सदर खर्चासाठी सेन्ट्रल बँकेतून चेक रक्कम	यानुसार आवश्यक ती दुरुस्ती लेख्यामध्ये करण्यात आली आहे.
दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरा							
०१.०५.२०	श्रीराम फॅब्रीकेशन चेक नं.४३२२३९ कॅनरा बँक	४१२५८	चंद्रभागेमध्ये चेझीग रूम बांधण्यासाठी हा खर्च केलेला आहे. सदर खर्चाचा चेक कॅनरा बँकेतून दिलेला आहे आणि तो वटलेला आहे. परंतु परत समितीने सेन्ट्रल बँकेतून पण खर्च टाकलेला आहे. सदर खर्चासाठी सेन्ट्रल बँकेतून चेक रक्कम							

				रू.४२१०० दिलेला दाखविला आहे. परंतु सदर चेक अद्यापही वटलेला नाही.	
	२५.१०.२१	श्री विठ्ठल जोशी चेक नं. ०७०३४४ सेन्ट्रल बँक	३९७४१७	निवृत्ती अंशदान वेतन चेक दोनदा पडलेला आहे दिनांक २५।१०।२०२१ व २८।१०।२०२१ परंतु बँकेतून एकदाच वटलेला आहे.	
	३१.१२.२१	ऑनलाईन देणगी जमा	३१२५७८	सदर देणगी जमा दोनदा दाखवण्यात आलेली आहे.	
	२५.१०.२१	श्री बालाजी पुदीलवार चेक नं.०७०३४५ सेन्ट्रल बँक	३७७२४२	निवृत्ती अंशदान वेतन चेक दोनदा पडलेला आहे. दिनांक २५।१०।२०२१ व २८।१०।२०२१ परंतु बँकेतून एकदाच वटलेला आहे.	
	३१.०१.२१	सुरक्षा ठेव	२६००००	दि.३१।०१।२१ रोजी संतोष शिवाजी व्हनमाने यांच्याकडून सुरक्षा ठेव आलेली आहे अशी नोंद आहे. परंतु ते अकाउंटिंगला इतर उत्पन्न जमा म्हणून दाखवण्यात आलेले आहे.	
	०९.०२.२२ १७.०३.२२	देणगी खाते चेक नं. १११९४७ चेक नं.८००३५८	२००० ३००००	सदर धनादेश अजूनही जमा झाले नाहीत.	
२६	महावस्त्र /साडी स्टॉक : दि.३१ मार्च २२ अखेर २६०६९३१.०० सदर किमतीच्या साड्या वर्षभरात जमा दिसत आहेत. सन २०२१-२२ मध्ये मंदिर समितीने रू.१०६३७१४ साडी विक्री केलेली आहे। परंतु विक्री झालेली साडी एकूण जमा झालेल्या साडी मधून कमी केलेल्या नाहीत. उत्पन्न दोन वेळेस जमा दिसत आहे.				यानुसार आवश्यक ती दुरुस्ती करण्यात आली आहे.
२७	अन्नछत्र : ➤ अन्नछत्रामध्ये स्टॉक रजिस्टर अपडेट व मेनटेन केले जात नाही. ➤ अन्नछत्रामध्ये स्वच्छता कमी प्रमाणात आहे.				➤ सदरची नोंदवही अद्यावत करून वरिष्ठांकडून वेळोवेळी प्रमाणित करण्यात येत आहे.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ अन्नछत्रामध्ये जिथे स्टॉक ठेवलेला आहेत लोक तिथेच बसून जेवन करतात. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ वेळोवेळी स्वच्छता करून घेण्यात येत आहे. ➤ गर्दीच्या कालावधीत स्टॉक ठेवलेल्या ठिकाणी भाविक भोजन करण्यासाठी बसतात.
२८	विद्युत विभाग : विद्युत विभागामध्ये आजअखेर किंवा मार्च अखेर किती स्टॉक मटेरिअल शिल्लक आहे याचे रजिस्टर नाही. सदर रजिस्टर नसल्यामुळे स्टॉक तपासता आला नाही. समितीने विकत घेतलेल्या व देणगी म्हणून आलेल्या वस्तुचे स्वतंत्र रजिस्टर तयार केलेले नाही.	सदरची नोंदवही अद्यावत करून वरिष्ठांकडून वेळोवेळी प्रमाणित करण्यात येत आहे.
२९	आस्थापना विभाग : सदर विभागात ठेवण्यात आलेली श्री पांडुरंगाची पंच धातुची मुर्तीची डेड स्टॉक रजिस्टरला नोंद नाही. तसेच लेखा अधिकारी यांच्या कार्यालयातील पितळी धातुमध्ये असणारी श्री पांडुरंग व रूक्मिणी मातेची मुर्ती अंदाजे किंमत रू.२५,००० याची पण नोंद डेड स्टॉक रजिस्टरला नोंद दिसली नाही.	सदर वस्तुंची नोंद नोंदवहीमध्ये घेण्यात आली आहे.
३०	<p>गोशाळा विभाग :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ गोशाळामध्ये कचरा, भंगार, तेलाचे मोकळे डबे ठेवण्यात आलेले आहेत। गोशाळेच्या परिसराच्या भागामध्ये सदर वस्तुमुळे अडचनी निर्माण होत आहेत. ➤ दिनांक १२।०१।२३ रोजी गोशाळेत भेट दिली असता एकूण गायीपैकी ५ जनवारे (२ गायी व ३ वासरे) यांना लंपी हा आजार झालेले आहे। परंतु त्यांची योग्य ती काळजी घेण्यात आलेली दिसत नाही. लंपी झालेली जनवारे बाहेरच झाडाखाली बांधली जात आहेत. ➤ गोशाळेत रोज किती दुध काढले जाते व ते कुठे कुठे दिले जाते यांचे रजिस्टर नाही. ➤ गायीचा विमा संपलेला आहे. ➤ गोशाळेच्या परिसरात सी सी टी व्ही कॅमेरे बसवण्यात यावेत. ➤ गोशाळा परिसरात शेणखत ३० ट्रॉली आहे अंदाजे किंमत रू.१३५००० एवढ्या किमतीचे खत शिल्लक आहे ते विकण्यात यावे. ➤ दररोज जे दुध बाहेर विकले जाते त्याचे रजिस्टर नाही. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सदर भंगार विक्रीची कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे. ➤ यानुसार आवश्यक ती काळजी घेण्यात येत आहे. ➤ सदरची नोंदवही अद्यावत करून वरिष्ठांकडून वेळोवेळी प्रमाणित करण्यात येत आहे. ➤ बजाज कंपनीकडून सदर गाईचा विमा उतरविण्यात आलेला आहे. ➤ आवश्यकतेनुसार सीसीटीव्ही बसविण्याची कार्यवाही सुरू करण्यात येत आहे. ➤ विहित प्रक्रिया राबवून शेणखत विक्री

- वृक्षरोपना साठी गोशाळेने शेणखत दिले आहे. त्याचा ठराव तपासला परंतु सदर ठरावावर कोणाचीही सही नाही.
- जनवारे स्टॉक रजिस्टर(लाइव स्टॉक) सप्टेंबर २०२२ पासून रजिस्टर अपूर्ण आहे.

करण्यात आली आहे.

- सदरकामी नोंदवही तयार करून व अद्यावत करून वरिष्ठांकडून वेळोवेळी प्रमाणित करण्यात येत आहे.
- साक्षांकित केलेला ठराव नस्तीस जोडण्यात आला आहे.
- सदरची नोंदवही अद्यावत करून वरिष्ठांकडून वेळोवेळी प्रमाणित करण्यात येत आहे.

३१ नित्योपचार विभाग :

- चंदन खोड : समितीने ०१०४।२०१९ ते ३१०३।२०२० या कालवधीमध्ये १८२.३९८ किलो रू.१८२८५२१ किंमतीचे चंदन खोड खरेदी केले आहे। परंतु त्या पूर्ण रकमेचा खर्च त्यावर्षी टाकलेला आहे. परंतु जे शिल्लक चंदन खोड वर्षाअखेरीस राहते त्याची नोंद शिल्लक खोड म्हणून वर्षाच्या शेवटी करून उत्पन्न बाजुला दाखवणे गरजेचे आहे, परंतु समितीने यापूर्वी असे कधीही केलेले नाही. त्यामुळे एकाच वर्षात म्हणजे सन २०१९-२० या वर्षाचे पूर्ण खर्च पडलेला आहे. शेवटचा स्टॉक त्या त्या व वर्षाच्या नफा तोटा पत्रकात नोंदवण्यात आलेला नाही. त्यामुळे समितीने सादर केलेले उत्पन्न व खर्च पत्रक खरी व वास्तव परिस्थिती दर्शवत नाही.

- उपलब्ध चंदन खोडांचा तपशिल(चंदन खोड किलोमध्ये)

सन	आरंभी शिल्लक	आवक	एकूण	खर्च	अखेर शिल्लक
०१.०४.१९ to ३१.०३.२०२०		१८२.३९८	१८२.३९८		१८२.३९८
०१.०४.२० to ३१.०३.२०२१	१८२.३९८		१८२.३९८	७.९३५	१७४.४६३
०१.०४.२१ to ३१.०३.२०२२	१७४.४६३		१७४.४६३	३९.१७	१३५.४४६
एकूण शिल्लक	१३५.४४६				

दि.३१०३।२०२२ अखेर १३५.४४६ किलो चंदन खोड शिल्लक आहे. प्रती किलोचा दर रू.१३५००/- (जीएसटी व

	सर्व करासह) एकूण चंदन खोड १३५.४४६*१३५०० = १८,२८,५२१.००																						
३२	ग्रंथालय विभाग : सदर विभागाचे स्टॉक टॅलीप्रमाणे रू.१२६०८६ व रजिस्टर प्रमाणे रू.१५५७०० एवढा आहे. समितीने रू.२९६१५ कमी स्टॉक दाखवलेला आहे.	यानुसार आवश्यक ती दुरुस्ती करण्यात आली आहे.																					
३३	विमा पॉलीसी : समितीने सर्व स्टॉफ व कामगारांचा मेडिकलेम काढलेला आहे. परंतु समितीने या वर्षी पॉलीसी रिन्युव केलेली नाही. सदर पॉलीसी दिड महिन्यापूर्वी मुदत संपलेली आहे. मागील वर्षी समितीने सन २०२१-२२ रू.५१,००,००० चा हप्ता दिलेला होता. नियमानुसार मुदत संपण्यापूर्वी पॉलीसी रिन्युव करणे आवश्यक आहे. परंतु यावेळी ते भरलेले दिसत नाही.	सदरची पॉलीसी विहित प्रक्रिया राबवून बजाज अलियांझ कंपनी, सोलापूर यांना देण्यात आली आहे. यापूढे विहित वेळेत प्रक्रिया पूर्ण करण्याची दक्षता घेतली आहे.																					
३४	जमिन विभाग : मंदिराबाबत व जमिन विभागातील जमिनीबाबत विविध न्यायालयातील जमिनी बाबत विविध न्यायालयातील खालील प्रमाणे आज अखेर पुढील दावे प्रलंबीत आहे.	➤ प्रश्न उद्भवत नाही.																					
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>अ क्र</th> <th>न्यायालयाचे नाव</th> <th>दाखल केलेल्या दाव्यांची संख्या</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१</td> <td>मा न्यायालय विविध गावचे</td> <td>२०</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>मा धर्मादाय आयुक्त</td> <td>१</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>मा सोलापूर औद्योगिक न्यायालय</td> <td>१</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>मा पंढरपूर न्यायालय फौजदारी दावे</td> <td>२</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>मा उच्च न्यायालय</td> <td>११</td> </tr> <tr> <td></td> <td>एकूण संख्या</td> <td>३५</td> </tr> </tbody> </table>	अ क्र	न्यायालयाचे नाव	दाखल केलेल्या दाव्यांची संख्या	१	मा न्यायालय विविध गावचे	२०	२	मा धर्मादाय आयुक्त	१	३	मा सोलापूर औद्योगिक न्यायालय	१	४	मा पंढरपूर न्यायालय फौजदारी दावे	२	५	मा उच्च न्यायालय	११		एकूण संख्या	३५	
अ क्र	न्यायालयाचे नाव	दाखल केलेल्या दाव्यांची संख्या																					
१	मा न्यायालय विविध गावचे	२०																					
२	मा धर्मादाय आयुक्त	१																					
३	मा सोलापूर औद्योगिक न्यायालय	१																					
४	मा पंढरपूर न्यायालय फौजदारी दावे	२																					
५	मा उच्च न्यायालय	११																					
	एकूण संख्या	३५																					
३५	फोटो विभाग : लेखापरिक्षण दरम्यान फोटो विभागाला भेट दिली असता खालील त्रुटी दिसून आलेल्या आहेत। ➤ फोटो विभागात ज्या ठिकाणी फोटो ठेवले जातात व तयार केले जातात त्या ठिकाणी धूळ मोठ्या प्रामाणात दिसून आली आहे. ➤ तयार फोटो वरती कव्हर व पॅकींग न केल्यामुळे नविन फोटो वरती धूळ साचलेली दिसून आली .जर धूळ अशीच राहत असेल तर त्या फोटोची शायनींग कमी होईल. ➤ तयार फोटो व फोटो बनविण्यासाठी आणलेले साहित्य व्यवस्थित रित्या ठेवलेले दिसून आलेले नाही.	१. सदर ठिकाणी वेळोवेळी साफसफाई करण्यात येत आहे. २. फोटोंच्या प्रती सुरक्षितरित्या ठेवण्यात आलेल्या आहेत. ३. फोटों तयार करण्यासाठी खरेदी करण्यात आलेले साहित्य सुरक्षितरित्या ठेवण्यात आलेल्या आहेत.																					

३६	<p>वाहन विभाग : लेखापरिक्षणदरम्यान वाहन विभागात भेट दिली असता त्यात खालीलप्रमाणे त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत।</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ सर्व वाहनाचे लॉग बूक वेळच्या वेळी भरले जात नाही. ज्या व्यक्ती वाहन वापरतात त्यांच्या सहया वेळच्या वेळी घेतल्या जात नाहीत. ➤ जी वाहने १५ वर्षापूर्वीची जुनी आहेत व जी वापरणे योग्य नाही ती वाहने वापरली जात आहेत. ➤ ट्रस्टकडे स्कॉर्पिओ, टॅक्टर व रूग्णवाहिका ही वाहने आहेत. ➤ या सर्व वाहनांवरती ट्रस्टने आतापर्यंत घसारा चार्ज केलेला नाही. सर्व वाहनांवरती व इतर संपत्तीवरती नियमानुसार घसारा आकारणे करणे आवश्यक आहे. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ वाहनांचे लॉगबुक वेळच्या वेळी भरून संबंधितांच्या स्वाक्षरी घेण्याबाबत वाहन चालक यांना लेखी समज देण्यात आली होती. त्यानुसार त्यांनी आवश्यक त्या सर्व नोंदी घेऊन संबंधितांच्या स्वाक्षरी घेतली आहे. ➤ यानुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे. ➤ प्रश्न उद्भवत नाही. ➤ यानुसार आवश्यक कार्यवाही करण्यात येत आहे.
३७	<p>सुरक्षा विभाग : स्वयंसेवक / सुरक्षारक्षक या पदावरती काम करणा-या ब-याच सेवकांचे के वाय सी कागदपत्रे घेण्यात आलेले नाही.</p>	<p>यानुसार सर्व स्वयंसेवकांची केवायसी पूर्ण करण्यात आली आहे.</p>
३८	<p><u>नित्योपचार विभाग :</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ संचालक मंडळ सभा :- दि.०१/०४/२०२१ ते ३१.०३.२०२२ पर्यंत संचालकांच्या एकूण १० सभा झालेल्या आहेत. त्यामध्ये उपस्थित नसलेल्या सदस्य महोदयांच्या रजेचे अर्ज लेखा परिक्षण करत असताना, तपासणीसाठी उपलब्ध झालेले नाहीत. मात्र, इतिवृत्तामध्ये रजा मंजूर करण्यात आलेल्या आहेत. ➤ उपसमिती सभा :- ट्रस्टच्या एकूण १५ उपसमिती आहेत. त्यापैकी दोन समितीच्या एक एक मिटींग झालेल्या आहेत. त्याच्या व्यतिरिक्त इतर समितीच्या वर्षभरामध्ये सभा झालेल्या नाहीत. ज्या समितीच्या एक एक सभा झालेल्या आहेत त्या खालीलप्रमाणे आहेत. <ol style="list-style-type: none"> १) Establishment & Accounts committee २) Management committee <ul style="list-style-type: none"> ➤ अंदाजपत्रक सन २०२१ - २२ : ट्रस्टने सन २०२१-२०२२ या सालाचे अंदाजपत्रक तयार केले होते परंतु सदर 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ यापूढे रजेचा रितसर अर्ज घेऊन, रजा मंजूर करण्याची दक्षता घेतली आहे. ➤ सर्व उपसमितीच्या बैठका घेणेबाबत संबंधित उपसमितीच्या अनुपालन अधिका-यांना सुचित करण्यात आले आहे. त्यानुसार सर्व उपसमितीच्या बैठका होत आहेत. ➤ सन २०२३-२४ चे अंदाजपत्रक मा.धर्मादाय आयुक्त कार्यालय यांचेकडील नमुन्यात तयार करून मान्यतेसाठी सादर करण्यात आले आहे.

अंदाजपत्रक धर्मादाय आयुक्त यांच्या फॉर्मट मध्ये तयार केलेले नाही. तसेच धर्मादाय आयुक्त यांच्या ऑफीसला वेळेत सादर केलेले नाही. तसेच ट्रस्टने खालीलप्रमाणे अंदाजपत्रक तयार केलेले होते।

तपशील	रक्कम
एकूण जमा	६,२४,७१,०००
एकूण खर्च	१२,३०,५३,०००
एकूण तुट	६,०५,८२,०००

ट्रस्टने त्रुटीचे अंदाजपत्रक तयार केलेले आहे.

३९

ठेव पावती : समितीने विविध कारणांसाठी खालीलप्रमाणे ठेवी ठेवलेल्या असून लेखापरीक्षणासाठी ठेव पावत्या तपासणीस उपलब्ध झालेल्या नाहीत.

आक्रा	तपशील	रक्कम	शेरे
१	आश्वनित गॅस कंपनी	९०००	मंदिर समितीने विविध कामासाठी डिपॉझीट ठेवलेले आहे. परंतु लेखापरीक्षणा दरम्यान कोणत्याही डिपॉझीटची पावती तपासणीस उपलब्ध झालेली नाही
२	एम एस सी बी डिपॉझीट आणि टेलिफोन	८९९८५	
३	एम एस सी बी डिपॉझीट	१०७६९०	मंदिर समितीने विविध कामासाठी डिपॉझीट ठेवलेले आहे. परंतु लेखापरीक्षणा दरम्यान कोणत्याही डिपॉझीटची पावती तपासणीस उपलब्ध झालेली नाही
४	एम टी डी सी डिपॉझीट	३००००	
५	दर्शन मंडप डिपॉझीट	२८५०	मंदिर समितीने विविध कामासाठी डिपॉझीट ठेवलेले आहे. परंतु लेखापरीक्षणा दरम्यान कोणत्याही डिपॉझीटची पावती तपासणीस उपलब्ध झालेली नाही
६	एम एस सी बी डिपॉझीट	७२८८६८	
७	वॉटर मोटार फीटींग डोर	३५००	मंदिर समितीने विविध कामासाठी डिपॉझीट ठेवलेले आहे. परंतु लेखापरीक्षणा दरम्यान कोणत्याही डिपॉझीटची पावती तपासणीस उपलब्ध झालेली नाही
८	फोलअर मिल	६४०	
९	बी एस एन एल डिपॉझीट	३८०००	मंदिर समितीने विविध कामासाठी डिपॉझीट ठेवलेले आहे. परंतु लेखापरीक्षणा दरम्यान कोणत्याही डिपॉझीटची पावती तपासणीस उपलब्ध झालेली नाही
१०	यात्रा फोन	२११२०	
११	लखुबाई	५५०	

सदरच्या सर्व पावत्या मंदिर समितीच्या अभिलेख्यामध्ये उपलब्ध आहेत.

४०

इतर दोष व त्रुटी :

१. यापूढे आवश्यक ती दक्षता घेऊन कार्यवाही

	<p>इतर शेरें : लेखा विभागातील व्हाऊचर मधील खालील त्रुटी आढळून आलेल्या आहेत.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>दिनांक</th> <th>तपशिल</th> <th>रक्कम</th> <th>शेरें</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>०७.०७.२०२१</td> <td>दुरूस्ती खाते</td> <td>१८०००</td> <td>लेखा अधिकारी एस बी कदम यांच्या मतानुसार (अटीनुसार) जुन्या मोटारीचे फोटो घेऊन नवीन मोटार खरेदीची प्रक्रीया विहित पध्दतीने करावी असे असताना देखील जुन्या मोटारीचे फोटो घेतलेले नाही.</td> </tr> <tr> <td>०६.०७.२०२१</td> <td>(मंदिरीचे तरटी दरवाजा या ठिकाणची मोटार दुरूस्ती बीले)</td> <td>३००००</td> <td>सदर रक्कम पिकप गाडी (एम एच १३ एच १९५८) नवीन टॅक्टर (एम एच १३ डी ई ९६३५) व जुना टॅक्टर (एम एच १३ अ ८६३३) दुरूस्तीसाठी व सर्विसींगसाठी वापरण्यात आली आहे.</td> </tr> <tr> <td>१९.०८.२०२१</td> <td>राजेश रघुनाथ देशमुख</td> <td>१३७५५</td> <td>सदर खर्चाच्या तपशीलामध्ये जुना व नवीन असे दोन टॅक्टर आहेत परंतु डेडस्टाकला फेब्रुवारीला २०२० मध्ये रू ६५००००० खरेदी केलेला आहे तोच दिसत आहे.</td> </tr> </tbody> </table>	दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरें	०७.०७.२०२१	दुरूस्ती खाते	१८०००	लेखा अधिकारी एस बी कदम यांच्या मतानुसार (अटीनुसार) जुन्या मोटारीचे फोटो घेऊन नवीन मोटार खरेदीची प्रक्रीया विहित पध्दतीने करावी असे असताना देखील जुन्या मोटारीचे फोटो घेतलेले नाही.	०६.०७.२०२१	(मंदिरीचे तरटी दरवाजा या ठिकाणची मोटार दुरूस्ती बीले)	३००००	सदर रक्कम पिकप गाडी (एम एच १३ एच १९५८) नवीन टॅक्टर (एम एच १३ डी ई ९६३५) व जुना टॅक्टर (एम एच १३ अ ८६३३) दुरूस्तीसाठी व सर्विसींगसाठी वापरण्यात आली आहे.	१९.०८.२०२१	राजेश रघुनाथ देशमुख	१३७५५	सदर खर्चाच्या तपशीलामध्ये जुना व नवीन असे दोन टॅक्टर आहेत परंतु डेडस्टाकला फेब्रुवारीला २०२० मध्ये रू ६५००००० खरेदी केलेला आहे तोच दिसत आहे.	<p>करण्यात येत आहे.</p> <ol style="list-style-type: none"> यानुसार आवश्यक ती दुरूस्ती करून नवीन टॅक्टरची नोंद घेण्यात आली आहे. यापूढे आवश्यक ती दक्षता घेऊन कार्यवाही करण्यात येत आहे.
दिनांक	तपशिल	रक्कम	शेरें															
०७.०७.२०२१	दुरूस्ती खाते	१८०००	लेखा अधिकारी एस बी कदम यांच्या मतानुसार (अटीनुसार) जुन्या मोटारीचे फोटो घेऊन नवीन मोटार खरेदीची प्रक्रीया विहित पध्दतीने करावी असे असताना देखील जुन्या मोटारीचे फोटो घेतलेले नाही.															
०६.०७.२०२१	(मंदिरीचे तरटी दरवाजा या ठिकाणची मोटार दुरूस्ती बीले)	३००००	सदर रक्कम पिकप गाडी (एम एच १३ एच १९५८) नवीन टॅक्टर (एम एच १३ डी ई ९६३५) व जुना टॅक्टर (एम एच १३ अ ८६३३) दुरूस्तीसाठी व सर्विसींगसाठी वापरण्यात आली आहे.															
१९.०८.२०२१	राजेश रघुनाथ देशमुख	१३७५५	सदर खर्चाच्या तपशीलामध्ये जुना व नवीन असे दोन टॅक्टर आहेत परंतु डेडस्टाकला फेब्रुवारीला २०२० मध्ये रू ६५००००० खरेदी केलेला आहे तोच दिसत आहे.															
४१	<p>➤ इतर त्रुटी :</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>दिनांक</th> <th>तपशील</th> <th>रक्कम</th> <th>शेरा</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>१८.१२.२०</td> <td>जमीन खंड जमा</td> <td>५,२६,०००</td> <td>जमीन खंड जमा दिनांक १८/१२/२०२० चूकीच्या पध्दतीने जमा दाखविलेला आहे.</td> </tr> <tr> <td>०३.०१.२१ - २१)</td> <td>(आर्थिक वर्ष २०२० - २१)</td> <td>२,६०,०००</td> <td>दिनांक ०३/०१/२१ रोजी सिक्क्युरीटी डिपॉझीटला जमा दिसत आहे परंतु ते इतर जमेला टाकले आहे.</td> </tr> <tr> <td>२६.१०.२०</td> <td>सिक्क्युरीटी डिपॉझीट</td> <td>२,५०,०००</td> <td>जीएसटी/खर्च दिनांक २६/१०/२०२० रोजी दोन वेळेस पडलेला आहे.</td> </tr> </tbody> </table>	दिनांक	तपशील	रक्कम	शेरा	१८.१२.२०	जमीन खंड जमा	५,२६,०००	जमीन खंड जमा दिनांक १८/१२/२०२० चूकीच्या पध्दतीने जमा दाखविलेला आहे.	०३.०१.२१ - २१)	(आर्थिक वर्ष २०२० - २१)	२,६०,०००	दिनांक ०३/०१/२१ रोजी सिक्क्युरीटी डिपॉझीटला जमा दिसत आहे परंतु ते इतर जमेला टाकले आहे.	२६.१०.२०	सिक्क्युरीटी डिपॉझीट	२,५०,०००	जीएसटी/खर्च दिनांक २६/१०/२०२० रोजी दोन वेळेस पडलेला आहे.	<p>यानुसार आवश्यक ती दुरूस्ती लेख्यामध्ये करण्यात आली आहे.</p>
दिनांक	तपशील	रक्कम	शेरा															
१८.१२.२०	जमीन खंड जमा	५,२६,०००	जमीन खंड जमा दिनांक १८/१२/२०२० चूकीच्या पध्दतीने जमा दाखविलेला आहे.															
०३.०१.२१ - २१)	(आर्थिक वर्ष २०२० - २१)	२,६०,०००	दिनांक ०३/०१/२१ रोजी सिक्क्युरीटी डिपॉझीटला जमा दिसत आहे परंतु ते इतर जमेला टाकले आहे.															
२६.१०.२०	सिक्क्युरीटी डिपॉझीट	२,५०,०००	जीएसटी/खर्च दिनांक २६/१०/२०२० रोजी दोन वेळेस पडलेला आहे.															
४२	<p>सुचना व मत : समितीने आपल्या ट्रस्ट अॅक्टमध्ये बदल करून वेगवेगळ्या मार्गाने समितीचे उत्पन्न कसे वाढवता येईल</p>	<p>१. यानुसार माहे जून, २०२३ पासून कार्यवाही</p>																

<p>ते पाहणे आवश्यक आहे. उदाहरणार्थ</p> <ul style="list-style-type: none"> ⇒ नित्यपुजेला एका व्यक्तीऐवजी दोन व्यक्तींना पुजेस परवानगी दिली असता वर्षभरात कमीत कमी २०० पुजा जर वाढल्या तर रू.२५००० * २०० पुजा = ५०,००,००० एवढे उत्पन्न वाढते. ⇒ तसेच व्ही आय पी दर्शन पास प्रत्येक व्यक्तीमागे रू.१०० प्रमाणे दररोज ५०० लोकांनी जरी दर्शन घेतले तरी ५०० व्यक्ती × रू.१०० × ३४० दिवस + १७०००००० एवढे उत्पन्न वाढते. ⇒ विठ्ठलाचा गाभा-याबाहेर किंवा बाजूला अभिषेक. ⇒ सत्यनारायण पुजा, विठ्ठलहार, विठ्ठलाचा पोशाख ➤ वरीलप्रमाणे समितीचे ट्रस्टचे उत्पन्न वाढले तर ट्रस्टच्या कामगार व सेवकांला पगारवाढ करता येईल. तसेच दर्शनास येणा-या भाविकांस सुधारित व वाढीव सेवा देता येईल। भाविकांना कमी दरामध्ये चहा, नाष्टा, जेवन व इतर सुविधा देता येतील. ➤ खालील मंदिरामध्ये दर्शनास भाविकांकडून पैसे घेतले जातात. १) श्री सप्तश्रृंगी देवस्थान, नाशिक. २) श्री साईबाबा देवस्थान, शिर्डी. ३) श्री तुळजाभवानी मंदिर संस्थान, तुळजापूर. ४) श्री तिरूपती बालाजी ट्रस्ट. ५) श्रीमंत दगडूशेठ हलवाई गणपती मंदिर ट्रस्ट, पुणे. 	<p>सुरू करण्यात आली आहे.</p> <ol style="list-style-type: none"> २. पंढरपूर मंदिरे अधिनियम, १९७३ मधील तरतूदीनुसार अशा प्रकारची दर्शनाची सोय करणे उचित नाही. ३. भाविकांना तुळशी अर्चन पुजा सुरू करण्यात आलेल्या आहेत. ४. भाविकांना तुळशी अर्चन पुजा सुरू करण्यात आलेल्या आहेत. ➤ आस्थापनेवरील कर्मचा-यांना शासन मान्यतेनुसार सहाव्या वेतन आयोगातील संपूर्ण महागाई भत्ता व घरभाडे भत्ता देण्यास माहे जून, २०२३ पासून सुरवात करण्यात आली आहे. तसेच भाविकांना अधिकाधिक सोई सुविधा उपलब्ध करून देण्यात येत आहेत. त्यांना अन्नछत्र येथे दैनंदिन दोन वेळा मोफत भोजन व्यवस्था करण्यात येत आहे तसेच अल्प देणगी मुल्य आकारून बुंदी व राजगिरा लाडूप्रसाद उपलब्ध करून देण्यात येत आहे. ➤ पंढरपूर मंदिरे अधिनियम, १९७३ मधील कलम ३२(२) (ब) मध्ये कोणतीही फी न घेता विठ्ठल व रुक्मिणी आणि सर्व परिवार देवता यांच्या लवकर व शांततापूर्ण दर्शनाची
--	--

		व मंदिरास भेट देणा-या भक्तजनाच्या किंवा यात्रेकरूंच्या पूजेची (पूजेच्या व प्रसादाच्या वस्तू उपलब्ध करण्याच्या तरतूदीसह) समितीकडून याबाबतीत वेळोवेळी ठरविण्यात येईल अशा वाजवी अटींवर सोय करणे अशी तरतूद आहे. यास्तव, मंदिरामध्ये दर्शनास भाविकांकडून पैसे घेता येणार नाहीत.
	भाग ब	
४३	अर्थसंकल्प विभागनिहाय अंदाजपत्रक : <ul style="list-style-type: none"> ➤ प्रत्येक वर्षी पुढील वर्षाचे अंदाजपत्रक तयार करून २८ फेब्रुवारी च्या अगोदर माननीय धर्मादाय आयुक्त यांना सादर करण्यात यावे. महाराष्ट्र सार्वजनिक विश्वस्त कायदा अंतर्गत १९५० चे कलम ३१ अ नुसार सादर करणे आवश्यक आहे. ➤ सदर अंदाज पत्रकामध्ये समितीच्या मालमत्तेमध्ये होणारी वाढ किंवा विक्रीद्वारे येणारी रक्कम, प्रशासकीय खर्चासाठी तरतूद , संस्थेचे काही विशेष उपक्रम सुरू होणार असतील तर त्यासाठी होणारे आर्थिक नियोजन याची माहिती देणे गरजेचे आहे. ➤ समितीच्या नावे बँकेमध्ये मुदत ठेवी आणि त्यावर मिळणारे व्याज, इतर गुंतवणूक व त्यावरील परतावा खाजगी देणगी, CSR प्रकल्प, शासकीय अनुदान अशा असणाऱ्या सर्व उत्पन्न स्रोतांची माहिती अंदाज पत्रकात नमूद करण्यात यावी. ➤ त्यामध्ये भांडवली खर्च आणि महसूल खर्च हे वेगवेगळे दाखवण्यात यावे. ➤ अंदाजपत्रक तयार करत असताना त्यामध्ये मागील वर्षाचे अंदाजपत्रक, प्रत्यक्ष झालेला खर्च अथवा उत्पन्न , त्यात झालेली वाढ अथवा घट आणि त्याची कारणे याचा समावेश करण्यात यावा आणि नवीन अंदाजपत्रक तयार करताना या वरील बाबींचा अभ्यास करून अंदाजपत्रक तयार करण्यात यावे. ➤ अंदाजपत्रक आणि प्रत्यक्ष झालेला खर्च किंवा उत्पन्न यांच्यामध्ये जास्त तफावत असू नये. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सन २०२३-२४ चे अंदाजपत्रक मा.धर्मादाय आयुक्त कार्यालय यांचेकडील नमुन्यात तयार करून मान्यतेसाठी सादर करण्यात आले आहे. ➤ याची नोंद घेऊन आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे. ➤ सदरच्या बाबी अंदाजपत्रकामध्ये नमुद आहेत. ➤ सदरच्या बाबी अंदाजपत्रकामध्ये नमुद आहेत. ➤ सदरच्या बाबी अंदाजपत्रकामध्ये नमुद आहेत. ➤ याची दक्षता घेऊन अंदाजपत्रक तयार करण्यात येते.

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ प्रत्येक विभागाने प्रस्तावित खर्च किंवा उत्पन्न याची जास्तीत जास्त अचूक माहिती देण्याचा प्रयत्न करावा. ➤ विभागवार अंदाजपत्रक तयार करण्यात यावे . ➤ काही खर्च हे अंदाजपत्रकात नमूद करण्यात येत नाहीत आणि प्रत्यक्ष खर्चामध्ये पण त्यांचा समावेश करण्यात येत नाही त्यामुळे आर्थिक पत्र ही समितीचा खरा खर्च अथवा उत्पन्न दिसून येत नाही. उदाहरणार्थ : चैत्र, आषाढ, कार्तिक आणि माघ वारी उत्सव अथवा इतर उत्सव यामध्ये लाईट डेकोरेशन, फुलांचे डेकोरेशन यांची अंदाजपत्रकात आणि प्रत्यक्ष खर्चात कोठेही नोंद होत नाही, अशा प्रकारचे खर्च अथवा उत्पन्न हे नोंद करून ते कागदोपत्रकामध्ये नोंद करून घेणे आवश्यक आहे. ➤ खर्चाची अथवा उत्पन्न याची व्यापारी पद्धतीने (Merchantile System) नोंद करण्यात यावी. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ याची दक्षता घेऊन अंदाजपत्रक तयार करण्यात येते. ➤ सदरची बाब अंदाजपत्रकामध्ये नमुद आहे. ➤ विद्यत रोषणाई व फुलांची आरास ही दानशुर देणगीदार भाविकांमार्फत वर्षातील निवडक दिवशी मोफत करण्यात येते. सदरचा खर्च मंदिर समितीच्या निधीतून होत नसल्याने त्याची लेख्यामध्ये नोंद घेण्याची आवश्यकता वाटत नाही. ➤ मंदिर समितीचे लेखा विषयक कामकाज करण्यासाठी धोरण ठरविणे आवश्यक आहे. शासन नियुक्त लेखा परिक्षक प्रत्येक वर्षी वेगवेगळी धोरणे सांगत असल्याने लेखा विषयक कामकाज करताना अडचणी निर्माण होत आहेत. त्यामुळे धोरण ठरवून आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे.
४४	<p>भाडे जमा :(ANXETURE E) :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ श्री विठ्ठल रुक्मिणी उपहार गृह भाडे हे रु.2,00,000/- दर महा आहे परंतु उत्पन्न व खर्च समितीला रु.6,05,340/- भाडे मिळाले आहे, त्याची नोंद रोख आधारावर केली आहे. ➤ आर्थिक पत्रक तयार करत असताना ठरलेल्या दरानुसार ती रक्कम जवळजवळ रु 24,00,000/- होत असून ती दाखवणे गरजेचे होते आणि जमा झालेली रक्कम वजा करून ताळेबंद पत्रकाच्या मालमत्ता आणि येणे युर्वरीत रक्कम दर्शवणे गरजेचे होते त्यामुळे जवळजवळ रु. 18,00,000/- कमी दिसत आहेत त्याचा आर्थिक पत्रकेत 	<p>मंदिर समितीचे लेखा विषयक कामकाज करण्यासाठी धोरण ठरविणे आवश्यक आहे. शासन नियुक्त लेखा परिक्षक प्रत्येक वर्षी वेगवेगळी धोरणे सांगत असल्याने लेखा विषयक कामकाज करताना अडचणी निर्माण होत आहेत. त्यामुळे धोरण ठरवून आवश्यक ती कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली</p>

	नफा कमी दिसत आहे.	आहे.																								
४५	<p>लेखा विभाग</p> <p>➤ पुस्तके आणि रेकॉर्ड: खात्यांची पुस्तके, स्टॉक रजिस्टर, पेशंट रजिस्टर, फिक्स्ड असेट्स रजिस्टर इत्यादींची देखभाल वेगवेगळ्या सॉफ्टवेअरद्वारे केली जात आहे.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>क्र.</th> <th>विशेष</th> <th>अभिलेखांची देखभाल</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>ए</td> <td>संस्थान पुस्तके</td> <td></td> </tr> <tr> <td>१</td> <td>लेखा रेकॉर्ड</td> <td>टॅली</td> </tr> <tr> <td>२</td> <td>स्थिर मालमत्ता नोंदणी</td> <td>एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे .</td> </tr> <tr> <td>३</td> <td>स्टोअर विभाग</td> <td>एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.</td> </tr> <tr> <td>४</td> <td>विभाग - निवास, प्रकाशन, देणगी काउंटर, कापडाचे दुकान, प्रसादालय इ.</td> <td>एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.</td> </tr> <tr> <td>५</td> <td>इतर विभाग</td> <td>मॅन्युअल रेकॉर्ड्स म्हणजेच रजिस्टर्स ठेवली जातात.</td> </tr> <tr> <td>६</td> <td>इतर सर्व विभाग</td> <td>मॅन्युअल रजिस्टर्स ठेवली जातात.</td> </tr> </tbody> </table> <p>➤ हातातील साठ्यानुसार माहिती देणे आवश्यक आहे .</p> <p>➤ सदरबाबतीत अधिकृत एकत्रित अज्ञावलीचा वापर करून सर्व विभागाचे लेखे ठेवण्यात यावे.</p>	क्र.	विशेष	अभिलेखांची देखभाल	ए	संस्थान पुस्तके		१	लेखा रेकॉर्ड	टॅली	२	स्थिर मालमत्ता नोंदणी	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे .	३	स्टोअर विभाग	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.	४	विभाग - निवास, प्रकाशन, देणगी काउंटर, कापडाचे दुकान, प्रसादालय इ.	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.	५	इतर विभाग	मॅन्युअल रेकॉर्ड्स म्हणजेच रजिस्टर्स ठेवली जातात.	६	इतर सर्व विभाग	मॅन्युअल रजिस्टर्स ठेवली जातात.	वरीलप्रमाणे.
क्र.	विशेष	अभिलेखांची देखभाल																								
ए	संस्थान पुस्तके																									
१	लेखा रेकॉर्ड	टॅली																								
२	स्थिर मालमत्ता नोंदणी	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे .																								
३	स्टोअर विभाग	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.																								
४	विभाग - निवास, प्रकाशन, देणगी काउंटर, कापडाचे दुकान, प्रसादालय इ.	एमएस एक्सेलमध्ये नोंदणी ठेवली आहे.																								
५	इतर विभाग	मॅन्युअल रेकॉर्ड्स म्हणजेच रजिस्टर्स ठेवली जातात.																								
६	इतर सर्व विभाग	मॅन्युअल रजिस्टर्स ठेवली जातात.																								
४६	<p>इअरमार्क फंड (Earmarked Fund) सामान्य निरीक्षण: रु. 47,49,591.70/-</p> <p>➤ इअरमार्क फंडाचे वर्गीकरण निधीच्या उद्देशानुसार आणि वापरानुसार केले जाते. तथापि समितीने राखीव निधी व कोणतीही संबंधित ठेवलेली मुदत ठेव ठेवली जात नाही.</p> <p>➤ विशिष्ट मुदत ठेवी, राखीव निधी ह्या ठेवल्या नसल्यामुळे मुदत ठेवीवर मिळालेले व्याजा संबंधित निधीचा समावेश करण्यात आलेला नाही.</p> <p>➤ इअरमार्क फंड व अशा प्रकारचे निधी जमा करण्याचा उद्देश आणि त्याचा उपयोग कोणत्या कारणासाठी खर्च करायचा ते ठरविलेले असते. त्याची त्याप्रमाणे मुदत ठेव तयार करण्यात यावी त्यावर मिळालेले व्याज हे त्या निधीमध्ये समावेश करण्यात यावे आणि ते खर्ची टाकण्यात यावे.</p>	वरीलप्रमाणे.																								

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ काही निधी हे तयार करण्यात आले असून ज्या कारणासाठी जमा केले होते, ते पूर्ण झाले असून तरीसुद्धा त्या निधीचा विनययोग त्या मंदिर बांधकामासाठी दाखवण्यात आला नाही, त्यामुळे अशा प्रकारचे फंड अतिरिक्त दिसत आहेत. 	
४७	<p>जमीन विभाग:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीच्या नावावर 7/12 उतार्यात दाखविल्याप्रमाणे शेतजमीन परंतु समितीच्या हाती काही शेतजमिनीचा ताबा मिळाला नाही. ➤ त्या जमिनी ताळेबंदात स्थिर मालमत्ता म्हणून दिसतात. त्यामुळे श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीला खटल्याखाली असलेल्या मालमत्तेसाठी काही खंड उत्तरदायित्व निर्माण करावे लागेल. एकूण शेतजमिनीचे विभाजन करून २ भाग करण्यात आले आहेत त्यापैकी एक मुकदमेबाहेरचा आहे आणि दुसरा खटल्यातील मालमत्ता आहे. ➤ सदर काही बांधकाम ३१ मार्च ला अपूर्ण आहेत आणि त्याचे किती टक्के काम झाले आहे त्यानुसार दिलेले बिल आणि अदा केलेली रक्कम ते कॅपिटल वर्क इन प्रोग्रेस (Capital Work In Progress) मध्ये दाखवण्यात यावे. ज्यावेळी ते काम पूर्ण होईल त्यावेळी ते स्थिर मालमत्ता मध्ये समावेश करण्यात यावे . 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ मंदिर समितीच्या जमिनी राज्यभर विखुरलेल्या आहेत. मात्र, काही जमिनीच्या ७/१२ वर मंदिर समितीचे नाव आहे, परंतु सदर जमिनीबाबत मे.न्यायालयात दावा सुरू असल्याने सदर जमिनीचा ताबा मिळालेला नाही. ➤ यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येत आहे. ➤ यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात येत आहे.
४८	<p>मुदत ठेवीवरील व्याज :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ ३१ मार्च २०२२ पर्यंत समितीने रु. 97,64,23,476 ची मुदत ठेव ठेवली आहे. या मुदत ठेवी कॅनरा बँक, बँक ऑफ बडोदा, आणि सेंट्रल बँक ऑफ इंडिया, देना बँक, युनियन बँक ऑफ इंडियामध्ये केल्या जातात. ➤ व्याजमुदत ठेवीवर नोंदी मुदत ठेवीवर जमा झालेल्या व्याजऐवजी प्रत्यक्ष मिळालेल्या व्याजाच्या आधारावर नोंदवल्या जातात. 	अ.क्र.४३ नुसार.
४९	<p>लेखा धोरण/लेखा नियमावली : (Accounting Policy & Accounting Manual): श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीकडे कोणतीही कागदोपत्री लेखा धोरणे/ लेखा नियमावली नाही, ज्यामुळे केवळ अंतर्निहित व्यवहार आणि कायदेशीर तरतुदीचे पालन न करता लेखा धोरणे त्या घटकासाठी एक फ्रेमवर्क प्रदान करतात. ज्यामध्ये ते ऑपरेट करणे, त्याचे दैनंदिन व्यवहार रेकॉर्ड करणे, त्याची मालमत्ता आणि दायित्वे मोजणे आणि त्याचे आर्थिक विवरण तयार</p>	मंदिर समितीचे लेखा विषयक कामकाज करण्यासाठी धोरण ठरविणे आवश्यक आहे. शासन नियुक्त लेखा परिक्षक प्रत्येक वर्षी वेगवेगळी धोरणे सांगत असल्याने लेखा विषयक कामकाज करताना

	करणे अपेक्षित आहे. ते अंतर्गत नियंत्रण तपासणी बिंदू प्रदान करतात, जोखीम मोजतात आणि त्यांना स्वीकार्य पातळीवर आणतात. ही धोरणे व्यवस्थापनाने केलेली गृहीतके आणि अंदाज देखील घोषित करतात. आम्ही असे सुचवितो की समितीने प्रक्रिया-आधारित लेखा पुस्तिका तयार करावी.	अडचणी निर्माण होत आहेत. त्यामुळे लेखा विषयक धोरण तयार करण्याची कार्यवाही सुरू करण्यात आली आहे.
५०	<p>समितीकडून प्राप्त झालेल्या ठेवी :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ समितीला विविध निविदाधारकांकडून अथवा इतर धारकांकडून रु. १,२१,२६,३४६.०० च्या सुरक्षा ठेवी व इतर ठेवी मिळाल्याचे दिसून येते. परंतु त्यातील विभाजन हे त्या- त्या तारखेनुसार उपलब्ध करून दिलेले नाही .पुढे असे दिसून येते की ,अशा ठेवींचा बराचसा भाग फार पूर्वीपासून पुढे आणला जात आहे. पात्र निविदाधारकांना ठेव परत करण्यासाठी समितीने केलेल्या प्रयत्नांना पुष्टी देणारे कागदोपत्री पुरावे आम्हाला उपलब्ध करून देता आले नाहीत. ठेवी परत करण्यासाठी आवश्यक असणारे कागदपत्रे आणि त्यांची वयानुसार यादी करणे आवश्यक आहे. उर्वरित रक्कम ही निविदाधारकांना त्वरित अदा करण्यात यावी. ➤ समितीने वेगवेगळे कामे करण्यासाठी ज्या निविदा मागवलेल्या असतात त्यासाठी सुरक्षा ठेव ठेवलेली असते, अथवा रिटेन्शन मनी ठेवलेला असतो, काम पूर्ण झाल्यानंतर आणि कामाच्या आदेशाची पूर्तता झाल्यानंतर सदर रक्कम दिनांक ३० च्या आत देणे आवश्यक आहे. परंतु ती देण्यात आलेली नाही असे लेखापरीक्षण करताना निरक्षणास आले आहे . त्याची मागील वर्षानुसार यादी तयार करण्यात यावी जर तसे न केल्यास त्याची कारणे नमूद करण्यात यावी. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सदरच्या अनामत रक्कमा निर्धारित करून दिलेल्या वेळेनंतर संबंधितांना परत करण्याची दक्षता घेतली आहे.
५१	<p>कापड दुकान विभाग: श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीने न ठेवलेल्या महावस्त्राची यादी नं. वर्षाच्या सुरुवातीला महावस्त्र आणि वर्षभरात मिळालेले व वर्षभरातील विक्री आणि वर्षाच्या शेवटी ३१-०३-२०२२ रोजी शिल्लक ते ताळेबंद आणि उत्पन्न आणि खर्चावर इन्व्हेंटरी म्हणून दिसले पाहिजे.</p>	अ.क्र.४३ नुसार.
५२	<p>श्री विठ्ठल रुक्मिणी यांचे सोने, चांदी, रत्नजडित अलंकार :-</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ सदर अलंकाराचा रंगीत फोटो घेऊन त्याची अचूक माहिती देण्यात यावी, तसेच वापरातले आणि न वापरातले सोने, चांदी, रत्नजडित अलंकार यांचे वजन, वर्णन आणि आवश्यक असणारी माहिती तयार करून त्या प्रमाणे रंगीत अल्बम तयार करण्यात यावा. ➤ कपाट, लाकडी पेट्या, कापडी पिशव्या यांची वेगवेगळी वर्गवारी करण्यात यावी. ➤ वेगवेगळ्या कपाट आणि लाकडी पेट्या यामध्ये ठेवण्यात आलेले अलंकार त्यांची सविस्तर यादी त्या- त्या 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सदर अलंकाराचा अल्बम तयार करण्यात आलेला आहे. ➤ यानुसार वर्गवारी करण्यात आलेली आहे. ➤ यानुसार कार्यवाही करण्यात आली आहे. ➤ यानुसार कार्यवाही करण्यात आली आहे.

	<p>कपाट, लाकडी पेट्या, कापडी पिशव्या यांना लावण्यात येऊन त्याची एक प्रत दागिने विभागाकडे असणे आवश्यक आहे. जेणेकरून ते लेखापरीक्षण करत असताना लवकरात लवकर तपासता येतील आणि योग्य माहिती, योग्य वेळी, योग्य ठिकाणी त्याचे निरीक्षण करण्यात येईल.</p> <p>➤ सदर यादी तयार करत असताना ती वस्तू कोठे आहे ते नमूद करणे आवश्यक आहे. सदर यादी मध्ये अत्यावश्यक माहिती घेऊन त्याची अंमलबजावणी करण्यात यावी.</p>	
५३	<p>देणगी :</p> <p>➤ अन्नछत्र देणगी, महावस्त्र देणगी, महानैवद्य देणगी, सदर देणग्या ह्या विशिष्ट कारणासाठी भक्तांनी समितीकडे जमा केलेल्या आहेत त्याचा विनियोग सदर त्याच कारणांसाठी होणे आवश्यक आहे त्याप्रमाणे आर्थिक पुस्तके आणि आर्थिक पत्रकात त्यांची नोंद करण्यात आली नाही</p> <p>➤ पुढील दहा ते पंधरा वर्षांचे नियोजन करून कोण कोणत्या देणग्या घ्यायच्या आणि कोण कोणत्या देणग्या घ्यायच्या नाहीत त्याप्रमाणे त्याचे मार्गदर्शन तत्वे तयार करून त्यानुसार त्याची अंमलबजावणी करावी.</p> <p>➤ गोशाळा देणगी – 5,64,348/- अन्नदान देणगी (वाढदिवस) - 1,25,000/- सदर देणगी हि त्याच कारणासाठी वापरायला हवी.</p>	<p>➤ मंदिर समितीकडे दान देणगी द्वारे प्राप्त होणा-या देणग्या एकत्रितपणे बँकेत जमा करण्यात येतात. तथापि, त्याची नोंद लेख्यामध्ये घेताना, विषयानुसार / हेडनुसार घेण्यात येते. त्याचा जमा खर्च देखील त्याच हेडखाली घेण्याची यापूढे दक्षता घेत आहे.</p> <p>➤ यानुसार आवश्यकानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.</p> <p>➤ यानुसार आवश्यकानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.</p>
५४	<p>प्रशासन विभाग आणि आस्थापना विभाग :</p> <p>मानव संसाधन (HR) :- सध्या, समितीकडे औपचारिक आणि दस्तऐवजीकरण केलेले मानव संसाधन (एचआर) धोरण नाही. समिती प्रत्यक्ष/अप्रत्यक्षपणे मोठ्या संख्येने कर्मचारी नियुक्त करते आणि भरती प्रक्रिया, प्रशिक्षण प्रक्रिया, रजा धोरणे, वेतन आणि मोबदला धोरण, पेन्शन आणि ग्रॅज्युइटी पॉलिसी, सेवानिवृत्ती धोरण इत्यादींची रूपरेषा देणारे योग्य दस्तऐवजीकरण धोरण तयार करणे आणि प्रसारित करणे आवश्यक आहे. चांगल्या-दस्तऐवजीकरण केलेल्या एचआर धोरणांमध्ये हे समाविष्ट असावे:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ न्यासाच्या उद्दिष्टपूर्तीसाठी कर्मचार्यांना कार्यवाही करण्यासाठी मार्गदर्शक सूचना. ❖ निर्णयांमध्ये एकरूपता 	<p>➤ याबाबत माहितगार व अनुभवी सल्लागार नियुक्त करून कार्यवाही करण्याचा विषय मंदिर समितीच्या सभेत ठेवण्यात येत आहे. त्यामध्ये झालेल्या निर्णयानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे.</p> <p>➤ यात्रेत नियुक्त करण्यात येणा-या कर्मचारी व स्वयंसेवकांकडून आधारकार्डची छायांकित प्रत घेण्यात येते. त्यांना तात्पुरते ओळखपत्र</p>

<ul style="list-style-type: none"> ❖ अधिकार सोपविण्याचे नियम ❖ कार्यक्षमतेचे मूल्यांकन करण्याची प्रक्रिया ❖ कर्मचारी वाद सोडवण्यासाठी यंत्रणा ❖ नोंदी ठेवल्या पाहिजेत ❖ पदोन्नतीसाठी मार्गदर्शक तत्त्वे ❖ पगाराची प्रक्रिया ❖ कामाच्या ठिकाणी कर्मचाऱ्यांचे वर्तन <ul style="list-style-type: none"> ➤ एच आर धोरण नियुक्ती आणि कर्मचाऱ्यांची नियमावली तयार करण्यात यावी जेणेकरून ट्रस्टचा कारभार सुरळीत चालण्यास मदत होईल व जो होणारा गोंधळ आहे तो टाळता येईल. ➤ संपूर्ण संस्थेच्या कामाची पदानुसार विभागणी करून त्या कर्मचाऱ्यांवरती त्या कामाची जबाबदारी सोपविण्यात यावी, जेणेकरून संस्थेचे कामकाज सुरळीतपणे चालण्यास मदत होईल. ➤ आजपर्यंत रोस्टर पॉइंट्स सिस्टम नाही. ➤ २०१६ पासून समितीने कोणतीही ज्येष्ठता यादी तयार केलेली नाही. ➤ स्टाफिंग पॅटर्न सुधारित आणि अद्यतनित केलेला नाही. ➤ आम्ही असे निरीक्षण केले की, समितीकडे अपुरे कुशल आणि पात्र मनुष्यबळ आहे आणि उपलब्ध कर्मचारी आवश्यक प्रमाणात कुशल किंवा पात्र नाहीत, त्यामुळे नियुक्त केलेल्या पदाची भूमिका आणि जबाबदारी न्याय्य ठरू शकत नाही. ➤ आम्ही पुढे निरीक्षण केले की; आंतरविभागीय समन्वयाचा अभाव आहे, ज्यामुळे विभागांच्या प्रभावी कामकाजावर परिणाम होतो आणि संसाधन क्षमतेचा कमी वापर होतो. ➤ यात्रेनिमित्त ज्या कर्मचाऱ्यांना अथवा सेवेकरांना सेवा करण्यासाठी मंदिर समिती तात्पुरत्या स्वरूपात नेमणूक करते त्यांना योग्य ओळखपत्र देण्यात यावे .तसेच आधार कार्ड ,पॅन कार्ड आणि उर्वरित कागदपत्रांची शहानिशा करून त्यांची सेवेसाठी नेमणूक करावी . ➤ बीव्हीजी या संस्थेचे टेंडर न काढता सभेमध्ये मंजुरी घेऊन मुदत वाढवली जात आहे बीव्हीजी या संस्थेचे टेंडर काढणे गरजेचे आहे. 	<p>देण्यात येते.</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ भक्तनिवास येथे मनुष्यबळ पुरवठाकामी ई निविदा प्रक्रिया राबविण्यात येत आहे. त्याचे अंदाजपत्रक तयार करून तांत्रिक मान्यता घेण्याची कार्यवाही सुरू आहे.
--	--

	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ऑर्गनायझेशन चार्ट तयार करून आकृतीबंधाची योग्य ती पूर्तता करून नवीन कर्मचारी लवकरात लवकर नेमणूक करण्यात यावी. कारण पुढील तीन वर्षांमध्ये बरेचसे जुने कर्मचारी निवृत्त होणार आहेत . त्यामुळे त्यामुळे नवीन कर्मचाऱ्यांची नेमणूक करण्यात यावी. 	
५५	<p>उपस्थिती आणि वेतन प्रक्रिया :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ सध्या समितीकडे हजेरी मॅन्युअली नोंदवण्याचा सराव सुरू आहे. समितीच्या कर्मचाऱ्यांमध्ये प्रत्यक्ष कर्मचारी म्हणजेच समितीच्या वेतन यादीतील कर्मचारी तसेच अप्रत्यक्ष कर्मचारी म्हणजेच कंत्राटदारांमार्फत मिळणारे कर्मचारी यांचा समावेश होतो. समितीकडे विभागांची संख्या आणि कर्मचाऱ्यांची संख्या लक्षात घेता, आमच्या मते, आवश्यक असेल तेथे बायो-मॅट्रिक हजेरीची प्रणाली सुरू केली जावी आणि आधीपासून अस्तित्वात असल्यास ती लागू केली जावी आणि ती वेतन प्रक्रियेशी जोडली जावी. ➤ त्याचप्रमाणे, सध्या पेरोल मॅन्युअली प्रक्रिया केली जाते जी मानवी चुका आणि वगळण्याची शक्यता असते. कर्मचाऱ्यांची संख्या लक्षात घेता, आम्ही सुचवितो की वेतन/मजुरीची प्रक्रिया पेरोल प्रोसेसिंग सॉफ्टवेअरद्वारे केली जावी. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ कर्मचा-यांना तीन शिफ्टमध्ये सेवा देण्यात आली असून, इतर वेळी देखील आवश्यकतेनुसार त्यांना सेवा करावी लागते. तसेच बायोकेट्रीक मशिनमध्ये हजेरी नोंदविण्याची बाब विचारधिन आहे. ➤ आस्थापनेवरील कर्मचा-यांच्या वेतनासाठी संगणक प्रणालीचा वापर करण्यात येत आहे.
५६	<p>विद्युत विभाग : लेखापरीक्षणाच्या वेळी विभागाने दिलेल्या माहिती व स्पष्टीकरणानुसार:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ समितीने एनर्जी ऑडिट करावे आणि आवश्यकतेनुसार डीजी सेट बसवावा आणि अनावश्यकपणे देखभाल खर्च आणि AMC खर्च टाळा. ➤ वीज बिल हे व्यापारी दराने येत आहे त्या ऐवजी त्याची चॅरिटी अंतर्गत नोंद केल्यानंतर त्या दराने विज बिल येईल त्या साठी पाठपुरावा करण्यात यावा . 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ यानुसार आवश्यक ती कार्यवाही करण्यात आली आहे. ➤ यानुसार महावितरण, सोलापूर यांना प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे.
५७	<p>आयटी धोरण :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ समितीकडे कोणतेही परिभाषित आणि दस्तऐवजीकरण केलेले IT धोरण नाही. आम्हाला माहिती देण्यात आली आहे की डेटा बॅकअप नियमित अंतराने घेतला जातो. तथापि, बॅकअपची तारीख आणि वेळ पुरावा देणारी लॉग बुक राखली जात नाही. बॅकअपच्या थेट चाचणीला पुष्टी देणारा कोणताही कागदोपत्री पुरावा संस्थानकडे नाही. ➤ बॅकअप डेटा त्याच ठिकाणी संग्रहित केला जातो जेथे मूळ डेटा ठेवला जातो. बॅकअपचा नेमका उद्देश आणि सर्वोत्तम पद्धती लक्षात घेऊन, मूळ डेटा जिथे ठेवला आहे त्याच ठिकाणी बॅकअप डेटा संग्रहित केला जाऊ नये. ➤ समितीने दिलेल्या माहितीनुसार, डेटा बॅकअप त्रैमासिक आधारावर तपासला जातो, तथापि, तपशीलवार निरीक्षणे 	<p>यानुसार कार्यवाही करण्यास सुरवात करण्यात आली आहे. डेटा बॅकअप हा स्वतंत्र हार्डडिस्कमध्ये ठेवण्यात येत असून, त्याची नोंदवही देखील ठेवण्यात येत आहे.</p>

	किंवा बँकअप पुनर्संचयित करण्याच्या अहवालासाठी असे कोणतेही रेकॉर्ड रेकॉर्डमध्ये ठेवलेले नाही. समितीने सिस्टीम ऑडिट करावे.	
५८	<p>भक्तनिवास:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ भक्तिनिवास भक्तांना खोलीच्या भाड्याशिवाय अतिरिक्त सेवा देखील प्रदान करते जसे की अतिरिक्त गादी, स्वच्छता शुल्क या सेवा जीएसटीसाठी जबाबदार आहेत, परंतु समितीने या रकमेवर कोणताही जीएसटी भरला नाही. ➤ भक्त निवासामध्ये जे दुकान व ऑफिस आहे, ते भाड्याने देण्याची व्यवस्था करावी .सुरुवातीला कमी भाडे ठेवून नंतर टप्प्याटप्प्याने त्यात वाढ करण्यात यावी. ➤ भक्तनिवास उपक्रम हा भक्तांसाठी धर्मादाय उपक्रम आहे. म्हणून श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीला धर्मादाय उपक्रम म्हणून एम. एस. इ. बी कडे अर्ज करावा लागतो .जेणेकरून त्यांना सवलतीच्या दराने खर्च करता येईल. श्री विठ्ठल रुक्मिणी समितीला त्याचा फायदा होईल आणि खर्चही वाचू शकेल. ➤ श्री विठ्ठल रुक्मिणी समितीकडे जे हॉल आहेत. त्या हॉलमध्ये आवश्यक असणाऱ्या गोष्टींची पूर्तता करून ते हॉल भाड्याने देण्याची सोय करावी. ➤ भक्तनिवास याला पुरवण्यात येणारे वापरण्याचे पाणी हे क्षारयुक्त आहे .त्यामुळे भक्तनिवासामध्ये असणारे पाण्याचे पाईप लाईन, बाथरूम मध्ये असणारी बकेट, मग , तसेच ज्या ज्या ठिकाणी पाण्याचा वापर होत आहे त्या-त्या ठिकाणी त्याचा परिणाम झाल्याचे दिसून आले आहे .त्यामुळे दुरुस्ती खर्चात वाढ होऊन लवकरच पाण्याची पाईप , नळ, तसेच इतर वस्तू बदलावे लागतील .पाण्यातले क्षार कमी करण्यासाठी आवश्यक असणारी यंत्रणा ताबडतोब बसवण्यात यावी. आणि त्यामुळे पुढील होणारा संभाव्य खर्च कमी करता येईल. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ यानुसार सल्लागाराकडून माहिती घेऊन कार्यवाही करण्यात येत आहे. ➤ सदरकामी ई लिलाव प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे. ➤ यानुसार महावितरण, सोलापूर यांना प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे. ➤ सदरकामी ई लिलाव प्रक्रिया सुरू करण्यात आली आहे. ➤ पाण्यातील क्षार कमी करण्याची यंत्रणा बसविण्यात आली आहे.
५९	<p>महत्त्वाची निरीक्षणे :</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ इतर खर्चाच्या अंतर्गत समितीने मंदिर परिसर आणि इतर बांधकाम खर्च रु. १२, ५६,९७४.००/- परंतु खर्चाचे स्वरूप महसुली खर्च किंवा भांडवली खर्च हे स्पष्ट केलेले नाही. ➤ आकस्मिक रोख खर्च म्हणून उत्पन्न आणि खर्चासाठी डेबिट केलेल्या खर्चाबाबत आवश्यक स्पष्टीकरण आणि माहिती रु. १, ००,०००.००/- हेड इतर खर्च अंतर्गत. 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ सदरचा खर्च हा भांडवली खर्च असून, लेख्यामध्ये आवश्यक ती दुरुस्ती करण्यात आली आहे. ➤ बोध होत नाही. ➤ सदरची तपशिलवार माहिती टॅली या

- पगार खाते हे खर्चाचे शीर्षक आहे आणि लेखापुस्तकात समितीने वेतन खाते हे मथळ्याखाली नोंदवलेले आहे इतर स्रोतांकडून मिळणारे उत्पन्न याबद्दलची तपशीलवार माहिती आमच्याकडे उपलब्ध नाही.
- अन्नछत्र आणि गोशाळा देणगी डोनेशन हेड अंतर्गत तसेच त्यासाठी आवश्यक असलेल्या इतर नियोजित निधी स्पष्टीकरण अंतर्गत प्रतिबिंबित होते.
- कॅलेंडर आणि डायरीसाठी इन्व्हेंटरी रजिस्टर ठेवले पाहिजे आणि ते ३१-०३-२०२२ रोजी ताळेबंद म्हणून दिसले पाहिजे.
- स्वच्छता गृहाच्या बांधकामासाठी देणगीदाराने दिलेली विशिष्ट देणगी. तो नफा-तोटा खात्यात डेबिट करण्याऐवजी निधी म्हणून विचारात घ्यावा. स्वच्छता गृहाच्या बांधकामाची देणगी शासनाच्या परवानगी शिवाय देता येत नाही.
- हेड फर्निचर आणि फिक्स्चर अंतर्गत परिशिष्ट मध्ये रु. २६,०६,९३१ किमतीचे महावस्त्र ताळेबंदात दिसते.
- पैसे सिव्क्युरिटी डिपॉझिट किंवा निविदा प्रक्रियेवर देय असलेली इतर कोणतीही ठेव मिळवा, ती अद्याप भरलेली नाही आणि ताळेबंदात दिसून येते. देणेदारांची आणि ठेवीदारांची वयोनिहाय यादी तयार करून संबंधित संस्थेला तत्काळ अदा करावी. कार्य आदेशानुसार अटी व शर्ती पूर्ण केल्यानंतर काम पूर्ण झाले असल्यास.
- श्री विठ्ठल रुक्मिणी मंदिर समितीने ग्रॅच्युईटीची गणना करत असताना असता AS १५ नुसार लागू असलेल्या नियमांचे पालन करावे आणि तीन वर्षांतून एकदा तरी मूल्यमापन करण्यात यावे.
- पंढरपूर जवळील जे प्रसिद्ध ठिकाणी आहेत त्यांची संपूर्ण वर्णन शिखर शिंगणापूर, तुळजापूर, गाणगापूर या ठिकाणी जाहिरात लावण्यात यावी. तसेच पंढरपूर ठिकाणची संपूर्ण माहितीची जाहिरात त्या ठिकाणी करण्यात यावी.
- श्री विठ्ठल रुक्मिणी समितीकडे उपलब्ध असणाऱ्या सर्व कर्मचाऱ्यांना संगणक प्रशिक्षण देणे अनिवार्य आहे.

- संगणक प्रणालीमध्ये उपलब्ध आहे.
- श्रींच्या दर्शनासाठी येणारे भाविक स्वच्छेने देणगी देत असतात. सदरचे भाविक गोशाळा, अन्नधान्य व इतर मंदिर समितीकडे असणा-या योजने अंतर्गत देणगी देत असतात. सदरच्या देणग्या ज्या त्या हेड खाली जमा करून घेण्यात येत असतात.
 - यापूढे कार्यवाही करण्याची दक्षता घेतली आहे.
 - यानुसार कार्यवाही करण्यात येत आहे. सदरचा निधी मा.उच्च न्यायालय, मुंबई यांच्या निर्देशानुसार देण्यात आला आहे. त्यास पुन्हा शासनाची परवानगी घेण्याची आवश्यकता नाही.
 - प्रश्न उद्भवत नाही.
 - यानुसार यादी तयार करण्यात आली असून, निर्धारित वेळेनंतर संबंधितांना सुरक्षा ठेव परत करण्याची दक्षता घेतली आहे.
 - याबाबत प्रस्ताव तयार करण्यासाठी सल्लागाराची नियुक्ती करण्यात आली असून, त्यांचेकडून प्रस्ताव तयार करण्याचे काम सुरू आहे. सदर प्रस्ताव तयार झाल्यानंतर मंदिर समितीच्या मान्यतेने

		<p>मा.धर्मादाय आयुक्त यांच्या मान्यतेसाठी सादर करण्यात येत आहे.</p> <p>➤ आवश्यकता वाटत नाही. कारण, श्रींच्या दर्शनासाठी येणा-या भाविकांची दिवसांगणित संख्या वाढत आहे. तसेच भक्तनिवासाला देखील चांगला प्रतिसाद मिळत आहे.</p> <p>➤ आस्थापनेवरील लिपीक व लिपीक संवर्गातील सर्व कर्मचा-यांना संगणक ज्ञानाचे प्रमाणपत्र अनिवार्य करण्यात आले आहे. त्याबाबत त्यांना नोटीस बजावण्यात आली आहे.</p>
--	--	--

राजेंद्र शेळके
(राजेंद्र शेळके)
कार्यकारी अधिकारी

श्री. विठ्ठल रुक्मिणी मंदिरे समिती, पंढरपूर, जि. सोलापूर
दि.०६/०८/२०२३ रोजीच्या सभेतील लागुपुरता उतारा

विषय क्रमांक :६(ग):- मंदिर समितीच्या सन २०२१-२०२२ या आर्थिक वर्षाच्या लेखा परिक्षण अहवालास मंजूरी देणेबाबत.

ठराव क्रमांक :६(ग):- पंढरपूर मंदिरे अधिनियम, १९७३ च्या तरतुदीनुसार मंदिर समितीचे कामकाज चालविण्यात येते. सदर अधिनियमातील कलम ४९(२) मध्ये दाननिधी व नोंदणीकृत विश्वस्तव्यवस्था यांच्या रकमा व लेखापरीक्षकांचा अहवाल आणि त्यावर धर्मादाय आयुक्ताने दिलेले निदेश यांसह असा अहवाल, शक्य तितक्या लवकर तो, राज्य विधानमंडळाच्या प्रत्येक सभागृहापूढे ठेवण्यात येईल अशी तरतूद आहे. या तरतुदीनुसार सन १९८५-१९८६ ते सन २०२०-२०२१ पर्यंतच्या सर्व लेखा परिक्षण अहवालावर कार्यवाही पूर्ण करण्यात आली आहे.

सन २०२१- २०२२ या आर्थिक वर्षाचे लेखापरिक्षण शासन नियुक्त लेखा परिक्षक मे. बी. एस. जी. अॅन्ड असोसिएट्स, पुणे यांनी करून त्याचा अहवाल या कार्यालयास सादर केला होता. त्यावर मा.धर्मादाय आयुक्त, मुंबई यांनी दि.०१/०६/२०२३ रोजीच्या पत्रान्वये निदेश दिलेले आहेत. त्याचा अनुपालन अहवाल आस्थापना व लेखा, या उपसमितीच्या दि.०७/०७/२०२३ रोजीच्या बैठकीत सादर करण्यात आला होता. त्यामध्ये सदर लेखा परिक्षण अहवालास व त्यामधील आक्षेपाच्या अनुपालन अहवालास मंजूरी देऊन मंदिर समितीच्या सभेत सादर मंजूरीसाठी सादर करण्यास शिफारस केली आहे.

त्यानुसार सन २०२१- २०२२ या आर्थिक वर्षाचा लेखा परिक्षण अहवाल आणि त्यावर मा.धर्मादाय आयुक्त, मुंबई यांनी दिलेल्या निदेशाच्या अनुपालन अहवालाचे सभेत वाचन करण्यात आले व त्यास मंजूरी देऊन सदरबाबत अधिनियमातील कलम ४९(२) अन्वये पुढील कार्यवाहीसाठी शासनास सादर करण्याचे सर्वानुमते ठरले.

(सत्यप्रत)

व्यवस्थापक,
श्री. विठ्ठल रुक्मिणी मंदिरे समिती,
पंढरपूर, जि. सोलापूर.